

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “เรื่องเก่าเล่าใหม่ 1: เกศาราพูนเซล”

โดย ตริตาว อภัยวงศ์

พฤศจิกายน 2549

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “เรื่องเก่าเล่าใหม่ 1: เกศาราพุนเซล”

ผู้วิจัย

ตรีดาว อภัยวงศ์

ชุดโครงการ เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

รหัสโครงการ : PDG47H0009
 ชื่อโครงการ : เรื่องเก่าเล่าใหม่ 1: เกศาราพุนเซล
 ชื่อนักวิจัย : ตรีดาว อภัยวงศ์
 ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 E-mail Address : Threedow@yahoo.com
 ระยะเวลาโครงการ : 15 มีนาคม 2547 – 14 กันยายน 2548 (ขยายเวลาถึง 14 กันยายน 2549)

โครงการวิจัย “เรื่องเก่าเล่าใหม่ ลำดับที่ 1: เกศาราพุนเซล” นี้ได้แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ส่วนแรก คือ การพัฒนาและการสร้างบทละครเวทีเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ส่วนที่สอง คือ การกำกับการแสดง และการแก้ปัญหาในการกำกับการแสดง และการนำเสนอละครเวทีเรื่อง **เกศาราพุนเซล** และส่วนสุดท้าย คือ การจัดทำคู่มือการจัดสร้างละครฉบับสมบูรณ์ (Director's Workbook) และการทำรายงานวิจัยเรื่องการสร้างบทและการกำกับการแสดงละครเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ซึ่งรวบรวมข้อมูลตั้งแต่การตั้งสมมุติฐาน กระบวนการทำงาน การแก้ปัญหา การประเมินและสรุปผล โดยพัฒนาเป็นบทละครเวทีที่ตีความใหม่จากโครงเรื่องและแก่นความคิดเดิมของนิทานพื้นบ้านโบราณของเยอรมันเรื่อง **ราพุนเซล** ฉบับที่รวบรวมโดยพี่น้องตระกูลกริมม์ (Grimm)

บทละครเรื่องใหม่นี้สร้างขึ้นจากการตีความนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ใหม่โดยเน้นที่ความคิดหลักในเรื่อง ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ และความคิดรองในเรื่อง อิสระภาพ นำมาผสมกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันเรื่อง แม่ทอดทิ้งลูก โดยนำเสนอผ่านเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต เปลี่ยนตัวละครเอกจากราพุนเซล เป็นแม่แมด เพื่อกระตุ้นให้คนดูคิดและรู้สึกเกลียดชังพฤติกรรมของแม่ที่เห็นแก่ตัว บทละครนี้ใช้วิธีการดำเนินเรื่องตามหลักการเขียนบทละครตะวันตก ที่เน้นการกระทำหลักของตัวละครเอก และใช้การกำกับการแสดงละครสมัยใหม่ที่สามารถสื่อสารกับคนไทยร่วมสมัย การประเมินผลการวิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามคนดู และข้อเสนอแนะจากการเสวนา

คำสำคัญ : การละครร่วมสมัย, เรื่องเก่าเล่าใหม่, ราพุนเซล, การเขียนบทละคร,
 การกำกับการแสดง, ละครเวที, บทละคร, การตีความใหม่

Project Code : PDG47H0009

Project Title : Legends Retold 1: Kesa Rapunzel

Researcher : Threedow Aphaiwongs, M.A. (Theatre Practice)
Department of Dramatic Arts, Faculty of Arts,
Chulalongkorn University

E-mail Address : Threedow@yahoo.com

Project Duration : 15 March 2004 – 14 September 2006

The working process of this research “*Legends Retold 1: Kesa-Rapunzel*” is divided into 3 parts. The first part is the creation of the play *Kera-Rapunzel*. The second part deals with the play direction and solution of problems that arise during the rehearsal as well as response to the audience feedback after watching the shows. The last part is the making of the director’s workbook and the writing of the report of the whole project entitled “Making and Directing the Play *Kesa-Rapunzel*.” The report includes the hypothesis of the project, the working processes, problems and solutions, evaluation and conclusion of the project. This play is developed and reinterpreted from the original plot and theme of a German’s classic folk fairy tale *Rapunzel* compiled by the Grimm’s brothers.

Being the product of reinterpretation of the fairy tale *Rapunzel*, this new play has human selfishness as its main theme and freedom as its supporting theme, and at the same time presents “Mother abandons her child” problem, which is one of the social problems in the Thai society. All situations in the play are taking place in the future. The main character is changed from Rapunzel to the witch in order to provoke the audience’s reaction against the bad behaviour of selfish mothers. The western style and technique of playwriting, which emphasizes the action of the main character, is used in presenting this play. The directing techniques of contemporary theatre is also used to communicate with the contemporary Thai audience. The evaluation of this research project is done using the audience questionnaire and the suggestions from the seminar.

Keyword: Contemporary Theatre, Legends Retold, Rapunzel, Playwriting,
Directing, Theatre Play, Reinterpretation

คำนำ

โครงการวิจัยเรื่อง “เรื่องเก่าเล่าใหม่ : ลำดับที่ 1 เกศาราพุนเซล” เป็นโครงการแรกในโครงการวิจัยชุด “เรื่องเก่าเล่าใหม่” ในกลุ่มงานมนุษยศาสตร์ โดยคณาจารย์ในภาควิชาศิลปการละคร สืบเนื่องมาจากภาควิชาศิลปการละครได้จัดทำละครเป็นประจำทุกภาคการศึกษาอยู่แล้ว แต่มีเคยรวรรวมกระบวนการและขั้นตอนในการทำงานออกมาเป็นงานเขียนทางวิชาการ เนื่องจากคณาจารย์เห็นว่าการทำละครเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เสพเป็นผู้ใช้ ประสบการณ์ในการรับรู้และเข้าใจด้วยตนเองมากกว่าการอ่านคู่มือ หรือการเข้าใจจากการอธิบาย

อย่างไรก็ดี เมื่อคณาจารย์ในภาควิชาฯ ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จึงมีแนวคิดที่จะนำงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ในภาควิชาฯ มารวบรวมวิเคราะห์และผลิตออกเป็นรูปเล่ม เพื่อผลิตเป็นงานวิชาการและเผยแพร่ต่อไป

อนึ่ง ต้องขอทำความเข้าใจไว้เสียแต่ตอนต้นนี้ว่าการผลิตงานสร้างสรรค์กับการผลิตงานวิจัยนั้นเป็นกระบวนการคนละส่วนกัน งานสร้างสรรค์แบบละครนี้มักเกิดจากจินตนาการ ความคิด แรงบันดาลใจ และ/หรือสัญชาตญาณ ที่มากระทบความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ณ ขณะนั้น ซึ่งหลายครั้งที่ผู้สร้างสรรค์สามารถอธิบายถึงเหตุผลได้ในทันทีทันใด หากต้องอาศัยการคิดและวิเคราะห์ตนเองซึ่งก็เป็นเรื่องที่ตัวผู้สร้างสรรค์นั้นต้องยอมลดทูลูก ถ้าที่จะยอมรับในความบกพร่องและข้อผิดพลาดของตนเองให้ได้เสียก่อน จึงจะสามารถมองย้อนกลับมาวิพากษ์วิจารณ์ตนเองได้อย่างเป็นกลาง ซึ่งในทางปฏิบัติผู้สร้างสรรค์ส่วนใหญ่มักเปิดกว้างให้ผู้อื่นมองงานของตนและช่วยให้ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ และวิพากษ์ วิจารณ์มากกว่า

อย่างไรก็ดี สำหรับตัวผู้สร้างสรรค์เองนั้นก็ใช้ว่าจะไม่สามารถเข้าใจ และวิเคราะห์งานของตนเองอย่างเป็นกลางได้ เวลาและการผลิตงานซ้ำแล้วซ้ำอีกจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้สร้างสรรค์เข้าใจตนเองและงานของตนเองมากขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตและประสบการณ์การทำงานของผู้สร้างสรรค์นั้นๆ เองด้วย ดังนั้นหากสร้างสรรค์งานละครกับผู้ผลิตงานวิจัยเป็นบุคคลเดียวกัน เมื่อกระบวนการสร้างบทละครและจัดแสดงละครได้เสร็จสิ้นลงแล้ว จำเป็นต้องให้เวลาผู้สร้างสรรค์ได้สลับบทบาทจากผู้สร้างมาเป็นผู้มอง ผู้คิด และวิเคราะห์

ตรีดาว อภัยวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1 - 3
บทที่ 2 จากนิทานสู่บทละครเวที	4 - 31
บทที่ 3 บทละครเรื่อง <i>เกศราพูนเซล</i>	32 - 78
บทที่ 4 กระบวนการในการสร้างละคร	79 - 126
บทที่ 5 การประเมินผลการแสดงสำหรับการสร้างบท และการกำกับการแสดงละครเรื่อง <i>เกศราพูนเซล</i>	127 - 134
บทที่ 6 บทสรุป	135 - 140
ภาคผนวก ก.	141 - 149
ภาคผนวก ข.	150 - 166
ภาคผนวก ค.	167 - 209
ภาคผนวก ง.	210 - 213
ภาคผนวก จ.	214 - 218
บรรณานุกรม	219 - 221

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาและความสำคัญของการวิจัย

เรื่อง **ราพุนเซล** นี่เป็นหนึ่งในนิทานชุดโบราณของพี่น้องตระกูลกริมม์ (Grimm) เรื่องมีอยู่ว่า นานมาแล้ว มีสามีภรรยาคนหนึ่งอาศัยอยู่ติดกับบ้านของแม่มด ซึ่งมีสวนผักที่อุดมสมบูรณ์ยิ่งนัก วันหนึ่งขณะที่ภรรยาแพ้งออย่างหนักได้ขอร้องให้สามีไปขโมยผักกาดพันธุ์ราพุนเซลจากสวนของแม่มด สามีถูกแม่มดจับได้ เพื่อรักษาชีวิตจึงรับปากจะยกลูกที่จะเกิดให้กับแม่มด แม่มดได้นำเด็กหญิงซึ่งได้ชื่อว่า ราพุนเซล ตามพันธุ์ของผักกาดไปเลี้ยงดูและขังไว้บนหอคอยที่ไม่มีประตู ทางเดียวที่จะขึ้นไปได้คือ การตะโกนร้องให้ราพุนเซลหย่อนผมเปียที่ยาวสลวยลงมาแทนบันไดเพื่อปีนขึ้นไป ราพุนเซลมีเสียงที่ไพเราะมาก และเธอชอบร้องเพลงริมหน้าต่างเสมอ วันหนึ่งเจ้าชายผ่านมาได้ยินเสียงเพลงของเธอจึงอยากเห็นหน้าเจ้าของเสียงนั้น เมื่อเดินทางตามเสียงจนได้พบกับหอคอยที่ราพุนเซลถูกขังไว้ และได้เห็นวิธีการที่แม่มดขึ้นไปหาเธอ เจ้าชายจึงแอบขึ้นไปพบราพุนเซล และทั้งสองก็รักกัน แต่แล้วแม่มดก็จับได้จึงได้ตัดผมของราพุนเซลทิ้งและเนรเทศนางไป ครั้นเมื่อเจ้าชายมาถึง แม่มดก็แกล้งโยนผมเปียลงไปให้เจ้าชายปีนขึ้นมาและคิดจะฆ่าเจ้าชายทิ้ง เจ้าชายกระโดดหนีลงมาถูกหนามตำตาบอด และร่อนเร่ไปจนทั่ว แต่แล้ววันหนึ่งเจ้าชายก็ได้เดินทางมาถึงทะเลทรายแห่งหนึ่ง ทรงได้ยินเสียงเพลงอันไพเราะก็จำได้ว่าเป็นเสียงของราพุนเซล จึงเดินตามเสียงนั้นจนทั้งคู่ได้พบกัน ราพุนเซลสงสารเจ้าชายจับใจ น้ำตาของนางได้ไหลลงมาโดนตาของเจ้าชาย และทันใดนั้นเจ้าชายก็กลับมามองเห็นได้อีกครั้ง และทั้งคู่ก็ครองรักกันนิรันดร์

นิทานเรื่องนี้ได้มีผู้นำมาตีความในแนวทางต่างๆ ทั้งบทละคร บทภาพยนตร์ บทกลอน นิทานและเรื่องเล่าในหลายๆ ประเทศ เช่น บทกลอนของ Anne Saxton ซึ่งตีความให้เป็นเรื่องของผู้หญิงรักกับผู้หญิง นิทานของฝรั่งเศส เรื่อง *The Maiden in the Tower* ซึ่งตีความคล้ายโครงเรื่องเดิมของกริมม์อย่างมาก มีเพียงรายละเอียดบางอย่างที่ต่างไป เช่น การขึ้นไปบนหอคอยของแม่มดนั้นใช้ประโยชน์ที่นางตะโกนเรียกราพุนเซลเป็นรหัสลับเปิดประตูแทนการปีนขึ้นไปบนหอคอย หรือตอนจบที่เจ้าชายตาย ส่วนราพุนเซลก็กลับไปอยู่กับแม่มด และแต่งงานกับเศรษฐีในเมือง หรือนักเขียนอเมริกันที่ได้นำเรื่องนี้มาแต่งล้อเลียนถึงสังคมวัตถุนิยม ที่เห็นแต่ประโยชน์ทางธุรกิจเพียงอย่างเดียวเรื่อง *Politically Correct Rapunzel* ของ Garner, J.F. ใน *Politically Correct Bedtime Stories* เมื่อเจ้าชายมาหลงใหลในเสียงร้องของเธอและหวังจะหาประโยชน์จากเสียงร้องนั้น ทำให้เธอทนไม่ได้และหนีไป นอกจากนั้นยังได้นักเขียนบทละครเวทีอย่าง Stephen Sondheim ที่เน้น

การตีความทางจิตวิทยาของตัวละครมากขึ้น มองว่าการกระทำของแม่มดเกิดจากความรักและความหวังดีต่อลูก ต้องการปกป้องลูกจากโลกภายนอกที่โหดร้าย และเมื่อลูกละเมิดกฎเกณฑ์ที่แม่ตั้งไว้จนตั้งครครี ราพุนเซลจึงถูกลงโทษ นอกจาก Sondheim แล้วยังมีผู้ให้คำอธิบายการกักขังของแม่มดต่อราพุนเซลว่า เป็นความริษยาของแม่ ซึ่งเห็นว่าลูกสาวของตนนั้นสวยและดีเลิศกว่าตน ส่วนราพุนเซลที่ไม่เชื่อฟังนั้นเกิดจากความรู้สึกเกลียดชังของลูกสาวที่มีต่อแม่ที่ไม่ให้อิสระกับตน เช่น ในหนังสือเรื่อง *The Uses of Enchantment: The Meaning and Importance of Fairy Tales* โดย Bruno Bettelheim

อย่างไรก็ดี ไม่ว่านิทานเรื่องนี้จะถูกนำไปใช้ไปตีความทางใดก็ตาม แต่รูปแบบและเนื้อหา ยังคงไม่หลุดพ้นไปจากการเป็นเรื่องเล่าแบบนิทานเทพนิยาย ผู้วิจัยเห็นว่าถ้านิทานเรื่องนี้มาดัดแปลงใหม่ให้เข้ากับสังคมไทย โดยนำปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นเข้ามาเชื่อมโยง และนำเสนอในรูปแบบของละครเวทีร่วมสมัยที่ไม่หลงเหลือความเป็นนิทานเทพนิยายอีกต่อไป น่าจะทำให้นิทานเรื่องนี้นำเสนอมุมมองที่พัฒนาขึ้นใหม่ให้กับคนไทยร่วมสมัยได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างบทและการกำกับการแสดงละครร่วมสมัยของไทย จากนิทานพื้นบ้านโบราณของเยอรมัน

1.2.2 เพื่อสร้างบท กำกับการแสดง และจัดแสดงละครที่เกิดจากข้อ 1.2.1 พร้อมจัดทำคู่มือการจัดแสดงละครดังกล่าวฉบับสมบูรณ์ (Director's Workbook) และรายงานวิจัย

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

สมมุติฐานร่วมกันของโครงการใหญ่ คือ เรื่องเล่า นิทาน ตำนานโบราณ และบทละครคลาสสิก สามารถนำกลับมาสร้างใหม่เป็นละครที่สื่อสารสาระร่วมสมัยกับผู้ชมในปัจจุบันได้ และในส่วนของโครงการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของโครงการไว้ 2 ประเด็น คือ

1.3.1 ค ความคิดหลักในนิทานมีความเป็นสากลที่สามารถสื่อสารได้กับทุกคนในเวลาที่ย่เปลี่ยนไป และแม้จะนำความคิดนั้นมาใช้ในบทละครที่มีโครงเรื่องที่เปลี่ยนไปก็ยังสามารถสื่อสารความคิดนั้นๆ ให้กับคนดูได้

1.3.2 นิทานสามารถนำมาเล่าใหม่ในรูปแบบของบทละครเวทีสมัยใหม่ และใช้เทคนิคของละครร่วมสมัยได้

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกศึกษานิทานเรื่อง **ราพุนเซล** (Rapunzel) ฉบับที่กริมม์รวบรวมจากนิทานพื้นบ้านโบราณของเยอรมัน โดยนำความคิดหลักเรื่อง “ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์” ที่ปรากฏ

ในนิทานมาสร้างใหม่ในรูปของบทละครเวทีโดยการนำเสนอเป็นบทละครเวทีสมัยใหม่
และใช้เทคนิคของละครร่วมสมัยในการจัดแสดง

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

1.5.1 การค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** (Rapunzel) และเรื่องทฤษฎี
จิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Sigmund Freud)

1.5.2 การพัฒนาและการสร้างบทเรื่อง **เกศาราพุนเซล**

1.5.3 การกำกับการแสดงละครและการนำเสนอละครเวทีเรื่อง **เกศาราพุนเซล**

1.5.4 การจัดทำคู่มือการจัดสร้างละครฉบับสมบูรณ์ (Director's Workbook) และ
รายงานวิจัยเรื่องการสร้างบทและการกำกับการแสดงละครเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ซึ่งรวบรวม
ข้อมูลตั้งแต่การตั้งสมมุติฐาน กระบวนการทำงาน ปัญหา การประเมินและสรุปผล

บทที่ 2

จากนิทานสู่บทละครเวที

ในการดัดแปลงนิทานเรื่องราฟุนเซลมาสร้างเป็นบทละครเวทีเรื่อง **เกศาราฟุนเซล** นั้น ผู้วิจัยตระหนักดีว่ารูปแบบที่แตกต่างกันระหว่างนิทานกับบทละครเวทีมีผลต่อการนำเสนอเรื่องราว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษา และทำความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของนิทาน การวิเคราะห์ เทพนิยาย การพัฒนาจากนิทานสู่บทละครเวที รวมทั้งองค์ประกอบของละครเวทีที่นำมาใช้ในการ อธิบายบทละครเวทีเรื่อง **เกศาราฟุนเซล** เพื่อทำให้การนำนิทานเรื่อง **ราฟุนเซล** กลับมาเล่าใหม่ได้กับคนร่วมสมัย

2.1 บทบาทและหน้าที่ของนิทาน

นิทานเป็นวรรณกรรมประเภทมุขปาฐะที่ใช้เล่าขานสืบต่อกันมาแต่โบราณ บทบาท และ หน้าที่ของนิทานนั้นจำแนกออกเป็น 4 หน้าที่หลัก คือ

2.1.1. เพื่อความบันเทิง เนื้อหาของนิทานนั้นมีทั้งที่เป็นเรื่องราวของสัตว์ มนุษย์ และ อมนุษย์ที่นำมาร้อยเรียงต่อกันเป็นเรื่องราว สั้นบ้าง ยาวบ้าง แต่นิทานส่วนใหญ่มักจะจบลง ด้วยความสมหวัง แสดงให้เห็นความสุขของตัวละคร ที่ฝ่ายดีจะชนะฝ่ายร้ายเสมอ แค่อ่านหรือ ฟังนิทานที่เป็นเรื่องราวอันแสนสุขนี้ก็สร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และจินตนาการเพื่อฝัน ให้กับผู้อ่านหรือผู้ฟังแล้ว ซึ่งถือได้ว่านิทานได้ทำหน้าที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้เสพ โดยที่ผู้เสพจะนำ สิ่งที่เพิ่งได้รับรู้นั้นไปคิดหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการรับรู้ของแต่ละบุคคล

2.1.2. เพื่อเหตุผลในแง่ของการสั่งสอน เพราะว่าผู้ที่เล่านิทานนั้นโดยมากก็จะเป็นผู้หลัก ผู้ใหญ่ของหมู่บ้านหรือว่าเป็นพ่อแม่หรือว่าเป็นพระสงฆ์ เช่น ถ้าแม่ต้องการจะสอนลูก ให้รู้จัก อดทน แทนที่จะบอกลูกให้อดทน แม่ก็ใช้นิทานเรื่องอีสปเรื่องเตากับกระต่ายเป็นเครื่องมือ เมื่อ เล่าจบแม่ก็จะสรุปว่านิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าถ้าเราอดทนอย่างเตาแม้ว่าจะเริ่มต้นที่เสียเปรียบกว่า แต่สุดท้ายความอดทนก็ช่วยให้เราทำงานได้สำเร็จ เป็นต้น หรือนำเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ประวัติของพระเยซูมาเล่าเป็นนิทาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเสียสละ อดทนของพระศาสดา

2.1.3. เพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีของสังคมของชุมชนให้กับคนในสังคม อย่างที่ ได้กล่าวไปแล้วว่าผู้เล่านิทานส่วนใหญ่จะเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ หรือผู้นำชุมชน ดังนั้นบทบาทของ ผู้เล่าจึงเข้ามามีอิทธิพลกับเรื่องราวของนิทาน ในเรื่องนี้ได้มีผู้วิจัยเรื่องบทบาทของผู้เล่านิทาน หรือนักเล่านิทาน (sender หรือ storyteller) ว่ามีส่วนสำคัญในการกำหนดสไตล์และเนื้อหาของนิทาน ได้อย่างไร ผู้วิจัยขอสรุปความจากงานเขียนของ ศิราพร ณ ถลางไว้ดังนี้

ในอดีตกาลของผู้เล่ามีความสำคัญมาก เพราะน้ำเสียง ท่าทางและการตีความของคนเล่าเป็นสิ่งช่วยให้นิทานเรื่องนั้นมีอรรถรส และสื่อสารความหมายได้ ถ้าผู้เล่า ผู้ฟัง สถานที่เปลี่ยนไปสำนวนนิทานเรื่องนั้นก็ต่างไปด้วย... ในขณะที่เดียวกันนิทานเรื่องเดิม แต่ว่าผู้เล่านั้นกลายเป็นคนหนุ่มสาวก็กลับทำให้นิทานเรื่องนั้นกลายเป็นเรื่องธรรมดาๆ ไป หรือผู้ฟังที่ต่างไปก็มีผลกับเรื่องที่ ผู้เล่าคนเดียวกันเล่าเช่นกัน เช่น การไปเล่าให้กลุ่มของชาวนา ชาวไร่ หรือเป็นกลุ่มคนที่เขาค้นเคยฟังก็มักจะมีการสอดแทรกมุขตลกหรือเรื่องลามกเกี่ยวกับเพศเข้าไป รวมถึงมีการโยงสถานที่ในหมู่บ้านกับนิทาน ในขณะที่ถ้าไปเล่าให้กับกลุ่มคนสำคัญระดับผู้นำเขาก็จะเล่าแบบเป็นทางการ มุขตลก และความเป็นกันเองก็จะลดน้อยลงไป¹

ด้วยความที่นิทานถือเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะเนื้อหาของนิทานจึงเปลี่ยนแปลงไป ตามจุดประสงค์ของการเล่า เนื้อหาที่สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการเล่าในโอกาสที่ต่างกันด้วยนี้ทำให้นิทานถูกนำมาแปลและดัดแปลงอยู่เสมอ แม้แต่เรื่อง **ราพันเซล** นั้น ที่จริงแล้วก็เป็นิทานพื้นบ้านโบราณของเยอรมันซึ่งสองพี่น้องตระกูลกริมม์ ได้นำมาเล่าใหม่ในรูปของนิทานเทพนิยาย (Fairy Tales)² โดยปรับแต่งภาษาและสำนวนให้ไพเราะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้เป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก นิทานเทพนิยายเป็นเรื่องในจินตนาการที่มีสิ่งวิเศษหรือผู้วิเศษต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องโดยมีเจ้าหญิงและเจ้าชายเป็นตัวเอก เรื่องราวสนุกสนาน แสดงให้เห็นการกระทำที่กล้าหาญของตัวละคร ในการต่อสู้เอาชนะอุปสรรคซึ่งเรื่องก็มักจะจบลงด้วยความสุขสมหวัง วิธีการเล่านั้นจะมีการแบ่งฝ่ายตัวละครออกเป็นฝ่ายดีและฝ่ายชั่วอย่างชัดเจน³ สิ่งหนึ่งที่ทำให้นิทานเทพนิยายถูกเรียกเช่นนี้ เพราะมีเนื้อเรื่องที่เต็มไปด้วยเรื่องของจินตนาการและอิทธิทธิปาฏิหาริย์ที่ช่วยสร้างให้นิทานมีความสนุกและน่าตื่นเต้น เช่น ถั้ววิเศษ พินที่บรรเลง

¹ ศิราพร จิตะฐาน ณ ถลาง. ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่น, ศิลปวัฒนธรรม ฉบับพิเศษ, มติชน: กรุงเทพฯ 2539. หน้า 76

² ในบางครั้งคำว่าเทพนิยายยังใช้แทนความหมายของ Myths ตามที่กุหลาบ มัลลิกะมาสได้ให้ความหมายของคำว่าเทพนิยายเป็นเรื่องที่เล่าเกี่ยวกับบรรพชาติ เทพเจ้า และมีอภินิหารที่เกินจริง ซึ่งเป็นความหมายต่างไปจากคำว่า Fairy Tales ที่ใช้ในรายงานฉบับนี้

³ พลอยเวช กล่อมจิตต์, หนังสือสำหรับเด็ก, บรรณกิจ: กรุงเทพฯ, 2534. หน้า 108 และ เชียงทอง ปราณี, วรรณกรรมสำหรับเด็ก, สุวีริยาสาส์น: กรุงเทพฯ. หน้า 71.

เองได้ หรือไข่ไก่ทองคำ จากเรื่อง **แจ๊คผู้ขายยักษ์** หรือแม้แต่ในนิทานพื้นบ้านของไทย เช่น การที่มีเกาะแก้วพิสดาร ในเรื่อง **พระอภัยมณี** เป็นต้น

2.1.4. เพื่อลดความกดดันในจิตใจและเป็นทางออกสำหรับความขัดแย้งและกฎเกณฑ์ทางสังคม นักวิชาการในโลกตะวันตกได้ชี้ให้เห็นบทบาทของนิทานเทพนิยายในด้านจิตวิทยา ดังที่ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) มองว่าตัวละครและของวิเศษในนิทานเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นจิตใต้สำนึกของมนุษย์ นิทานประเภทนี้สามารถเป็นทางออกและชดเชยความรู้สึกกดดันทางจิตใจเรื่องเพศ (sexual repression) เช่นเดียวกับอีริค ฟรอมม์ (Erich Fromm) นักจิตวิทยาอีกผู้หนึ่งที่เห็นสอดคล้องกับฟรอยด์มองว่าอนุภาค (motif) เกี่ยวกับไม้เท้า หรือมีดเป็นสัญลักษณ์ของเพศชาย และอนุภาคเกี่ยวกับถ้ำ ขวด กล้อง เป็นสัญลักษณ์ของเพศหญิง⁴

นอกจากฟรอยด์และฟรอมม์แล้ว ยังมีนักจิตวิเคราะห์อีกหลายคนที่ยืนยันความคิดนี้ เช่น บรูโน บีทเทิลไฮม์ (Bruno Bettelheim) นักจิตวิทยาที่สนใจทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ ได้นำทฤษฎีของเขามาวิเคราะห์จิตใต้สำนึกของเด็กๆ ผ่านนิทาน ในหนังสือเรื่อง *The Uses of Enchantment: The Meaning and Importance of Fairy Tales* เขากล่าวไว้ว่านิทานที่เด็กให้ความสนใจแสดงให้เห็นถึงภาวะในจิตใต้สำนึกของ เด็กคนนั้นที่สะท้อนออกมาผ่านนิทาน เช่นเดียวกับนักจิตวิเคราะห์บางคนที่ยังมองว่าความขัดแย้ง ในครอบครัวนั้นเกิดจากปมอติปฐกคือการที่เด็กต้องการที่จะฆ่าพ่อหรือแทนที่พ่อเพื่อแย่งชิงความรักของแม่กับผู้เป็นพ่อในเทพนิยาย ก็ยังมีการสะท้อนให้เห็นปมอติปฐกได้ด้วย ดังเช่น เรื่อง **แจ๊คผู้ขายยักษ์** ยักษ์เป็นสัญลักษณ์แทนอำนาจของพ่อนั่นเอง นอกจากปมอติปฐกแล้ว นักจิตวิเคราะห์ก็ยังมองเห็นประเด็นทางจิตวิทยาอื่นๆ แฝงอยู่ในนิทานเทพนิยายด้วย อาทิเช่น ความต้องการของเด็กวัยรุ่นที่แสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง ด้วยความต้องการจะเป็นอิสระจากพ่อแม่ก็ยังพบเห็นได้ในนิทานเทพนิยายหลายๆ เรื่อง เช่น นิทานเรื่อง **แฮนเซลและเกรเทล** เป็นเรื่องของเด็กที่ต้องการหนีพ่อแม่ออกไปเผชิญโลกเอง **สโนไวท์** เป็นเรื่องของเด็กสาววัยรุ่นที่ต้องการ ประกาศความเป็นตัวของตัวเอง จึงพยายามหนีแม่เลี้ยงใจร้าย นิทานเรื่อง **ราปุนเซล** ก็เป็นเรื่องของเด็กหญิงวัยรุ่นที่อยากแม่และเกลียดแม่ที่พยายามกักขังเธอไว้ไม่ให้เป็นผู้ใหญ่⁵

⁴ ศิวพร จิตะฐาน ณ ถลาง. ใน *ท้องถิ่นนิทานและการละเล่น*, ศิลปวัฒนธรรม ฉบับพิเศษ, มติชน: กรุงเทพฯ 2539. หน้า 14.

⁵ Ibid หน้า 14

ดังนั้น สำหรับบทเทลิไฮม์แล้วในนิทานเทพนิยาย ยักษ์ แม่เลี้ยง แม่มดจึงเป็นสัญลักษณ์ของพ่อแม่ในชีวิตจริง และในนิทาน ยักษ์ แม่เลี้ยง แม่มดใจร้ายมักจะเป็นผู้แพ้ บทเทลิไฮม์จึงถือว่าการอ่านนิทานเทพนิยายจึงเป็นทางออกให้กับความกดดันที่มีอยู่ในจิตของเด็กทุกวัย ทั้งชายและหญิง โดยบทเทลิไฮม์ได้ยกกรณีของเทพนิยายเรื่อง **ราพุนเซล** ที่ช่วยเป็นทางออกให้กับความกดดันหรือปัญหาเรื่องความขัดแย้งทางจิตใจให้แก่เด็กหญิงคนหนึ่ง ดังนี้

เธอใช้นิทานเรื่อง **ราพุนเซล** มาเปรียบเทียบกับชีวิตของตนเองในวัยเด็ก ซึ่งสูญเสียแม่เนื่องจากอุบัติเหตุรถยนต์ พ่อซึ่งเป็นคนขับเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก จนไม่ได้ใจดูแลลูกสาวอีกต่อไป ต่อมาเธอโตมากับพี่เลี้ยง และเมื่ออายุได้ 7 ปี พ่อก็แต่งงานใหม่ แม่เลี้ยงของเธอเปรียบเหมือนแม่มด ในนิทานที่กักขังและไม่ยอมให้อิสระภาพแก่เธอเมื่อเทียบกับพี่เลี้ยงที่แม้จะไม่ได้สนใจเธอมากนัก แต่ก็ให้อิสระเธอในระดับหนึ่ง เธอรู้สึกตัวเองตกเป็นเหยื่อของโชคชะตา เช่นเดียวกับราพุนเซล ผมหงอกของราพุนเซลเป็นกุญแจสำคัญในชีวิตของเธอ เพราะเป็นสัญลักษณ์ของอิสรภาพและความสุข เธอจึงพยายามไถ่ผมหงอกแต่ก็ถูกแม่เลี้ยงจับตาดู เมื่อเธอโตขึ้นเธอพบว่าเจ้าชายที่จะมาช่วยเหลือเธอก็คือพ่อของเธอนั่นเอง เรื่องราวในนิทานช่วยให้เธอมีความหวังว่าสักวันพ่อก็จะมาช่วยเหลือเธอเหมือนที่เจ้าชายมาช่วยราพุนเซล เพียงแต่ตอนนี้พ่อยังตาบอดอยู่เท่านั้น ทุกครั้งที่เธอพบกับความทุกข์ เธอก็จะจินตนาการว่าตัวเองเป็นราพุนเซล และเมื่อนิทานจบลงด้วยความสุข เธอก็เชื่อว่าชีวิตของเธอก็จะเป็นเช่นนั้น แม้ผมที่ถูกตัดจะสั้นแต่มันก็ยาวได้อีก และนั่นหมายความว่าความสุขกำลังรอคอยเธออยู่⁶

จากตัวอย่างนี้ได้แสดงให้เห็นว่าเรื่อง **ราพุนเซล** ได้ทำหน้าที่ในการสร้างกำลังใจและความหวังให้กับเด็กคนนี้ด้วยความรู้สึกที่ว่าแม่ตนจะมีแม่เลี้ยงเช่นเดียวกับราพุนเซล แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกันแล้วเธอยังโชคดีกว่าหลายเท่า เพราะแม่เลี้ยงของเธอยังใจดีกว่าแม่มด พ่อเป็นเพียงเจ้าชายที่ตาบอด แต่สุดท้ายก็จะกลับมาช่วยเหลือเธอ เหมือนที่เจ้าชายออกตามหาราพุนเซล การที่เด็กมีนิทานเรื่องนี้เป็นที่พึ่งช่วยให้อย่างน้อยเด็กคนนี้ก็โตขึ้นมาด้วยความหวังและอดทน นิทานช่วยเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจให้กับเธอซึ่งทำให้เธอไม่ออกนอกกลุ่มนอกทางหรือตัดสินใจทำในสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิต และทำลายอนาคตของตนเอง

⁶ Bettelheim, Bruno. *The Uses of Enchantment*, Vintage: New York, 1989, pp. 132-3.

2.2 เหตุผลในการนำนิทานมาสร้างเป็นบทละครเวที

นิทานจัดเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่ใช้เล่าเพื่อความบันเทิง และสั่งสอนมาแต่โบราณ เช่นเดียวกับละครที่มีกำเนิดจากการเล่าเพื่อความบันเทิงและสั่งสอนเช่นกัน เริ่มต้นจากความปรารถนาของมนุษย์เรื่องการสื่อสาร และสัญชาตญาณของการแสดงออก ทำให้มนุษย์เริ่มต้นการเล่าเรื่องราวและประสบการณ์ของตน จากการใช้ทั้งภาษาพูดและภาษาร่างกายประกอบ ในกรณีที่ภาษาพูดยังไม่สมบูรณ์ จนพัฒนาไปสู่การแสดงในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเต้นรำ ลีลาประกอบเพลง การแสดงประกอบพิธีกรรม หรือละคร

อย่างไรก็ดีแม้จะมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกัน แต่รูปแบบในการนำเสนอนิทานกับละครนั้น มีความแตกต่างกัน นิทานส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้เล่าให้เด็กฟัง ทำให้นิทานสามารถนำมาเล่าได้โดยไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์ การดำเนินเรื่องเป็นไปแบบตรงไปตรงมา ตัวละครก็มีลักษณะตายตัว (typed character) เพื่อง่ายในการใช้อบรมสั่งสอนเด็ก แต่บทละครเวทีตามลักษณะละครสมัยใหม่นั้นเขียนไว้เพื่อจัดแสดงให้กับคนดูที่หลากหลายกว่า แม้จะมีบทละครสำหรับเด็กก็ตาม แต่วิธีการดำเนินเรื่องสำหรับละครเวทีนั้นมีลักษณะเฉพาะแบบ การสร้างตัวละครที่เป็นไปตามทฤษฎีการสร้างลักษณะนิสัยตัวละคร (characterization) ที่กำหนดให้ตัวละครมีความลึกและมีหลายมิติ (well-rounded character) รวมถึงพัฒนาการของตัวละครด้วย

มีผู้นำนิทานทั้งตะวันตกและของไทยมาสร้างเป็นละครเวทีมากมาย ทั้งที่คงโครงเรื่องของนิทานนั้นไว้ หรือนำมาเล่าแบบตรงๆ แต่เพิ่มลักษณะเฉพาะในการเล่าให้เป็นแบบละคร เช่น **สโนไวท์กับคนแคระทั้งเจ็ด ชินเดอเรลลา หนูน้อยหมวกแดง** ฯลฯ หรือของไทยเอง จะเห็นได้จากการแสดงละครหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นลิเก ละครนอก หรือละครในต่างก็นำเนื้อเรื่องมาจากนิทานพื้นบ้านเช่นกัน เช่น **ศรีธนญชัย สังข์ทอง นางสิบสอง** หรือ **อิเหนา** ดังนั้นการนำนิทาน (เรื่องเก่า) มาเล่าใหม่ในลักษณะของละครนั้นไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่ เพียงแต่จะเล่าอย่างไร หรือว่าดัดประดั้นไหนมาเล่าเท่านั้น

สำหรับการสร้างบทละคร และนำเสนอในรูปแบบของละครเวทีนั้น ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจทั้งจากการอ่านนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ของสองพี่น้องตระกูลกริมม์⁷ และจากการอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นข่าวการพบศพของเด็กทารกที่เกิดจากการทำแท้งบ้าง หรือจากข่าวการพบเด็กทารกที่ถูกทิ้งตามถังขยะ ริมคลอง หรือข้างถนน ฯลฯ บางรายก็เป็นเพียงการกระทำของแม่ที่หวังผลภักดิ์ โดยให้คนอื่นเก็บลูกของตนไปเลี้ยง บางรายก็หวังจะฆ่าเสียให้ตาย ซึ่งมีปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้วิจัยเองเกิดความสงสัยว่าทำไมคนที่ เป็น “แม่” จึงทำกับลูกได้เช่นนี้ ไม่มีความรักความผูกพันอยู่เลยหรือ เนื่องจากผู้วิจัยโตมาในสภาพแวดล้อมที่ในแต่ละครอบครัวมีแม่เป็นผู้แสดงออกให้ลูกรับรู้อยู่เสมอถึงความรัก ความห่วงใย และความเสียสละ อย่างที่ สุดมิได้ ซึ่งผู้วิจัยรับรู้ตลอดเวลาว่าแม้กระทั่งชีวิตของแม่ แม่ก็พร้อมจะสละได้เพื่อปกป้องลูกของตนเอง สาเหตุนี้เองที่ทำให้ผู้วิจัยสงสัยและมีอาการยอมรับได้ว่า คนที่เป็นแม่ (ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่) จะมีจิตใจที่เลวทราม ต่ำช้า โหดเหี้ยม จนคิดทำร้ายชีวิตของคนที่เป็นลูกในได้ได้อย่างไร ความรู้สึกนี้เองที่ไปเชื่อมโยงกับนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ซึ่งมีทั้งเรื่องราวของแม่ที่ทิ้งลูกและความสัมพันธ์ของแม่ (แม่มด / แม่เลี้ยง)⁸ กับลูก (ราพุนเซล)

ความน่าสนใจของนิทานเรื่องนี้อยู่ที่การเลือกตีความคิดหลักของนิทานเรื่องนี้ การตีความที่ต่างกัน มีผลต่อการเปลี่ยนฝ่ายของตัวละครแต่ละตัว รวมถึงโทนของเรื่องด้วย กล่าวคือ ผู้วิจัยพบว่านิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ของกริมม์นี้ถ้าอ่านอย่างตรงไปตรงมาจะเป็นนิทานที่ดูงดงาม สดใส มีคุณค่าทางศีลธรรมและวรรณกรรม แต่ถ้าตีความให้ลึกซึ้งไปแล้วนั้นจะพบความโหดร้ายและความรุนแรงซ่อนอยู่ในนิทานเรื่องนี้ กริมม์พยายามเชิดชูความรักในอุดมคติระหว่างเจ้าชายกับราพุนเซล ในทางตรงกันข้ามตัวละครอย่างแม่มดนั้นถูกสร้างให้เป็นตัวแทนของตัวละครที่ปราศจากความรักและขาดความเป็นมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากที่กริมม์สร้างให้ตัวร้ายกลายเป็น

⁷ สองพี่น้องตระกูลกริมม์ (Grimm) คือ Jacob Judwing Carl Grimm (1785-1863) และ Wilhelm Carl Grimm (1786-1859) ได้รวบรวมนิทานจากการฟังนิทานพื้นบ้านของชาติต่างๆ และเนื่องจากความเป็นนักภาษาศาสตร์ทำให้นิทานที่พวกเขารวบรวมมีสำนวนที่ไพเราะและมีภาษาที่ได้มาตรฐาน นิทานของกริมม์พิมพ์หนังสือรวบรวมนิทานที่ชื่อ “Die Kinder-und Hausmärchen” ซึ่งพิมพ์ออกจำหน่ายครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1812 ซึ่งสำนวนฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในปัจจุบันพิมพ์ขึ้น ค.ศ. 1814 ซึ่งรวมนิทานไว้ทั้งหมด 200 เรื่อง เรื่องซึ่งมีไม่เพียงแต่นิทานเทพนิยายเท่านั้น แต่ยังมียานเรื่องสัตว์ นิทานตลก นิทานแสดงความคิดเห็นทางศาสนา และตำนานด้วย แต่เป็นที่ยอมรับกันว่านิทานเทพนิยายของกริมม์นั้นเป็นเรื่องที่แพร่หลาย แล้วก็มีความรู้จำมากที่สุด เช่นเรื่องเจ้าชายกับเจ้าหญิงนิทรา สโนไวท์ รวมถึงเรื่องราวราพุนเซลด้วย

⁸ สำหรับผู้วิจัย แม่ผู้ให้กำเนิดและแม่เลี้ยงมีความสำคัญเท่ากันและมีความหมายเหมือนกัน เพราะเป็นงานวิจัยที่อาศัยประสบการณ์ส่วนตัวที่อธิบายว่า ไม่ว่าจะเป็นแม่ผู้ให้กำเนิดหรือแม่ผู้เลี้ยงดู หากมีสามัญสำนึกของการเป็นแม่แล้ว ย่อมรักและเสียสละได้เช่นเดียวกัน

แม่มดซึ่งเป็นตัวแทนของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์หนึ่งในการรวบรวมนิทานของกริมม์คือ การสร้างเอกลักษณ์ให้กับชาติเยอรมัน ซึ่งในขณะนั้นกำลังต่อสู้กับการเข้ามายึดครองของ ระบบ Napoleon⁹ ในขณะเดียวกันก็เพื่อสร้างรสนิยมอันดีและสั่งสอนศีลธรรมให้กับเด็ก กริมม์ จึงตัดทอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศออก ทำให้นิทานนั้นดูเป็นเรื่องราวที่ สดใสมากขึ้น ตัวละครไม่ดีจะถูกสร้างให้เป็นยักษ์ แม่มด หรือแม่เลี้ยง มากกว่าที่จะกล่าวหา พ่อแม่ที่แท้จริงของตัวเอง ซึ่งกริมม์เองก็ใช้เวลาในการขัดเกลา นิทานที่ตัวเองเขียนขึ้นมาครั้งแล้ว ครั้งเล่าเพื่อให้ได้เนื้อหาที่เหมาะสม¹⁰ แต่ถึงอย่างไรก็ดีสัญลักษณ์ต่างๆ ในนิทานของกริมม์ก็ยังมัก ถูกผู้อ่านนำมาตีความถึงความโหดร้ายรุนแรงที่กริมม์พยายามจะปิดซ่อนไว้อยู่เสมอ และ **ราฟุนเซล** ก็เป็นนิทานอีกเรื่องที่มีผู้ตีความว่ามีเนื้อหาแฝงไปด้วยความโหดร้ายดำมืดซึ่งเป็น นิสัยด้านมืดของมนุษย์ที่ปรากฏให้เห็นตลอดเรื่อง

กล่าวโดยสรุปคือ ถ้ามองเรื่องนี้ตามเจตนาและวัตถุประสงค์ของกริมม์ก็จะได้ความคิด หลักที่ว่า นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องของความรักที่เป็นอุดมคติระหว่างชายหญิง ซึ่งสะท้อนผ่านตัว ละครเจ้าชายและราฟุนเซลที่เอาชนะอำนาจชั่วร้ายของแม่มด การตีความในลักษณะนี้ เจ้าชาย และราฟุนเซลจะเป็นตัวละครฝ่ายดีที่ต่อสู้กับตัวละครฝ่ายร้ายอย่างแม่มด ซึ่งเปรียบเหมือนพลัง ความรักชาติของชาวเยอรมันจะเป็นพลังบริสุทธิ์ที่ทำให้ฝ่ายศัตรูพ่ายแพ้ไป หรือถ้าตีความนิทาน เรื่องนี้จากมุมมองของตัวละครแม่ ความคิดหลักของเรื่องนี้จะพูดถึงความรักของแม่ที่ปรารถนา ที่จะปกป้องลูกจากความต้องการทางเพศของผู้ชาย (love and protection) กับความปรารถนา ทางเพศของผู้หญิง (sexual desire) ซึ่งเป็นธรรมชาติที่แม่ไม่อาจยับยั้งได้ ซึ่งสะท้อนผ่าน ตัวละครฝ่ายดีอย่างแม่มด และฝ่ายร้ายคือเจ้าชาย ที่ใช้ทั้งวิจิตร ใฝ่ร้าย และลักพาตัว

แต่ถ้าตีความนิทานเรื่องนี้ในอีกมุมมองหนึ่ง โดยเฉพาะการมองผ่านพฤติกรรมอันน่า รังเกียจของตัวละครแต่ละตัว จะได้ความคิดหลักเรื่อง ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ซึ่งเป็นด้านมืด ที่กริมม์เองได้พยายามปกปิดซ่อนเร้นไว้ ความรุนแรง ความโหดร้าย และการเข่นฆ่า กลับ ปรากฏให้เห็นเด่นชัดสะท้อนผ่านตัวละครทุกตัวในเรื่องนี้และทำให้นิทานเรื่องนี้ดูไม่ค่อยสดใส สม กับเป็นนิทานเทพนิยายสักเท่าไร

อย่างไรก็ดี การแบ่งแยกตัวละครออกเป็นฝ่ายดีและฝ่ายเลวอย่างชัดเจนนั้นทำให้มิติ ของเรื่องขาดหายไป ดังนั้นเมื่อนำนิทานเรื่องนี้มาสร้างเป็นบทละครเวที การสร้างลักษณะนิสัย

⁹ Tatar, Maria. *The Classic Fairy Tales*, Norton Critical editions: New York, 1999, p.335.

¹⁰ นิทานเรื่อง “ราฟุนเซล” กริมม์ปรับปรุงแก้ไขทั้งสิ้น 7 ครั้งตั้งแต่ปีค.ศ. 1812 ถึง ค.ศ. 1857 ในภาคผนวก ก

ตัวละคร (characterization) ให้มีมิติ (well-rounded character) นั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องเพิ่มเข้าไปในบทละครเวทีเรื่องใหม่ด้วย รวมทั้งหากมองข้ามลักษณะของความสุขสมหวังในรูปแบบของเทพนิยายออกไปแล้ว ประเด็นเรื่องความหลากหลายในเรื่องการตีความนิทานและประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกสาว น่าจะสามารถหยิบยกมาเชื่อมโยงกับสภาพปัญหาสังคมปัจจุบันที่ปรากฏเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์ และสร้างออกมาเป็นบทละครที่น่าสนใจและสะท้อนมุมมองใหม่ พร้อมทั้งตอบข้อสงสัยของผู้วิจัยได้ด้วยว่า คนที่เป็นแม่นั้นรักตนเองมากขนาดทำร้ายลูกของตนได้ จริงหรือ ?

นอกจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยยังคิดด้วยว่าบทละครเวทีเรื่องใหม่ที่จะสร้างขึ้นจากนิทานเรื่องนี้ น่าจะพิสูจน์ได้ว่าแม้เวลา เนื้อเรื่อง ลักษณะและรูปแบบการนำเสนอเรื่องราวจะเปลี่ยนไป แต่ความคิดหลักของเรื่องเดิมยังคงสามารถสื่อสารกับคนร่วมสมัยได้

2.3 วิเคราะห์นิทานเรื่อง ราพุนเซล

อย่างที่กล่าวไว้ในข้อ 2.2 ว่าความน่าสนใจของนิทานเรื่องนี้อยู่ที่การตีความนิทานซึ่งทำได้หลากหลาย และมีความคิดหลักที่น่าสนใจหลายประเด็น แต่ความคิดที่ผู้วิจัยสนใจมากที่สุด คือ เรื่องความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ซึ่งจะนำมาเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกสาว จุดร่วมที่น่าสนใจของนิทานเรื่องนี้ คือ เรื่องความอยาก (desire) หรือจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความปรารถนาของตัวละคร ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าประเด็นนี้มีความเป็นสากลและเป็นสิ่งที่ปรากฏอย่างชัดเจนของคนในสังคมปัจจุบัน จะเห็นว่าในนิทานเรื่องนี้เหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นก็เพราะความอยากหรือว่าความปรารถนาของตัวละครซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทั้งสิ้น เริ่มต้นจากพ่อและแม่ของราพุนเซล ทั้งคู่มีความอยาก ประการแรก ก็คืออยากจะมีลูก พวกเขาจึงทำทุกวิถีทางจน ได้ลูกมาเมื่อภรรยาท้องก็เกิดอยากรับประทานผักราพุนเซล¹¹ ในสวนของแม่ मद ซึ่งก็เป็นเพื่อนบ้าน ความอยากนี้อยู่ในระดับที่เรียกว่าอดทนไม่ได้ และมีมากขึ้นทวีความรุนแรงขึ้นถึงขนาดที่เรียกว่า ถ้าไม่ได้รับประทานผักนี้แล้วจะต้องตายเลยทีเดียว ในนิทานบอกไว้ว่า “นางซูบซีดถึงขั้นกินอาหารไม่ลง” สามี่ผู้มีความรักต่อภรรยามาก จึงไม่อยากให้เธอตายจึงช่วยเหลือด้วยการตัดสินใจเข้าไปขโมยผักในสวนของแม่ मद เมื่อขโมยสำเร็จนำมาให้ภรรยารับประทาน ความอยากของภรรยาก็ยังไม่ลดลงอีกเพราะว่าอยากมากขึ้นๆ ซึ่งนั่นก็เป็นเหตุผลที่ทำให้สามี่ต้องกลับเข้าไปขโมยผักของแม่ मद อีกครั้ง แต่การขโมยครั้งนี้ทำให้ตัวเองถูกจับได้ เมื่อแม่ मद จับได้ สิ่งที่สามี่ต้องการก็คืออยากมีชีวิตรอดจึงรีบปากยกลูกของตัวเองให้กับแม่ मद ไป

¹¹ ผักราพุนเซล ชื่อภาษาอังกฤษเขียน Rapunzel คือผักกาดชนิดหนึ่งที่ชาวเยอรมันนำมาใช้ทำสลัด

ความอยากต่อมาเป็นส่วนของแม่หมด แม่หมดมีความอยากเช่นกัน นางอยากมีลูก นางอยากมีคนที่น่ารักและรักนาง ที่เป็นเช่นนั้นเพราะทุกคนรังเกียจแม่หมด ไม่คบหาสมาคมด้วย ทำให้นางต้องใช้ชีวิตเพียงลำพังในสวนผักราฟุนเซลของนาง สิ่งที่น่าอยากได้คืออยากได้ความรักและนางคิดว่าลูกคือคนที่จะทำให้ความรักแก่นาง แต่เมื่อนางได้ลูกมาแล้ว เมื่อราฟุนเซล อายุ 12 ปี เธอเริ่มที่จะเห็นคนอื่น เริ่มที่จะตัดสินใจได้เองในระดับหนึ่ง แม่หมดก็ไม่อยากให้ราฟุนเซลไปรักคนอื่นหรือไม่อยากที่จะให้คนอื่นมารักราฟุนเซล ความอยากที่จะครอบครองเธอเพียงคนเดียวเป็นสาเหตุที่ทำให้แม่หมดนำเธอไปขังไว้ในหอคอย และเมื่อนางรู้ว่าสิ่งที่นางต้องการครอบครองนั้นกำลังจะถูกพรากไป เมื่อราฟุนเซลได้พบรักกับเจ้าชาย ความอยากที่จะทำร้ายและทำลายจึงเกิดขึ้น และนั่นก็นำมาสู่การเนรเทศราฟุนเซล และวางแผนฆ่าเจ้าชาย

ส่วนเจ้าชายก็มีความอยากเช่นกัน เริ่มจากการอยากรู้ว่าเจ้าของเสียงเพลงอันไพเราะนั้นคือใคร จึงมาแอบดูแล้วก็ปีนขึ้นบ้านคนอื่น (หอคอย) และเมื่อปีนขึ้นไปแล้วพบราฟุนเซล เกิดอยากได้ผู้หญิงคนนี้เป็นของตนเอง จึงวางแผนจะพาราฟุนเซลหนีไป และเมื่อรู้ว่าถูกแม่หมดหลอกให้ปีนขึ้นหอคอยจึงกระโดดลงไปถูกหนามกุหลาบตำตาบาดเจ็บ ความอยากที่จะได้พบนางอันเป็นที่รักพาให้เดินตาเสียงเพลงไป และในที่สุดก็ได้พบและครองรักกัน

สุดท้ายเป็นความอยากของราฟุนเซล แม้ว่าดูเผินๆ เหมือนเธอจะเป็นคนที่มีความอยากน้อยที่สุด เพราะว่าแทบจะไม่ทำอะไร ได้แต่รอให้คนอื่นช่วย แต่ราฟุนเซลก็มี ความอยากเช่นกัน อย่างน้อยก็คือความปรารถนาทางเพศ (sexual desire) เพราะเมื่อเธอเห็นเจ้าชายแล้ว ก็รู้สึกถึงเสน่ห์ของเพศตรงข้าม ซึ่งแรงปรารถนาทำให้เธอคิดหนีออกไปจากหอคอยที่แม่หมดกักขังเธอไว้ แต่ความอยากรู้อยากเห็นทำให้ตั้งคำถามกับแม่หมดว่า “ทำไมเวลาถึงแม่หมดขึ้นมาถึงยากกว่าถึงเจ้าชายที่มาทุกวัน” ซึ่งนำมาสู่ความหายนะของตัวเอง ดังนั้นเมื่อดูจากตัวละครทั้งหมดในเรื่องนี้แล้วความอยากหรือความปรารถนา เป็นประเด็นร่วมกันของตัวละครที่จะนำมาใช้เป็นแกนในการสร้างบทละคร

2.4 จากเทพนิยายสู่บทละคร

ในสังคมตะวันตกหรือตะวันออก บทละครส่วนมากมักนำวัตถุดิบในการเล่ามาจากนิทานหรือตำนาน บทละครเวทีของชาวกรีก¹² ส่วนใหญ่นำมาจากตำนานมหากาพย์ *อิเลียด* (Iliad) และ

¹² ตามประวัติการละครตะวันตก เชื่อว่าจุดกำเนิดของละครอย่างเป็นทางการเกิดขึ้นในงาน City Dionysia ของชาวกรีก ซึ่งมีพิธีการประกวดบทละครครั้งแรกในปี 534 ก่อนคริสต์กาล

โอดิสซีย์ (Odyssey) อันเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสงครามกรุงทรอย แม้กระทั่งในบทธศวรรษสมัยใหม่ ก็ยังมีการสร้างเรื่องโดยนำมาจากนิทาน เช่น บทมิวสิเคิลเรื่อง **ไพรพันลิก** (*Into the Woods*) ของ Stephen Sondheim ที่นำตัวละครจากนิทานเทพนิยายต่างๆ มาผูกเป็นเรื่องไม่ว่าจะเป็น ตัวละครจากนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** **ซินเดอเรลลา** **หนูน้อยหมวกแดง** หรือ **แจ๊คผู้ฆ่ายักษ์** ฯลฯ ไม่รวม ถึงบทภาพยนตร์ ซึ่งได้นำเรื่องราวในนิทานมาปรับสร้างมากมาย โดยเฉพาะจากบริษัท Walt Disney ซึ่งทุกครั้งทีภาพยนตร์ออกฉายก็มักจะได้รับ ความสนใจจากผู้ชมอย่างสม่ำเสมอ ส่วนในสังคมไทยจะเห็นว่าคนไทยนั้นชอบดูละครในเรื่องที่ตนเองรู้อยู่แล้ว ซึ่งหลายๆ เรื่องมีที่มาจากนิทานพื้นบ้าน เช่น **สุวรรณศิลปี** **ศรีธนญชัย** **นางสิบสอง** ฯลฯ ความสนุกของการดูละครที่รู้เรื่องแล้วไม่ได้อยู่ที่การติดตามว่าเรื่องราวจะดำเนินต่อไปอย่างไร แต่อยู่ที่วิธีการนำเสนอ หรือการตีความละครเรื่องใหม่อย่างไรมากกว่า ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการนำเสนอเรื่องใหม่ดังต่อไปนี้

2.4.1 การเล่าเรื่องใหม่โดยการใช้ลักษณะของแบบเรื่อง(tale type)¹³ หรืออนุภาค(motif)¹⁴

นิทานเรื่อง **ราพุนเซล** นั้นได้รับการนำมาเล่าซ้ำหลายครั้ง บางเรื่องแม้ไม่ได้มีการดัดแปลงจากเรื่อง **ราพุนเซล** โดยตรงแต่สามารถเทียบเคียงกับเรื่อง **ราพุนเซล** ได้โดยยึดลักษณะของแบบเรื่อง (tale type) หรืออนุภาค (motif) บางประการของนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ไว้ เช่นในกรณีของเรื่อง *"The Girl on the Island"*¹⁵ ของอินเดียนั้นสามารถเทียบได้กับนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ของกริมม์ โดยใช้อนุภาค (motif) ตามระบบของ Aarne-Thompson motif-based classification system เนื้อเรื่องของ *The Girl on the Island* มีอยู่ว่า วันหนึ่งขณะที่ Gauriviti ลูกชายของ Sakti กำลังล่าสัตว์อยู่ Tarksya Suparna ซึ่งเป็นนกบินผ่านมาพอดี Gauriviti จึงเล็งธนูไปที่ Tarksya Suparna Suparna ได้ร้องขอชีวิตไว้ โดยบอกว่าจะให้ในทุกสิ่งที่ Gauriviti

¹³ แบบเรื่องนิทาน หมายถึงโครงเรื่องของนิทานที่ทำให้นิทานแต่ละเรื่องมีลักษณะเฉพาะต่างจากนิทาน เรื่องอื่นๆ สติธ ธิมมปัสัน (1977 : 415) ได้อธิบายว่า แบบเรื่องนิทานแต่ละแบบดำรงอยู่อย่างอิสระใน ลักษณะของเรื่องเล่าที่สมบูรณ์ในตัวเอง นิทานแต่ละแบบเรื่องอาจจะประกอบด้วยอนุภาคเดียว หรือหลายอนุภาคก็ได้ แบบเรื่องของนิทานมุขตลก นิทานเรื่องสัตว์อาจะมีอนุภาคหลักเพียงอนุภาคเดียว ส่วนนิทานมหัศจรรย์มักประกอบด้วยหลายอนุภาค รวมความว่าเมื่อพูดถึงแบบเรื่องนิทาน จะทำให้นึกถึง อนุภาคที่มีลักษณะเด่นของนิทานเรื่องนั้นๆ หรือลำดับของอนุภาคที่ประกอบกันเป็นนิทานเรื่องนั้นๆ (ศิริพร ณ ถลาง 2548, ทฤษฎีคติชนวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:66-67)

¹⁴ อนุภาค หมายถึง หน่วยย่อยในนิทานที่ได้รับการสืบทอดและดำรงอยู่ในสังคมหนึ่งๆ และเหตุที่ ได้รับการสืบทอดก็เพราะมีความ "ไม่ธรรมดา" มีความน่าสนใจทางความคิดและจินตนาการ อนุภาคอาจเป็นตัวละครวัตถุสิ่งของพฤติกรรมของตัวละครหรือเหตุการณ์ในนิทาน เช่น แมงมุมสร้างโลก ม้าเหาะได้ น้ำเต้าผู้เศษที่มีเมล็ดข้าวเลี้ยงคนได้ ทารกที่เกิดมาแล้วพูดได้เลย แม่เฒ่าที่กินดอกกุหลาบแล้วตั้งครุฑฯลฯ (ศิริพร ณ ถลาง 2548, ทฤษฎีคติชนวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:36)

¹⁵ ภาคผนวก ข

ปรารภนา สิ่งที่ Gauriviti ปรารภนาก็คือลูกสาวของ Asita Dhamnya ผู้ถูกกักขังไว้บนปราสาทกลางเวหาเนื่องจาก Asita Dhamnya ผู้เป็นพ่อมีความรู้สึกหวงแหนลูกสาว ในที่สุด Suparna ก็พา Gauriviti ไปพบ กับนางและทั้งคู่ก็รักกันจนนางตั้งครรภ์และคลอดลูกชายออกมา แต่ปีศาจได้ฉีกร่างของทารกผู้นั้น ออกเป็นชิ้นๆ และร้องว่าเด็กผู้นั้นเกิดมาอย่างผิดวิสัย Gauriviti ได้สวดมนต์ภาวนาขอให้ลูกชายของตนฟื้นคืนชีพ และในที่สุดเขาก็ทำสำเร็จ เขาได้ลูกชายกลับคืนมา เรื่องนี้เทียบได้กับนิทาน เรื่อง **ราพุนเซล** ที่ 4 อนุภาคหลัก คือ 1. เรื่องของการกักขัง (R41) 2. การปกป้องลูกสาว ให้บริสุทธิ์จากเพศชาย (T381) 3. เรื่องของการทำร้ายร่างกาย(S165) และ 4. เรื่องการชุบชีวิต หรือการหายจากบาดเจ็บ (F952)¹⁶

ผู้วิจัยนำหลักข้างต้นมาเป็นแนวทางในการสร้างโครงเรื่องใหม่ให้กับนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** โดยผู้วิจัยเลือกที่จะยึดลักษณะร่วมบางประการไว้เท่านั้น ดังเช่นที่เรื่องเล่าในยุคปัจจุบันหลายเรื่องที่มีลักษณะร่วมบางประการที่สอดคล้องกันกับนิทานพื้นบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อนุภาคของนิทานพื้นบ้านนั้นมีอิทธิพลต่อการสร้างเรื่องเล่าในยุคต่อๆ มา ยกตัวอย่างเช่น แบบเรื่องของ **ซินเดอเรลลา** คือ เรื่องของนางเอกที่ถูกแม่เลี้ยงใจร้ายกลั่นแกล้ง นางเอกได้รับความช่วยเหลือจากนางฟ้า ได้พบเจ้าชาย ต้องพิสูจน์ตัวเอง และได้แต่งงานกับเจ้าชาย เพราะฉะนั้นไม่ว่าเราจะดูภาพยนตร์เรื่อง *Ever After* ที่เป็นภาพยนตร์สมัยจริงเกี่ยวกับเจ้าหญิงเจ้าชายก็ดี หรือ *A Confession of an Ugly Sister* ที่ให้น่าหนักของตัวเอก เป็นพี่สาวลูกติดแม่เลี้ยงก็ดี หรือ *Maid in Manhattan* ที่พูดถึงหญิงทำความสะอาดในโรงแรมที่พบรักกับมหาเศรษฐีหนุ่ม หรือแม้กระทั่งภาพยนตร์รักโรแมนติคอย่าง *Pretty Woman* ที่เป็นเรื่องราวของผู้หญิงขายตัวกับมหาเศรษฐีก็ดี แม้จะไม่มีเรื่องของเวทมนตร์ คาถาตามแบบเทพนิยาย ด้วยการใช้นางฟ้าเข้ามาช่วยเหลือ แต่เรื่องราวต่างๆ ล้วนยังคงทำให้เรานึกถึงนิทานเรื่อง **ซินเดอเรลลา** เพราะเรื่องทั้งหมดต่างมีลักษณะร่วมของแบบเรื่อง หรือ อนุภาคของนิทานเรื่อง **ซินเดอเรลลา** ประกอบอยู่ เมื่อเปรียบเทียบกับนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** แล้ว ผู้วิจัยยอมรับว่าการจะหาลักษณะร่วมบางประการที่จะทำให้คนส่วนใหญ่จำนิทานเรื่องนี้ได้นั้นค่อนข้างลำบาก เพราะนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ไม่ได้แพร่หลายและทำให้ทุกคนรู้จักได้ดียวเช่นนิทานเรื่อง **ซินเดอเรลลา**

สิ่งที่คนส่วนใหญ่จำได้จากนิทานเรื่องนี้ คือ ภาพของเจ้าหญิงผมยาวที่อยู่บนหอคอยสูงมากกว่าที่จะจำเรื่องราวของนิทาน ดังนั้น “ภาพของหอคอยกับผม” จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องพิจารณาในลำดับแรก อย่างไรก็ตามก็มีคำถามขึ้นมาอีกว่าถ้าเราทำละครเป็นเรื่องสมจริง (realistic)

¹⁶ O' Flaherty, Wendy D. *Tale of Sex and Violence*. Chicago: University of Chicago Press, 1985.

เป็นไปได้หรือไม่ที่ผู้หญิงคนหนึ่งอายุไม่เกิน 17 ปีจะมีผมยาวมากขนาดนั้น เมื่อไปดูภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง *Barbie Rapunzel* ก็พบว่าในเรื่องนั้นเรารู้สึกได้ว่าเป็นเรื่องของราพุนเซล โดยไม่มีภาพราพุนเซลที่ทิ้งผมยาวลงมาให้แม่มดปีนขึ้นไปอย่างในนิทานของกริมม์ แต่ลักษณะร่วมที่ภาพยนตร์นำมาใช้คือเรื่องของผู้หญิงที่ถูกขังอยู่บนหอคอยโดยแม่มดเพียงเท่านั้น ส่วนเรื่องราวที่เหลือก็ไม่ได้ดำเนินตามนิทานแม่แต่น้อย เพราะเจ้าชายไม่ใช่คนที่ช่วยราพุนเซลให้หนีออกมาจากหอคอย แต่เป็นตัวเธอเองกับมังกรน้อยเพื่อนยากที่เอาชนะความกลัวและตัดสินใจหนี ออกมา ดังนั้นเรื่องของผมยาวที่ใช้เป็นบันไดก็ไม่จำเป็นเสมอไปที่จะทำให้คนจำได้ว่าเป็นเรื่อง **ราพุนเซล** แต่สำหรับหอคอยนั้นผู้วิจัยคิดว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคงไว้ แต่จะนำเสนอในรูปแบบไหนจึงจะเหมาะสมกับเรื่องเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไป ด้วยเจตนาที่จะเล่านิทานเรื่องนี้ใหม่ให้เรื่องราวเกิดขึ้นในอนาคต ผู้วิจัยคิดว่าภาพหอคอยแบบใหม่ที่ดูให้ความรู้สึกเดียวกันได้กับหอคอยในนิทาน น่าจะเป็นตึกทรงสูงดูทันสมัย เช่น ตึก Petronas Twin Towers ในมาเลเซีย ตึก Empire State ในมหานครนิวยอร์ก หรือ ตึก Space Needle ในเมือง Seattle สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ตารางแสดงแบบเรื่องหรืออนุภาคในนิทานซึ่งผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ในการสร้างโครงเรื่องของบทละครเวทีเรื่อง เกศาราพุนเซล

แบบเรื่องนิทาน (tale typed)	อนุภาค (motif)	โครงเรื่องบทละคร
เรื่องของแม่เลี้ยงที่ขังลูกไว้บนหอคอย สุดท้ายมีเจ้าชายมาช่วยและพาลูกเลี้ยงหนี แต่ถูกแม่เลี้ยงจับได้ จึงใช้แผนล่อให้เจ้าชายมาติดกับและฆ่า แต่สุดท้ายความดีทำให้เรื่องราวจบลงด้วยความสุข	1.แม่ขังลูก 2.ผู้หญิงที่มีผมเป็นลักษณะเด่น 3.การแก้แค้น หอคอย 4.ความดีชนะความชั่ว	แม่เลี้ยงผู้ต้องการจะพิสูจน์ว่าเธอมีความสามารถและเป็นที่ยอมรับของทุกคน จึงนำเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่มีลักษณะพิเศษต่างจากคนอื่นมาขังไว้เพื่อใช้ทดลอง แต่แล้วแม่ผู้ให้กำเนิดของเธอและชายหนุ่มฝ่ายตรงข้ามได้เข้ามาขัดขวาง โดยจะพาลูกเลี้ยงของเธอหนีออกไป เธอจึงวางแผนล่อให้ชายหนุ่มมาติดกับและฆ่า แต่สุดท้ายแม้เธอจะเป็นผู้ชนะในทางปฏิบัติ แต่ความสุขที่แท้จริงกลับเป็นของตัวเองละครที่เหลือทั้ง 3 คน

2.4.2 การเล่าเรื่องใหม่โดยตัดลักษณะบางประการของนิทานประเภทเทพนิยาย

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของนิทานเทพนิยาย คือ การมีตัวเอกเป็นเจ้าชายและเจ้าหญิง ซึ่งในนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ก็มีตัวละครเช่นนี้ หากว่าในบทละครเวทีเรื่องใหม่ที่ผู้วิจัยมุ่งนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก การให้น้ำหนัก และความสำคัญที่ความรักอันเป็นอุดมคติระหว่างชายหญิง อาจทำให้สารของผู้วิจัยปรากฏออกมาไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเองก็กังวลว่าถ้าในบทละครเวทีเรื่องใหม่ไม่มีเรื่องราวของความรักระหว่างชายหญิงแล้ว จะทำให้คนดูสามารถเปรียบเทียบบทละครเวทีเรื่องใหม่กับนิทานเรื่องเก่าได้หรือไม่ แต่หลังจากที่ผู้วิจัยได้ค้นพบนิทานเรื่อง *Maiden in the Tower*¹⁷ ซึ่งเรื่องราวในนิทานเล่าถึงเจ้าหญิงผู้โดนแม่มดขังไว้บนหอคอย และมีเจ้าชายมาช่วยพาหนีออกไป แต่สุดท้ายเจ้าชายและเจ้าหญิงก็ไม่ได้อยู่ด้วยกัน เจ้าชายตายและเจ้าหญิงกลับไปอยู่กับแมตามเดิม ผู้วิจัยพบว่าในนิทานเรื่องนี้แม้ว่าตัวเอกจะเป็นราพุนเซล แต่ไม่มีบทพิสูจน์ความรักอุดมคติระหว่างเจ้าหญิงและเจ้าชายเช่นกัน หากแต่เนื้อหาของเรื่องกลับเน้นที่เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ซึ่งการเล่าเรื่องแบบนี้ก็สามารถ ทำให้เราเข้าใจได้เช่นกันว่านิทานเรื่องนี้คงแบบเรื่องตามนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ของกริมม์ ผู้วิจัยจึงสรุปว่าในบทละครเรื่องใหม่ ถ้าไม่มีเรื่องความรักระหว่างชายหญิงก็น่าจะทำให้คนดูเทียบเคียงละครกับนิทานได้เช่นกัน

2.4.3 การเล่าเรื่องใหม่ด้วยเจตนาให้ผู้เสพเกิดความรู้สึกที่ตรงกันข้ามกับนิทาน

แม้ผู้วิจัยจะได้รับแรงบันดาลใจและโครงเรื่องจากนิทานก็ตาม แต่วัตถุประสงค์ในการนำเสนอละครเวทีเรื่องใหม่นี้แตกต่างกับวัตถุประสงค์ของนิทาน จะเห็นว่าเมื่ออ่านหรือฟังนิทานเทพนิยายนั้น ตอนจบผู้เสพมักจะได้รับความรู้สึกที่ประทับใจในความรักระหว่างชายและหญิง หรือได้รับความปลื้มปิติในการเห็นตัวละครฝ่ายดีมีชัยเหนือตัวละครฝ่ายร้าย หรือพูดง่าย ๆ ว่านิทานมีตอนจบแบบ Happy Ending ซึ่งทำให้ผู้เสพมีความสุขตามตัวละครเอกไปด้วย แต่สำหรับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอบทละครเวทีเรื่องใหม่ ผู้วิจัยปรารถนาที่จะทำให้ผู้เสพรู้สึกเกลียดชังตัวละครอย่างรุนแรง และตั้งจิตกับตัวเองว่าถ้าตนได้ประสบพบเจอกับสถานการณ์เช่นเดียวกับตัวละคร จะไม่มีวันทำเช่นตัวละครเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงจะสร้างสถานการณ์และลักษณะนิสัยของตัวละครทุกตัวให้เลวร้าย รุนแรง เห็นแก่ตัว ลุแก่อำนาจ เพื่อเป็นตัวอย่างของบุคคลที่ไม่ควรเอาเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสพทุกคน

¹⁷ อ่านเรื่องทั้งหมดได้ที่ภาคผนวก ข

2.4.4 การสร้างเรื่องใหม่โดยเปลี่ยนตัวเอกจากราพุนเซลเป็นแม่มด

แน่นอนที่สุดอย่างทีกล่าวก่อนแล้วว่า ผู้วิจัยต้องการเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก โดยมุ่งโจมตีพฤติกรรมอันเลวร้ายของแม่ที่ทิ้งลูกและ/หรือทำร้ายลูก และการพยายามที่จะเข้าใจความคิดที่ได้รับความรับผิดชอบของผู้เป็นแม่ บทละครเวทีเรื่องนี้จึงเปลี่ยนตัวละครเอกจากราพุนเซลผู้เป็นเจ้าหญิงแสนดีในนิทาน เป็นเอลิกาแม่เลี้ยงผู้โหดร้ายที่มุ่งแต่ประโยชน์ของตนเอง สรุปว่าบทละครเวทีเรื่องใหม่ มีรายละเอียด ดังนี้

1. โครงเรื่อง

- 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก การตัดสินใจเลือกระหว่างตนเองกับลูก
- 1.2 ตัวละครเอกคือแม่ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นการกระทำของผู้เป็นแม่เลี้ยงกับแม่ผู้ให้กำเนิดว่าไม่ว่าจะเป็นแม่ประเภทไหน ถ้ารักตนเองมากเกินไป และไม่มีความรับผิดชอบที่เพียงพอ ผลร้ายก็ตกอยู่ที่ลูกนั่นเอง
- 1.3 กำหนดให้เรื่องราวเกิดขึ้นในอนาคต และเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เพราะเนื้อหาในบทละครเป็นสิ่งที่ต้องใช้จินตนาการเช่นเดียวกับเรื่อง ปาฏิหาริย์ในนิทาน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยต้องการจะพิสูจน์ว่าความจริงและเหนือธรรมชาติของนิทานสามารถอธิบายได้ด้วยความรู้ความล้ำยุคของเวลาและเทคโนโลยี สิ่งที่ไม่สามารถเป็นจริงได้ในปัจจุบันอาจเป็นไปได้ ในอนาคต

2. ดึงลักษณะร่วมบางประการของนิทานมาใช้ ได้แก่

- 2.1 เรื่องของแม่เลี้ยงที่ขังลูกไว้ในห้องทดลองซึ่งก็คือหอคอยในนิทาน แต่เมื่อเรื่องราวเปลี่ยนไป สถานที่ที่มีความจำเป็นที่จะต้องปรับให้เข้ากันด้วย
- 2.2 เรื่องของผู้หญิงที่มีผมเป็นลักษณะเด่น แม้ว่าจะไม่มีเรื่องราวของผู้หญิงผมยาวก็สามารถเทียบเคียงเรื่องได้กับนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** หากมีแบบเรื่องหรืออนุภาคอื่น แต่สำหรับคนไทยเมื่อพูดถึงนิทานเรื่องนี้มีลักษณะร่วมเพียงแค่ 3 ประการเท่านั้นที่คนไทยจำได้ คือ หอคอย เจ้าหญิงผมยาว และแม่มดที่กักขังลูกเลี้ยง เรื่องของผมจึงเป็นอนุภาคอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องนำมาใช้ โดยกำหนดให้มีผู้หญิงเพียงคนเดียวในเรื่องใหม่ที่จะมีผมได้ และเพราะเธอมีผมนี้เองจึงเป็นสาเหตุให้เธอถูกกักขัง และถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนองความต้องการของผู้เป็นแม่
- 2.3 เรื่องของการแก้แค้นหลอกล่อให้หลงกล ซึ่งในบทละครเรื่องใหม่จะมีการ

กระทำในลักษณะนี้ปรากฏเช่นกัน แต่รายละเอียดจะมีความแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของเรื่องที่เปลี่ยนไป

- 2.4. เรื่องของความดีชนะความชั่วในนิทานความรักอันเป็นอุดมคติระหว่างชายหญิงคือสิ่งที่ทำให้ตัวเอกทั้งสองคนได้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข น้ำตาของราพุนเซลกลายเป็นยาวิเศษรักษาตาที่บอดของเจ้าชายได้ แต่ในบทละครเรื่องใหม่ความดีที่ปรากฏคือการสำนึกผิด และการเสียสละ ในตอนสุดท้ายแม้ว่าจะสายเกินไป แต่ก็ทำให้ตัวละครทั้ง 3 ซึ่งได้แก่ แม่ผู้ให้กำเนิด (กติกากหรือกฤติกา¹⁸) เจ้าชาย (อิสระ) ราพุนเซล (เกศินี) ได้ไปใช้ชีวิตร่วมกันอีกครั้งในโลกที่เหนือขึ้นไป ในขณะที่ตัวละครอย่างแม่มด (เอลิกา) ต้องทนทุกข์ทรมานกับความชั่วเหวและโดดเดี่ยวท่ามกลางข้อเสียงอันจอมปลอมที่ไม่ยั่งยืน
3. การสร้างลักษณะนิสัยตัวละครให้มีมิติตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ เพื่อให้ตัวละครแบบตายตัว (typed character) ของนิทานมีความสมจริง เป็นเหตุเป็นผลและลึกซึ้งขึ้น (well-rounded character)
4. เน้นความคิดหลักเรื่อง ความเห็นแก่ตัว ซึ่งแอบซ่อนอยู่ในนิทานนำมาขยายให้ชัดขึ้น
5. นำบทบาทและหน้าที่ของนิทานเรื่องการช่วยลดความกดดันทางจิตใจมาใช้กับตัวละครในบทละครเวทีเรื่องใหม่
6. แนวทางการนำเสนอที่มุ่งเน้นให้คนเกลียดและประนามพฤติกรรมของแม่ และไม่นำมาปฏิบัติตาม

2.5 องค์ประกอบของบทละครเวทีเรื่องเกศาราพุนเซล

เมื่อจะสร้างบทละครเวทีเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ขึ้นใหม่ การทำความเข้าใจละครตามองค์ประกอบของบทละครเป็นสิ่งสำคัญ เพราะลักษณะของบทละครเวทีนั้นมีความแตกต่างจากวรรณกรรมประเภทอื่นๆ อยู่ตรงที่บทละครนั้นมิได้มีไว้เพื่ออ่านแม้ว่าจะมีการโต้แย้งจากผู้ที่ยืนยันว่าวรรณคดีการอ่านบทละครเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวรรณกรรม แต่อย่างไรก็ดี ต้องยอมรับว่าการอ่านบทละครนั้นไม่เรียกได้ว่าเป็นการศึกษามบทละครเรื่องนั้นๆ อย่างสมบูรณ์¹⁹ ทั้งนี้เพราะ

¹⁸ ใช้ชื่อ กติกาก ในบทร่างแรก และเปลี่ยนเป็น กฤติกา ต่อมา เพื่อให้ง่ายในการออกเสียง

¹⁹ ปณิธิ หุ่นศาสตร์. ตะวันตกนิพนธ์, คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ 2532, หน้า 65

บทละครคือวรรณกรรมสำหรับนำไปใช้แสดง สิ่งปรากฏอยู่ในบทละครจึงประกอบไปด้วยบทพูด บทสนทนา บทกำกับเวที (Stage Direction) แม้จะมีคำบรรยายลักษณะตัวละครลักษณะของฉาก ความหมายของบทหรือการกระทำบางตอนบ้าง แต่ก็ไม่มีการพรรณนาให้รู้ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครอย่างในวรรณกรรมรูปแบบอื่น นอกจากการเล่าเรื่องผ่านการกระทำของตัวละครแล้วบทละครยังคำนึงถึงภาพและเสียงที่จะปรากฏขึ้นในเวลาที่จะแสดงจริงด้วย เหตุนี้องค์ประกอบที่ใช้ในการสื่อความหมายของบทละครจึงประกอบไปด้วยส่วนสำคัญต่อไปนี้

2.5.1. โครงเรื่อง

2.5.2. ตัวละคร

2.5.3. ความคิด

2.5.4. ภาษา

2.5.5. เสียง

2.5.6. ภาพ

2.5.1 โครงเรื่อง

โครงเรื่องของบทละคร คือ เรื่องราวที่บอกว่าใคร ทำอะไร กับใครในรูปบุรุษที่หนึ่ง และบุรุษที่สอง และเหตุการณ์นั้นกำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันต่อหน้าผู้ชมเสมอ²⁰ เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าละครจะดำเนินไปตามการกระทำของตัวละครในเรื่อง การกระทำในละครนี้ไม่ใช่แค่การขยับร่างกาย หรือการเคลื่อนไหวเท่านั้นแต่หมายถึงสิ่งที่ตัวละครทำทั้งหมดไม่ว่าจะพูด หรือกระทำเพื่อให้ได้สิ่งที่ตัวเองต้องการ (Objective) หรือเพื่อให้บรรลุจุดหมายสูงสุดที่ตัวเอง ต้องการ (Goal) ซึ่งการกระทำนี้มีพื้นฐานมาจากความขัดแย้ง (Conflict) ความขัดแย้งนี้จะเป็นความขัดแย้งในใจตัวละครเองหรือจะเป็นความขัดแย้งของตัวละครนั้นกับคนอื่น ความขัดแย้งของตัวละครนั้นกับสังคม ความขัดแย้งของตัวละครนั้นกับธรรมชาติหรือว่าโชคชะตาก็ได้ แต่ทั้งหมดนี้เป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การต่อสู้ของตัวละคร เรื่องราวจะดำเนินขึ้นเมื่อตัวละครนั้นจะต้องต่อสู้กับปัญหา (Obstacle) หรือว่าความขัดแย้งนั้น ซึ่งความขัดแย้งก็จะพัฒนาสูงขึ้น เข้มข้นขึ้น มากขึ้น จนถึงจุดๆ หนึ่งที่เรียกว่าจุดวิกฤต (Crisis) จนทำให้ตัวละครต้องเลือกหรือว่าตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันนำไปสู่จุดสูงสุด (Climax) ของเรื่องและจากนั้นเรื่องก็จะคลี่คลาย (Resolution)

²⁰ นพมาส ศิริกาละ. การวิเคราะห์บทละคร, กรุงเทพฯ, หน้า 4

และละครก็จะจบลง ดังนั้นลักษณะที่กล่าวมาจึงเป็นสิ่งที่ทำให้บทละครมีความแตกต่างจากงานเขียนหรือว่าวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ หรือแม้กระทั่งนิทานด้วยตนเอง

ในกระบวนการสร้างโครงเรื่องของบทละครนั้น หากพิจารณาตามคำอธิบายที่อริสโตเติล (Aristotle)²¹ กล่าวไว้ว่า โครงเรื่องที่ดีมักมีการเริ่มเรื่องที่ช้ามาก คือใกล้จะถึงจุดวิกฤต แล้วจากนั้นเรื่องก็พัฒนาไปจนถึงจุดสูงสุดของเรื่องแล้วจะคลี่คลาย โดยโครงเรื่องของบทละครจะไม่ใช้การเล่าเรื่องตั้งแต่เกิดจนตายของตัวละคร แต่ว่าเป็นการเล่าเรื่องเพียงแค่ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตของตัวละครที่คนเขียนบทหยิบขึ้นมาเพื่อที่จะเน้นหรือสื่อสารประเด็นนั้นๆ แต่โครงเรื่องของนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ของกริมม์นั้นมีความแตกต่างกันมาก โครงเรื่องของนิทานจะเริ่มต้นที่สามภรรยาคนหนึ่งที่ยากมีลูกมาก และเมื่อภรรยาตั้งครรภ์ก็เกิดอยากรับประทานผักราพุนเซลในสวนของแม่มดเพื่อนบ้านถึงขั้นกินไม่ได้นอนไม่หลับ จนสามีต้องแอบไปขโมยผักมาให้รับประทาน แต่แล้วนางก็อยากรับประทานมากขึ้น จนทำให้สามีต้องไปขโมยแล้วขโมยอีก จนกระทั่งครั้งสุดท้ายจึงถูกแม่มดจับได้ นางไว้ชีวิตสามี โดยมีข้อแลกเปลี่ยนกับการขอลูกในท้องมาเลี้ยง เมื่อนางได้เด็กน้อยมาก็ตั้งชื่อตามผักว่า ราพุนเซล เมื่อราพุนเซลอายุได้ 12 ปี นางก็เอาราพุนเซลไปเก็บไว้บนหอคอยสูงที่มีเพียงหน้าต่างบานเล็กๆ บานเดียว เวลาจะปีนขึ้นไปนางจะร้องเรียกให้ราพุนเซลปล่อยผมที่ถักเป็นเปียยาวทิ้งลงมา และนางก็จะปีนขึ้นไป ทำเช่นนี้เป็นประจำ จนกระทั่งวันหนึ่งเจ้าชายเมืองข้างๆ ผ่านมาเห็นแล้วเกิดหลงรักราพุนเซล จึงแอบใช้วิธีที่แม่มดทำปีนขึ้นไปหานางทั้งคู่รักกันและนัดที่จะหนีกันไป แต่แม่มดจับได้ก่อนเพราะราพุนเซลเผลอไปถามแม่มดว่า “ทำไมเวลาตั้งแม่ขึ้นมาถึงยากกว่าตั้งเจ้าชายที่มาหาหนูทุกวัน” แม่มดจึงลงโทษนางด้วยการตัดผมเปียและเนรเทศให้ไปอยู่กลางทะเลทราย จากนั้นนางแม่มดก็ปลอมตัวเป็นราพุนเซลหลอกให้เจ้าชายขึ้นมาเพื่อจะฆ่า เจ้าชายซึ่งกระโดดหนีลงมาเสียก่อน แต่โชคร้ายที่เจ้าชายกระโดดลงมาตรงกองหลาบ ตาของเจ้าชายจึงถูกหนามกองหลาบแทงบอด เจ้าชายออกตามหาราพุนเซลกับลูกในท้องโดยอาศัยเดินตามเสียงเพลงที่ราพุนเซลร้องจนเจอ ด้วยความรักที่ทั้งคู่มีต่อกันน้ำตาของราพุนเซลได้ช่วยทำให้ตาที่บอดสนิทของเจ้าชายกลับมามองเห็นได้อีกครั้ง และทั้งคู่ก็ครองรักกันกับลูกแฝดอย่างมีความสุข

จากเรื่องที่เล่าพบว่า หากใช้หลักโครงเรื่องของนิทานนั้นไม่เอื้อแก่การนำมาเล่า เป็นละคร เพราะเหตุการณ์ในนิทานไม่แสดงการตัดสินใจของตัวละคร อันนำไปสู่จุดสูงสุดของเรื่องการเล่าเรื่อง

²¹ นักการละครที่ได้เขียนอธิบายลักษณะของบทละครไว้ในหนังสือเรื่อง The Poetic ซึ่งกลายเป็นตำราที่ นักการละครรุ่นหลังใช้ศึกษากัน โดย Aristotle ได้ยกย่องบทละครเรื่อง Oedipus ของ Sophocles ว่าเป็นตัวอย่าง ของบทละครที่ดี

ย้อนไปในอดีตดำเนินเรื่องมาจนปัจจุบัน ซึ่งการพัฒนาเรื่องก็ไม่ได้เป็นไปตามหลักของการกระทำในละคร ที่เกิดจากความต้องการของตัวละครเอกโดยมีพื้นฐานมาจากความขัดแย้งต่างๆ เมื่อวิเคราะห์ตามเนื้อเรื่องในนิทาน บทบาทของแม่มดดูเหมือนจะมีความสำคัญมากกว่า เริ่มต้นจากการขังลูกของตนเองไว้ จะด้วยเหตุผลของการครอบครองหรือปกป้องก็ตาม ขึ้นอยู่กับการตีความที่ต่างกันไป แต่มีเจ้าชายเป็นอุปสรรคเข้ามาขัดขวางและพาราพุนเซลหนีไป ส่วนพาราพุนเซลถ้าพิจารณาจากการกระทำแทบจะไม่เห็นการกระทำที่ active แต่อย่างใด มีเพียงการตัดสินใจที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น เช่น ถูกขังก็ยอมอยู่ในห้องขัง รอคอยให้คนอื่นมาช่วย แต่ไม่คิดจะช่วยตนเอง ดังนั้นถ้าจะสร้างบทละครเวทีที่มีการกระทำหลักที่ชัดเจนและสร้างบทที่เข้มข้นที่มีการกระทำอันเกิดจากพื้นฐานความขัดแย้งของตัวละครแล้วสามารถทำได้ 2 กรณี คือ

1. ถ้าพาราพุนเซลเป็นตัวละครหลัก ต้องการความต้องการ (objective/ goal) ที่รุนแรง ชัดเจน และมีแรงผลักดัน (motivation) ที่มีสนับสนุนการกระทำนั้นให้กับพาราพุนเซลเสียใหม่ เช่น พาราพุนเซลมีความต้องการที่จะเป็นอิสระอย่างมาก โดยมีความรู้สึกเกลียดกลัวการกระทำของแม่มดเป็นแรงผลักดันให้อยากหนีออกไป เป็นต้น
2. ถ้าแม่มดเป็นตัวละครหลัก เรื่องความต้องการที่จะกักขังลูกไว้นั้นเห็นชัดมากแล้ว ดังที่ปรากฏในนิทาน แต่ต้องหาเหตุผลเบื้องหลังการกระทำนั้นๆ มาอธิบายเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางของตัวละคร

แต่สำหรับผู้วิจัย ดังที่เคยกล่าวมาแล้วข้างต้น การกำหนดให้แม่มดเป็นตัวละครหลักนั้นมีความน่าสนใจมากกว่าในกรณีที่ 1 เนื่องจากความตั้งใจที่จะเสนอมุมมองเรื่องแม่กับลูกโดยเน้นที่ตัวละคร “แม่” เป็นสำคัญ ดังนั้น ในการสร้างโครงเรื่องของบทละครเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ผู้วิจัยจึงกำหนดให้เหตุการณ์หลักของเรื่องเกิดจากการกระทำของเอลิกา ซึ่งถอดแบบมาจากตัวละครแม่มดในนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ที่ต้องการขังลูกของตนเองไว้เพื่อประโยชน์ของตน โดยผู้วิจัยเลือกตีความการกักขังในนิทานว่า เกิดจากความปรารถนาในการครอบครอง เป็นเจ้าข้าวเจ้าของ เพื่อที่จะให้ลูกรักตนเองเพียงคนเดียวและตอบสนองสิ่งที่ตนต้องการ ซึ่งก็คือการทำเพื่อประโยชน์ของตนเองนั่นเอง

โครงเรื่องของบทละครเริ่มต้นที่การกระทำของเอลิกา (แม่มดในนิทาน) ซึ่งกำลังจะผลักดันให้โครงการเกศาราพุนเซล (Rebornig ในร่างต่อมา) เสร็จสมบูรณ์ โครงการนี้เป็นโครงการที่เธออ้างว่าถ้าทำสำเร็จ จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องสุขภาพของคนในประเทศ จะช่วยให้เด็กที่เกิดมาใหม่มีโครโมโซมคู่ที่ผิดปกติชุมชนอีกครั้ง โดยมีเบื้องหลังคือ การนำเด็กมากักขังและทดลอง

ซึ่งเด็กคนนั้นคือ เกคินี (ราฟุนเซลไนนิทาน) แต่เอลิกาถูกขัดขวางจากอัสระ (เจ้าชายไนนิทาน) ที่ต้องการจะมาช่วยให้เกคินีหลุดพ้นจากการตกเป็นเหยื่อของเอลิกา ความขัดแย้งระหว่างเอลิกากับอัสระยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น เมื่ออัสระบอกความจริงแก่เกคินีว่า ที่จริงแล้วเอลิกาไม่ใช่แม่แท้ๆ ของเธอและเอลิกานั้น หลอกใช้เธอเป็นเครื่องทดลองให้แก่โครงการของตนเองเท่านั้น เอลิกาไม่พอใจที่อัสระล่วงรู้ถึง แผนการของตนและพยายามขัดขวางไม่ให้โครงการของตนประสบความสำเร็จ เอลิกาต้องเลือกระหว่างความสำเร็จของตนเองกับชีวิตของเกคินี และสุดท้ายเธอก็เลือกตนเองอันนำมาซึ่งชีวิตของตัวละครที่เหลืออีกทั้ง 3 คน

อย่างไรก็ดี แม้ในบทละครผู้วิจัยจะเลือกให้ตัวละครอื่นๆ ต้องตายทั้งหมด แต่ผู้วิจัยก็ได้ลิ้มที่จะนำเรื่องความสุขสมหวังในนิทานประเภทยานมาปรับใช้ในบทละคร กล่าวคือ แม้ตัวละครทั้ง 3 จะจบชีวิตลง แต่จากสุดท้ายของเรื่อง ผู้วิจัยตั้งใจจะนำเสนอความสุขของชีวิตหลังความตายที่ตัวละครทั้ง 3 จะได้ไปอยู่ด้วยกัน และมีชีวิตอย่างมีความสุข บนโลกที่สวยงามบริสุทธิ์ และน่าอยู่กว่าโลกมนุษย์นั่นเอง

2.5.2. ตัวละคร

ในส่วนขององค์ประกอบด้านตัวละครนั้น นพมาศ ศิริกายะได้อธิบายความหมายของตัวละครที่อริสโตเติลได้กล่าวเอาไว้ว่า การศึกษาตัวละครนั้นสามารถพิจารณาได้ใน 4 ระดับ กล่าวคือ

ระดับแรกก็คือทางลักษณะภายนอกซึ่งก็หมายถึงรูปร่างหน้าตา เพศ อายุ ความสูง ต่ำดำขาว บางครั้งนักเขียนก็ไม่ได้บ่งบอกชัดเจนถึงลักษณะภายนอกนี้ เพราะว่าไม่ได้เป็นส่วนสำคัญแต่ลักษณะภายนอกของตัวละครจะปรากฏชัด เมื่อนำละครมาแสดง และนักแสดงต้องทำให้ตัวละครเป็นตัวของตัวเองและก็เคลื่อนไหวได้ขึ้นมาระดับที่ 2 คือทางสังคมซึ่งหมายถึงฐานะ อาชีพ ศาสนา ความเกี่ยวพันในครอบครัว และทุกสิ่งทุกอย่างในด้านสภาพแวดล้อม ระดับที่ 3 คือทางจิตวิทยาซึ่งรวมทั้งนิสัยใจคอ ทักษะสติ ความมุ่งมั่นปรารถนา ความชอบความเกลียดซึ่งเป็นลักษณะของจิตใจทั้งทางด้านอารมณ์และทั้งทางปัญญา ลักษณะของตัวละครในด้านจิตวิทยานี้เป็นการสร้างตัวละครสำคัญที่สุด เพราะความรู้สึกนึกคิดมักจะมีผลต่อการกระทำ และแสดงลักษณะของตัวละครได้ชัดเจนกว่าระดับอื่นๆ ระดับที่ 4 ก็คือทางคุณธรรม มีบทละคร เพียงบางเรื่องเท่านั้นที่ทำให้เห็นตัวละครในด้านคุณธรรม โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งจะเป็นละครที่ดีมากกว่าอย่างอื่น เพราะเป็นละครที่เห็นความสำคัญ
ของจริยธรรมของมนุษย์อย่างมากแล้ว²²

จากคำอธิบายข้างต้น ดูเหมือนว่าคำบรรยายในนิทานจะให้รายละเอียดในการพิจารณา
ลักษณะนิสัยของตัวละครไว้น้อยมาก จะมีก็เพียงแต่ลักษณะรูปร่างเพียงคร่าวๆ คำพูดบาง
ประโยคเท่าที่จำเป็น การจะวิเคราะห์ตัวละครในนิทานนั้น ต้องอาศัยจินตนาการและการตีความ
ของผู้อ่านอยู่มาก ซึ่งนั่นหมายความว่าถ้าจะนำนิทานมาสร้างเป็นบทละคร นักเขียนบทต้องสรรค์
สร้างลักษณะนิสัยตัวละครขึ้นใหม่อย่างน่าเชื่อถือและสมเหตุสมผล

การนำเรื่อง **ราพุนเซล** มาเล่าใหม่นี้จำเป็นต้องเริ่มกำหนดตัวละครเอกขึ้นมาก่อน
เนื่องจากในนิทานไม่มีตัวเอก (Main Character/ Central Character) ที่ชัดเจน ถึงแม้ชื่อของ
นิทานจะเป็นชื่อของราพุนเซล แต่เมื่อพิจารณาตัวละครจากการกระทำหลัก (Main Action) ก็
กลับไม่เห็นวราพุนเซลมีความปรารถนาเช่นไร และกระทำการอะไรเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนปรารถนา
ในขณะที่ตัวละครอย่างแม่แมดหรือแม้แต่เจ้าชายกลับมีความปรารถนาและการกระทำที่ชัดเจนกว่า

อย่างไรก็ดี จุดด้อยข้อนี้ของนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** กลับกลายเป็นจุดแข็งที่เอื้อให้
ผู้วิจัยสามารถตีความความต้องการและการกระทำของตัวละครแต่ละตัวได้ใหม่ ให้สอดคล้องกับ
ประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการจะนำเสนอ

ลำดับ	นิทานเรื่อง ราพุนเซล		บทละครเรื่อง เกศาราพุนเซล	
	ตัวละคร	ลักษณะโดยรวม	ตัวละคร	ลักษณะโดยรวม
2.5.2.1	แม่แมด	- น่าเกลียด ทุกคนรังเกียจ - มีอำนาจเวทมนตร์	เอลิกา	- ถูกพ่อแม่ทอดทิ้งไม่มีคนรัก - เป็นรัฐมนตรี
2.5.2.2	ราพุนเซล	- ผิวขาว ผอมยาวแข็งแรง - บริสุทธ์ - กลัวแมลงพิษ (ทำร้าย)	เกติณี	- ผิวหนังแข็งแรง มีเส้นผม สวยงาม (คนเดียวเท่านั้น) - กลัวแมลงพิษ (ไม่รัก)
2.5.2.3	เจ้าชาย	- รูปร่าง มีฐานะ เก่ง	อิสระ	- นักการเมืองหนุ่ม ไฟแรง มาจากครอบครัวมีฐานะ
2.5.2.4	แม่ของ ราพุนเซล	- หญิงชาวบ้าน ขี้กลัว ไร้การศึกษา	กฤติกา	- เพื่อนนักเรียนกับเอลิกา ไม่ กล้าตัดสินใจ ทำตามความ รู้สึกมากกว่าความคิด

²² นพมาศ ศิริกายะ. **การวิเคราะห์บทละคร**, , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักพิมพ์คุรุสภา, กรุงเทพฯ: หน้า 30.

ตารางข้างต้นนี้ คือ ตารางเปรียบเทียบตัวละครในนิทานเรื่องราฟุนเซลกับตัวละครในบทละครเวทีเรื่อง **เกศาราฟุนเซล** อย่างคร่าวๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนบุคลิกและลักษณะของตัวละคร ซึ่งได้สร้างลักษณะนิสัยให้ตัวละครโดยคำนึงถึงลักษณะของตัวละครในระดับต่างๆ โดยผู้วิจัยได้นำใช้ทฤษฎี จิตวิเคราะห์ ของ فروยด์ มาอธิบายประกอบด้วย²³

การสร้างลักษณะนิสัยตัวละคร

2.5.2.1 เอลิกา : โสด อายุ 40 ปี เป็นคนเนียบ (Perfectionist) คือ รับผิดชอบสูง และเป็นตัวของตัวเอง ทำงานหนักและมักจะทำแล้วทำอีกเพื่อกันพลาด มีมาตรฐานสูง เอาใจง้อเจ้ากับชีวิต หงุดหงิดง่าย เข้มงวด และมักตัดสินคนด้วยความคิดที่ว่าดีหรือถูกต้องกับผิดหรือไม่ถูกเสมอ ถ้าใครวิจารณ์หรือตำหนิงานที่เขาตั้งใจทำจะมีความรู้สึกที่รุนแรงในการตัดสินตัวเองเสมอ พยายามทำงานทุกอย่างให้ดีที่สุดเพราะต้องการคำชื่นชม ใบหน้าที่เฉยบคมเต็มไปด้วยความรู้สึกเศร้าหมองและเดียวดาย สิ่งที่เขาเกลียดและทนไม่ได้ที่สุดคือ ความไม่ซื่อสัตย์และความอยุติธรรม เนื่องจากเธอเชื่อในการทำงานหนักเพื่อให้ได้ผลตอบแทนตามแรงกายแรงใจที่ทุ่มเทไป เอลิกาจะโกรธคนที่ที่มีใครมาปรับเปลี่ยนแผนงานที่เธอได้วางไว้อย่างชัดเจน ยกเว้นแต่จะมีเหตุผลที่ดีที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ความสุขของเธออยู่ที่การทำงานหนักและการแก้ปัญหา เพราะนั่นเป็นสิ่งที่ทำให้เธอรู้สึกว่าตัวเองมีค่า

ชีวิตในวัยเด็กของเอลิกาไม่เคยได้รับการยกย่องว่าดีครบถ้วน เพราะเป็นลูกคนเดียวที่พ่อแม่คาดหวังแต่ก็ไม่มีเวลามาเคี่ยวเข็ญ เวลาส่วนใหญ่พ่อแม่จะปล่อยให้เธอชวนขวายหาความรู้เอง เนื่องจากพ่อแม่เป็นนักวิทยาศาสตร์ระดับประเทศที่ทุ่มเทร่างกายและใจให้การวิจัย เอลิกาจึงถูกลี้นมาในห้องทดลองที่พ่อแม่ทิ้งๆ ขว้างๆ ไม่ได้ให้เวลาและความสนใจนัก เธอจึงกลายเป็นเด็กหมกมุ่นและเก็บกด เพราะรู้สึกว่าความรักและความพยายามของเธอไม่มีค่า อย่างไรก็ตามเธอก็พยายามอย่างที่สุดที่จะทำทุกอย่างให้ออกมาดีในสายตาของพ่อแม่และทุกคน ความเจ็บปวดของเธออยู่ที่การถูกตำหนิว่าทำไม่ดีหรือผิด ดังนั้นเธอจึงพยายามทำทุกอย่างตามกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่วางไว้เพื่อไม่ต้องโดนตำหนิจากความผิดพลาดนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากความหมกมุ่นที่พ่อแม่มีต่อเธอ ทุกครั้งที่เอลิกาโกรธ จะแผดเสียงหรืออาละวาดจนมักจะถูกตำหนิ ดังนั้นเธอจึงเรียนรู้ที่จะเก็บกดอารมณ์และความรู้สึกไว้ โดยหาเหตุผลมาอธิบายความรู้สึกที่

²³ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ فروยด์ กับการสร้างตัวละคร ภาคผนวก จ

เกิดขึ้น บางครั้งการโทษคนอื่นก็ทำให้เธอรู้สึกดีขึ้น ความโกรธที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดคือ ความรู้สึกโกรธตัวเองที่ยังทำไม่ได้ดีจนกระทั่งได้รับการยอมรับ

ชีวิตในวัยรุ่นเป็นไปตามกฎระเบียบ ตั้งใจเรียนและประพฤติตนเป็นบุคคลตัวอย่าง เป็นนักเรียนดีเด่น แต่ไม่ค่อยมีเพื่อน เพื่อนคนเดียวที่มีอยู่คือ กฤติกา ที่มักจะคอยเดินตามและขอความช่วยเหลืออยู่เสมอ

ความรักกับเพศตรงข้ามเคยมีครั้งหนึ่งแต่ก็เป็นช่วงสั้นๆ ที่ทำให้เธอรู้สึกเจ็บปวดและทำให้ความรู้สึกเรื่องคุณค่าของตนเองลดลง เพราะความรักที่ไม่สมหวังเนื่องจากฝ่ายชายทนอยู่กับนิสัยขี้อิจฉาและหวาดระแวงเล็กๆ ของเธอไม่ได้ รวมทั้งการตั้งความหวังกับความสัมพันธ์อันแนบแน่นและมั่นคงดูจะเป็นการผูกมัดและกดดันฝ่ายชายเกินไป

ความต้องการสูงสุดในชีวิตคือ การได้รับการยอมรับและชื่นชมจากคนทั่วไป (แต่ที่จริงแล้วอยากได้ความรู้สึกนี้จากพ่อและแม่ที่จากไปแล้วมากกว่า)

2.5.2.2 เกศินี : อายุ 15 ปี แต่มีการแสดงออกเหมือนเด็กที่อายุน้อยกว่านั้น เครื่องขี้นบางครั้ง และต้องการทำให้แม่รัก เป็นคนรับผิดชอบ เชื่อฟังและอยู่ในกฎระเบียบ เก็บกด เพราะถูกบังคับไม่ให้แสดงความรู้สึกโดยเอลิกาเสมอ ซ้ำแล้วเพราะทุกครั้งที่ตัดสินใจทำอะไรหรือร้องอยากได้อะไร จะถูกดุและลงโทษจากเอลิกา ทำให้เธอเรียนรู้ที่จะไม่ร้องขออะไรถ้าไม่จำเป็น ช่วงคิดและตรึกตรองก่อนตัดสินใจทำอะไร

ตั้งแต่เกิดมามีเพียงเอลิกาคนเดียวเท่านั้นที่เธอรู้จัก และมักจะถูกทิ้งไว้คนเดียวในห้องทดลองเสมอ ทำให้ฝันร้ายและผวาอยู่เป็นประจำ แต่ทุกครั้งที่ตื่นขึ้นมาและร้องไห้ก็จะไม่พบใคร จึงต้องหยุดร้องไปเอง เกศินีเรียนรู้เพียงว่าต้องนอนและให้ยาเพราะไม่สบาย ถ้าอยากให้แม่รัก ต้องทำตามทีแม่บอกเท่านั้น

ความต้องการสูงสุดคือ การได้ออกไปข้างนอกและได้รับความรักจากแม่

2.5.2.3 อิศระ : โสด อายุประมาณ 20 ปี ปลายๆ เพิ่งเข้ามาทำงานด้านการเมืองเป็นสมัยแรก ชื่อสัตย์และจงรักภักดี ทำงานหนักและเป็นที่พึ่งให้กับคนอื่น สามารถยอมเสี่ยงอันตรายเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสและถูกเอารัดเอาเปรียบได้ เขาไม่ค่อยวางใจพวกผู้นำที่มีอำนาจมากนักและพยายามที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้ถูกคนเหล่านั้นบังคับบัญชา โดยเล็กๆ แล้วเขาหวังว่าสักวันหนึ่งเขาจะก้าวขึ้นไปเป็นผู้นำที่น่าเชื่อถือบ้าง เขาจะทำงานได้ดีเฉพาะกับผู้นำที่น่า

เชื่อถือและนำพาเขาได้เท่านั้น อีสระไม่ใช่คนซึ่กั้วแต่เป็นคนที่ต้องตรึกตรองอย่างหนักก่อนทำอะไร เขามักจะมองโลกในแง่ร้ายไว้ก่อนเพื่อความปลอดภัยและระมัดระวัง หากความกลัวปรากฏขึ้นในใจเขาเมื่อใด เขาจะเปลี่ยนความกลัวนั้นไปเป็นการสู้หรือหนี โดยปกติเขาจะมีความสุขกับการได้รู้สึกกลัวบ้างเพราะความกลัวเป็นพลังในความรู้สึกของเขา แม้เขาจะเป็นคนที่ใช้ความคิดมากกว่ากำลัง แต่ถ้าสถานการณ์คับขันหรืออยู่ในภาวะที่เขาคิดว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างแน่นอนแล้ว เขาก็สามารถจะกลายเป็นคนที่ใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจได้เช่นกัน เขาชอบวางแผนและเป็นคนทีี่ฉลาดรอบคอบมาก เพราะฉะนั้นเขามักจะรำคาญคนที่ไม่ตัดสินใจและคนที่ตามความคิดของเขาไม่ทัน และเขาก็มักจะรู้ทันคนที่มีความคิดหรือแผนการบางอย่างที่ซ่อนเอาไว้ภายใต้หน้ากากที่สวยงามเสมอ ซึ่งเขาเองพร้อมตลอดเวลาที่จะฉีกหน้ากากของ คนพวกนั้น

ชีวิตในวัยเด็กของเขาเติบโตมาในครอบครัว ที่เต็มไปด้วยเรื่องราวของความน่าตระหนกอกสันขวัญหาย ไม่ว่าจะเป็นการที่พ่อเขาเป็นหนึ่งในผู้ก่อการประท้วง และโค่นล้มรัฐบาลที่เผด็จการ การหลบหนีทหารที่ตามล่า ตลอดจนการมีแม่ที่ติดเหล้า ทำให้เขาต้องเรียนรู้ที่จะทำให้ตัวเองอยู่ในสภาวะที่ปลอดภัย เขาจึงกลายเป็นคนที่ต้องตรวจสอบทุกสิ่งเสมอว่ามีอันตราย หรือไม่โชคดีที่เขาเรียนเก่ง เป็นนักเรียนทุนทุกปี และครอบครัวของเขาก็กลับมามีสถานะทางสังคมอีกครั้งหลังจากหมดยุคผู้นำเผด็จการชุดนั้นไปแล้ว แต่เขาก็ต้องเสียพ่อและแม่ไป จากอุบัติเหตุรถยนต์ตอนที่เขาอายุได้ 20 ปีพอดี

ความต้องการสูงสุดของเขาคือ การได้เป็นผู้นำที่นำพาสังคมให้มีความเท่าเทียมกัน

2.5.2.4 กฤติกา : หญิงม่าย อายุ 40 ปี เป็นคนอ่อนไหวทำตามความรู้สึกและอุดมคติ ถ้ารักใครแล้วเธอพร้อมจะทุ่มกายถวายชีวิตให้อย่างไม่คิด เป็นคนกล้าบ้าบิ่นในบางครั้งแต่ภาวะเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้น้อยมากเฉพาะในยามคับขันจริงๆ เพราะปกติเป็นคนยึดหลักเลและไม่กล้าตัดสินใจ ผลักไสหรือจุดดิ่งได้กับคนที่ไม่สนิท เธอสามารถระเบิดอารมณ์ออกมาได้ทันที ถ้ามีใครพยายามมาค้านความรู้สึกของเธอด้วยการใช้เหตุผลในยามที่เธอเกิดวิกฤตทางอารมณ์ ซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อระดับฮอร์โมนในร่างกายทำงานผิดปกติ เป็นมากช่วงก่อนมีประจำเดือน แต่ก็ก็เป็นคนที่เห็นอกเห็นใจคนอื่นได้อย่างจริงแท้และลึกซึ้ง สามารถสละความทุกข์ของตนทิ้งไปก่อน เพื่อหันมาประคับประคองความรู้สึกของคนอื่น โดยเฉพาะถ้ารู้สึกว่าคนนั้นประสบกับความทุกข์ที่หนักหนาสาหัสกว่าตน เธอจึงเป็นเพื่อนที่ดีของเอลิกามาก เพราะรู้ว่าเอลิกานั้นน่าเห็นใจและเต็มไปด้วยความปวดร้าวในใจ

ชีวิตในวัยเด็กเธอมีแม่เพียงคนเดียว และแม่ก็ไม่มีเวลาให้กับเธอมากนัก เพราะแม่เป็นนักดนตรีที่ต้องออกไปหาเงินมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องครอบครัว กฤติกาจึงเติบโตมาในครอบครัวที่ประพาศต่อโลกอย่างไม่เคร่งครัดนัก เธอมักถูกปล่อยให้ทำตามสิ่งที่ปรารถนา แต่ลึกๆ แล้วเธอรูสึกว่าเธอก็โหยหาความรักอยู่เช่นกัน โดยเฉพาะความรักจากพ่อซึ่งเธอไม่เคยรู้จัก เรื่องการเรียน เธอไม่ชอบเรียนหนังสือเลย มักโดดเรียนไปนั่งดูเด็กผู้ชายเตะฟุตบอลเป็นประจำ สาเหตุนี้เองทำให้ตรรกะของเธอไม่เป็นเหตุเป็นผล แยกแยะประเด็นไม่ค่อยได้ มักจะตีความตามความรู้สึกของตนเองมากกว่าการใช้เหตุผล

ชีวิตรักของเธอมีผู้ชายผ่านเข้ามาอยู่เรื่อยๆ มักคบหากับผู้ชายที่อายุมากกว่า แต่สุดท้ายก็ลงเอยที่การทะเลาะและเลิกกันไป เธอแต่งงานกับวิศวกรคนหนึ่งตอนอายุ 20 ปี ชีวิตคู่ดีและมีความสุขมาก จนกระทั่งตั้งครรภ์โดยธรรมชาติซึ่งผิดกฎหมายของประเทศ และเมื่อใกล้กำหนดวันคลอดสามีของเธอก็หายตัวไป

ความต้องการสูงสุดในชีวิตคือ การที่ลูกให้อภัยที่ในอดีตเธอเคยทอดทิ้งลูกไปและได้อยู่กับลูก

ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิหลังให้ตัวละคร เพราะผู้วิจัยต้องการทำให้ตัวละครจากนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** มีมิติยิ่งขึ้น ในนิทาน **ราพุนเซล** ของกริมม์นั้น ตัวละครต่างๆ ถูกถ่ายทอดให้เป็นตัวละครที่ขาดความลึกและซับซ้อน จนทำให้ตัวละครถูกแบ่งเป็นตัวละครฝ่ายดีและฝ่ายเลวตามลักษณะของนิทานเทพนิยาย โดยเฉพาะตัวละครแม่มดในเรื่องนี้นั้น ถูกออกแบบมาจากตัวละครแม่เลี้ยง ซึ่งถือว่าเป็นตัวละครแบบฉบับ (stereotype) เพราะไม่ว่าตัวละครในลักษณะนี้จะไปปรากฏในวรรณกรรมเรื่องใด ภาพลักษณ์ของแม่เลี้ยงและแม่มดก็จะถูกมองว่าเป็นตัวละครหญิงใจร้ายอยู่เสมอ แม้เจตนาของผู้วิจัยจะสร้างบทละครเวทีที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกเกลียดชังตัวละครแม่มดทั้ง 2 ตัว แต่ผู้วิจัยเชื่อว่าตัวละครที่น่ารังเกียจนั้นสามารถสร้างให้ลึกซึ้งและมีมิติได้ด้วยการหาสร้างลักษณะนิสัย และการหาเหตุผลเบื้องหลังการกระทำนั้นๆ ของตัวละครดังที่ได้อธิบายไปข้างต้น

2.5.3. ความคิดหลักของเรื่อง

เมื่อพิจารณาในประเด็นเรื่องความคิด คือ แก่นเรื่องหรือความหมายของการนำเสนอเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นนิทานหรือบทละครนั้น ความคิดในเรื่องอาจจะมีหลายอย่างก็ได้ขึ้นกับ

ประสบการณ์และการตีความของคนอ่าน แต่ถ้านำมาสร้างเป็นละครแล้วความคิดจะสามารถถูกตีความได้ทั้งจากคนอ่านบทละคร คนดูละคร และผู้กำกับการแสดง ซึ่งผู้กำกับการแสดงจะเป็นคนสื่อสารความคิดนี้ผ่านมายังการกำกับการแสดงของตนเอง บางครั้งคนดูก็อาจจะได้หรือไม่ได้รับความคิดเช่นเดียวกันเสมอไป เรื่องความคิดของเรื่องนี้ เมื่อนำมาสร้างเป็นบทละคร ก็คงสุดแต่ที่ว่าคนเขียนบทอยากจะเล่าประเด็นไหน เห็นอะไรจากนิทานแล้วนำมาขยายในนิทานเรื่องหนึ่งคนเขียนบทแต่ละคนอาจจะเห็นประเด็นที่ต่างกัน เช่น บทมิวสิกเคิลเรื่อง *Into the Woods* จับตัวละครจากนิทานหลายๆ เรื่องมาผสมกันเป็นบทละคร ไม่ว่าจะเป็นหนูน้อยหมวกแดง แจ็คผู้ฆ่ายักษ์ ราพูนเซล ชินเดอเรลลา แม่มด หรือยักษ์ โดยนำเสนอความคิดที่ว่าคนเรานั้นเท่าเทียมกัน หากอยู่ด้วยกันด้วยความรักและความเข้าใจ โลกเราก็จะสันติ เพราะฉะนั้นอย่าไปตัดสินคนอื่นว่าชั่วหรือเลวเพียงเพราะเขาแตกต่างจากเรา เช่น เพราะเขาเป็นยักษ์ เราจึงฆ่าได้ เพราะเขาเป็นแม่มด เราจึงรังเกียจและรังแก ทั้งที่เราเองนั้นมีพฤติกรรมที่เลวร้ายกว่ายักษ์ หรือแม่มดเสียอีก แจ็คขโมยแม่ไก่ทองคำของยักษ์และโค่นต้นถั่ว ทำให้ลูกยักษ์ที่ปีนตามลงมาต้องตกลงมาตาย หรือ หนูน้อยหมวกแดงที่ขโมยกินขนของคุณยายจนหมด หรือตัวละครอย่างคนทำขนมปัง ผู้ซึ่งโกหกว่าจะให้ลูกกับแม่มดข้างบ้านแต่ก็ไม่ทำตาม เป็นต้น

ความคิดหลักที่ผู้วิจัยสนใจและได้หยิบยกขึ้นมาขยาย เพื่อนำมาสร้างเป็นบทละครเรื่อง **เกศาราพูนเซล** คือ ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์โดยเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในที่นี้ไม่ใช่เพียงหมายถึงแม่ผู้ให้กำเนิดกับลูกเท่านั้น แต่หมายรวมถึงแม่เลี้ยง กับลูกเลี้ยงด้วย และความคิดรองที่มีปรากฏร่วมด้วย คือ เรื่องอิสรภาพ

เรื่องความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ที่เน้นระหว่างความสัมพันธ์ของแม่กับลูกนั้น จากการวิเคราะห์นิทานเรื่อง **ราพูนเซล** ที่ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องของความอยาก หรือ ความปรารถนาของตัวละครนั้น ก็เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าในมนุษย์นั้นมีนิสัยพื้นฐานเรื่องของความเห็นแก่ตัวอยู่ แต่ความเห็นแก่ตัวนี้จะถูกลดความสำคัญลงหากเรามีความรัก ความเห็นใจในคนอื่นมากขึ้น ซึ่งในนิทานกริมม์ได้ใส่ความสดชื่นและความหวังให้กับคนอ่าน โดยให้ตัวละครอย่างเจ้าชายและราพูนเซลยอมเสียสละเพื่อรักแท้ แต่ในบทละครเรื่องใหม่นี้ “ความรัก” จะเป็นสิ่งที่ถูกลืมแต่ถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างของตัวละคร สิ่งที่มีปรากฏจะมีเพียง “ความเห็นแก่ตัว” ของคนแต่ละประเภท โดยเฉพาะคนที่เห็นแก่ตัวซึ่งผลของการกระทำนั้นได้นำมาซึ่งความทุกข์ทรมาน และชีวิตของลูก

การแสดงความคิดเรื่องความเห็นแก่ตัวนี้จะถูกนำเสนอผ่านตัวละคร 2 ตัวหลัก คือ เอลิกา (แม่เลี้ยง/แม่มด) และ กติกาหรือกฤติกา (แม่ผู้ให้กำเนิด) เพื่อเปรียบเทียบว่า ทั้งคู่ต่างก็มี

สัญชาตญาณของความเป็นแม่และความเห็นแก่ตัวเป็นพื้นฐานเช่นกัน เอลิการักลูกเลี้ยง แต่รักตนเองมากกว่า จึงยอมเลือกที่จะฆ่าลูกดีกว่าเสี่ยงงานของตนเอง ในขณะที่กฤติกาที่อ้างว่ารักลูกเหมือนกัน แต่ความรักตัวเองก็มีมากทำให้เลือกที่จะเอาลูกของตนเองไปฝากคนอื่นไว้ แทนที่จะปกป้องดูแลเอง ผสมกับความรักตัวกลัวตายจนไม่กล้าที่จะช่วยพาลูกตัวเองหนีออกไปในตอนแรก จึงทำให้สุดท้ายแม้จะกล้าตัดสินใจเลือก แต่ก็ทำให้ตนเองและลูกต้องตายเช่นกัน

ประเด็นเกี่ยวกับความเห็นแก่ตัวนี้ ทำให้ตัวละครอย่างอิสระและเกศินีไม่ได้เป็นตัวแทนของความรักในอุดมคติดังเช่นความรักของเจ้าชายและราพุนเซลในนิทาน ในทางตรงกันข้าม อิสระช่วยเหลือเกศินีเพียงเพื่อใช้เกศินีเป็นเครื่องพิสูจน์อุดมการณ์ทางการเมืองของตน เมื่อเป็นเช่นนั้นการกระทำของอิสระก็ไม่ต่างไปจากการกระทำของเอลิกา ที่ต้องการใช้เกศินีเป็นเครื่องมือเรียกร้องอำนาจทางการเมืองให้แก่ตนเอง

ในบทละครเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ได้แสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวที่แอบแฝงอยู่กับความรัก ไม่เว้นแม้แต่ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกที่ควรจะเป็นความรักที่บริสุทธิ์ ดังเช่นในกรณีของกฤติกาเธอนำความรักของความเป็นแม่มาอ้างเพื่อให้กำเนิดเกศินีตามธรรมชาติต่างๆ ที่ก็รู้ว่าหากเกศินีเกิดมาจะต้องเผชิญกับความยากลำบาก เพราะถือเป็นมนุษย์ที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากเธอถือกำเนิดขึ้นโดยการปฏิสนธิตามธรรมชาติ หรือเอลิกาที่ใช้ความรักมากักขังเกศินี โดยทำให้เชื่อว่าการสิ่งที่เธอทำอยู่นั้นก็เพื่อช่วยเกศินี ซึ่งการใช้ความรักมาอ้างนี้เป็นประเด็นที่บทละครได้นำมาตีแผ่ให้เห็น เพื่อกระตุ้นให้คนดูได้คิดหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

ความคิดรอง เรื่องอิสราภาพ ผู้วิจัยมองเรื่องนี้แยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ อิสราภาพทางกาย และอิสราภาพทางใจ เน้นอนการซึ่งหมายถึงการจำกัดอิสราภาพทางกาย แต่ราพุนเซลในนิทานไม่ได้ถูกขังแต่เฉพาะร่างกายเท่านั้น เธอถูกแม่กักขังจิตใจเอาไว้ด้วย กล่าวคือถ้าราพุนเซลคิดจะหนีออกไปจากหอคอย เธอน่าจะทำได้และไม่ใช่เรื่องยากหากราพุนเซลต้องการ แต่ไม่มีปรากฏในนิทานเลยว่าเธอมีความคิดเช่นนั้น สิ่งที่เห็นคือการรอคอย รออย่างมีความหวังว่าสักวันจะมีคนมาช่วย ซึ่งผู้วิจัยนำเรื่องนี้มาตีความใหม่ในบทละครว่า การที่ราพุนเซลไม่คิดหนีไปไหนไม่ใช่เพราะเธอไม่ยอมไป แต่เป็นเพราะความรู้สึกทางใจที่ห่วงเหนียวเธอไว้ เธอกลัวที่จะทำผิดและถูกลงโทษจากแม่ ยิ่งถ้าแม่เป็นคนเดียวที่เธอรักแล้วด้วย ความรู้สึกกลัวแม่ไม่รักย่อมทวีความรุนแรงมากกว่าสิ่งใด ดังนั้นอิสราภาพในบทละครเรื่องนี้จึงให้ความสำคัญ ทั้งการถูกกักขังอิสระทั้งทางกายและทางจิตใจ ซึ่งการถูกขังทางใจอาจจะเป็นโชครวนที่ผูกผู้หญิงคนนี้ได้

แน่นอนเสียยิ่งกว่าการถูกกักขังทางร่างกายด้วยซ้ำ ด้วยเหตุนี้เมื่อเกิดนี้มีโอกาสที่จะหนีไป แต่เธอก็จะไม่ไปจนกว่าเอลิกา (ผู้เป็นแม่ที่รัก) จะยอมอนุญาตให้เธอไป

นอกจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยได้ขยายความคิดเรื่องอิสรภาพนี้ในอีกมิติหนึ่ง ด้วยการกำหนดให้ สถานการณ์ในเรื่อง ตัวละครต่างๆ ถูกจำกัดอิสรภาพด้วยชาติกำเนิด กฎหมาย และสภาพแวดล้อม อันนำมาซึ่งความวุ่นวาย การประท้วง ปราบบราม ฆ่าฟันในสังคม เมื่อมนุษย์ทนอยู่ภายใต้ภาวะที่เก็บกดและกดดันไม่ไหว

2.5.4. ภาษา

การนำองค์ประกอบเรื่อง ภาษา ของบทละครไปศึกษานิทานนั้น พอจะใช้เทียบเคียงได้ คือ ภาษาในบทละครเป็นสิ่งที่นักเขียนใช้ในการเล่าเรื่องราวและใช้อธิบายความคิดของตัวละคร ภาษานั้นสามารถทำให้เกิดรสบางอย่างแก่ผู้ฟังได้ด้วย²⁴ ซึ่งคงไม่ต่างจากการใช้ภาษาของนิทานหรือวรรณกรรมประเภทอื่นนัก เพียงแต่ภาษาที่ปรากฏในบทละครส่วนมากนั้นคือ บทสนทนาของตัวละคร ในการเขียนบทละครเรื่อง *เกศราพูนเซล* ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะเขียนบทสนทนาที่สั้นกระชับให้ตัวละครพูดน้อยที่สุด และไม่ให้ตัวละครอธิบายความคิดของตนเองออกมาทางคำพูดเท่าใดนัก ตลอดเรื่องผู้วิจัยต้องการเพียงให้คนดูนั่งจ้องและมองการเคลื่อนไหวเล็กๆ น้อยๆ ทางสีหน้าและท่าทางของตัวละคร ซึ่งการเคลื่อนไหวต่างๆ นี้ ผู้วิจัยเองก็ไม่ได้กำหนดลงไป ในบทละครด้วย เนื่องจากต้องการให้ทุกการเคลื่อนไหวเกิดขึ้นจากจินตนาการของนักแสดงเอง การเลือกใช้ภาษาและวิธีการเล่าเรื่องด้วยภาษาแบบนี้ เพราะผู้วิจัยคาดหวังให้นักแสดงได้ใช้ความคิดและความรู้สึกในการตีความละครเรื่องนี้ออกมาเองทั้งหมด เช่นเดียวกับการตีความคิด และการกระทำของตัวละครในนิทาน

2.5.5. เสียง

เสียงในละครนั้นเป็นลักษณะเฉพาะ ที่ทำให้บทละครต่างจากวรรณกรรมประเภทอื่น เพราะเสียงในละคร คือ สิ่งที่คนดูจะได้ยินในละครซึ่งอาจจะเป็นเสียงพูดของตัวละคร หรือว่าเสียงเพลง เสียงดนตรีที่เกิดขึ้น หรือเสียงของความเงียบที่เกิดจากการเว้นวรรคหรือหยุดพูดหยุดทำของตัวละคร และรวมถึงเสียงประกอบต่างๆ ที่อยู่ในบทละครนั้นด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญอีกประการที่ช่วยให้เราเข้าใจเรื่อง และความหมายของละคร เช่น ในบทละครอาจไม่มีคำบรรยายเสียงประตูดุ แต่มีเพียง Stage direction ที่บอกว่าตัวละคร เปิดประตูดุ

²⁴ นพมาศ ศิริกายะ. *การวิเคราะห์บทละคร*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักพิมพ์คุรุสภา, กรุงเทพฯ: หน้า 41.

ซึ่งจังหวะของเรื่องหรือการแสดง ณ จุดนั้นจะเป็นตัวกำหนดให้เราได้ยินเสียง ของประตูเอง เรื่องนี้จึงเป็นลักษณะเฉพาะในองค์ประกอบของบทละครที่เพิ่มไปจากนิทาน ความสำคัญของเสียงนี้ จะไปปรากฏชัดเจนเมื่อบทละครได้ถูกนำไปผ่านการตีความจากนักแสดง และฝ่ายเทคนิคต่างๆ ต่อไป สำหรับเสียงในบทละครเรื่อง *เกศาราพุนเซล* นี้ จะมีแต่เฉพาะเสียงเปิดปิดประตู และเสียงที่จำเป็นที่จะทำให้รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นเท่านั้น ไม่มีเสียงเพลงที่นำมาใส่เพื่อปลุกเร้าความรู้สึกของคนดู หรือเพื่อสร้างบรรยากาศแต่อย่างใด ผู้วิจัยต้องการสร้างให้เกิดความเจ็บปวดมากที่สุด เพื่อให้คนดูรู้สึกติดขัดกับสภาวะแบบนี้ และถ้าจะมีเสียงดังขึ้นมาก็จะเป็นเสียงที่หวีดหวิว โหยหวน ให้รู้สึกถึงความไม่น่าอยู่ของโลกในละคร

2.5.6. ภาพ

ภาพ หมายถึงสิ่งที่เราเห็นในละครไม่ว่าจะเป็นฉาก แสง สี การแต่งหน้าแต่งตัว เครื่องประกอบฉาก หรือว่าท่าทางต่างๆ ที่นักแสดงทำ ซึ่งต้องอาศัยตั้งแต่ความสามารถของคนเขียนบท ตลอดจนถึงผู้กำกับการแสดงและก๊อปปี้ทีมงานฝ่ายต่างๆ ช่วยกันสร้างสิ่งที่ปรากฏในบทละครให้สะท้อนออกมาเป็นภาพที่ปรากฏบนเวที ภาพที่ปรากฏบนเวทีนั้นถูกกำหนดไว้จากฉาก ประกอบกับแสงและการแสดงของนักแสดงที่จะช่วยสื่อความหมายสำหรับในบทละครเรื่องนี้ ภาพที่เกิดขึ้นจะเกิดจากฉาก แสง และการแต่งกายของนักแสดงเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้วิจัยกำหนดให้ส่วนประกอบทั้งสามสอดคล้องประสานกัน เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกของโลกที่ต่างไปจากปัจจุบัน เหมือนหลุดเข้าไปในโลกจินตนาการแบบในนิทาน แต่โลกในละครนี้เป็นโลกในอนาคตที่มีความแปลกประหลาดและผิดปกติ โดยฉากจะเป็นห้องโล่งๆ กว้างๆ ดูขาวนวล สะอาดตา ดูทันสมัยน่าอยู่ แต่เมื่อเรื่องดำเนินไปถึงระยะ ความสวยงามและน่าอยู่ของฉากจะค่อยๆ หายไป กลายเป็นความอึดอัด และน่าขยะแขยง ซึ่งสิ่งที่ช่วยให้ความรู้สึกนี้เกิดขึ้นนอกจากฉากแล้ว คือแสงที่ต้องเปลี่ยนไป Black Light ซึ่งเป็นแสงสะท้อนวัตถุสีขาวให้เรืองสว่างมากกว่าสีอื่น ความสกปรกโสโครกที่พื้นผิวจะถูกปิดซ่อนไว้ในตอนแรก และแสงแห่งความจริงจะค่อยๆ เผยให้คนดูเห็นความสกปรกของโลกใบนี้ นอกจากนั้นการใช้แสง Black Light ทำให้วัสดุและสิ่งของสะท้อนเฉพาะบางส่วนออกมาเท่านั้น ทำให้มีลักษณะรูปร่าง หน้าตาดูพิลึกแปลกตา สำหรับความรู้สึกของคนที่อยู่ในแสงนี้ เมื่อแรกเห็นจะรู้สึกสวยงาม สดใส แต่เมื่ออยู่ในแสงประเภทนี้นานๆ จะรู้สึกปวดตา อึดอัด และคลื่นไส้ อย่างไรก็ตามลักษณะของภาพที่ผู้วิจัยอธิบายนี้ จะไม่มีปรากฏเป็นคำอธิบายในบทละครเลย เนื่องจากต้องการให้หน้าที่ในการสร้างภาพสำหรับละครเรื่องนี้จะเป็นจินตนาการของผู้ออกแบบด้านต่างๆ ที่ต้องทำงานประสานไปกับผู้กำกับการแสดง

บทที่ 3

บทละครเรื่อง เกศาราพุนเซล

หลังจากจบกระบวนการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และรวบรวมความคิดแล้ว ผู้วิจัยได้เริ่มเขียนบทละครเรื่อง เกศาราพุนเซล ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด 2 เดือนเต็ม (ระหว่างเดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม 2547) ซึ่งผู้วิจัยได้นำบทละครที่ได้ไปปรึกษากับที่ปรึกษาด้านบท คือ คุณดารากา วงศ์ศิริ อยู่ 2 ครั้ง ซึ่งคุณดารกาได้ให้คำแนะนำเฉพาะส่วนของความสมเหตุสมผลของบทละคร ดังนี้ ในครั้งแรก คุณดารกาได้ให้คำแนะนำเรื่อง การปรับภาษาในบางช่วงที่ไม่เข้ากับยุคสมัย ในบทละคร การใช้คำฟุ่มเฟือย และคำพูดที่กำกวม รวมทั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม²⁵ ผู้วิจัยก็นำมาปรับปรุงแก้ไข และได้นำไปปรึกษาคุณดารกาอีกครั้ง จนได้ข้อสรุปเป็นบทละครที่นำมาใช้ในการจัดแสดง ดังนี้

²⁵ ภาคผนวก ค

เกศารapunเซล

ฉาก 1 เมื่อม่านเปิดจะเห็นดร.เอลิกา ยืนอยู่ เบื้องหลังเป็นจอภาพขนาดใหญ่

เอลิกา

เอลิกา ขจัดโรคภัย

รัฐมนตรีกระทรวงพิทักษ์มนุษย์ขอรายงานผลงานที่ผ่านมาของกระทรวงต่อท่านส
มาชิกผู้ทรงเกียรติค่ะ (ออกไป)

ภาพบนจอขนาดใหญ่พร้อมคำบรรยาย (ภาพแอนิเมชัน)

คำบรรยาย

ผลกระทบจากสงครามนิวเคลียร์ ในปี พ.ศ. 2585

ทำให้จำนวนประชากรลดลงจาก 1.3 พันล้านคน เหลือเพียง 16,900,000

คนทั่วโลก ผลที่เกิดขึ้นตามมาอีกคือมนุษย์ที่เกิดขึ้นหลังปี พ.ศ. 2585

มีลักษณะของผิวหนังที่หนังที่เรียบตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า ผมหรือขน รูขุมขน
(Hairs and Hair Follicles) และต่อมไขมัน (Sebaceous Glands)

ซึ่งเป็นอวัยวะปกติที่กำเนิดจากผิวหนัง (Skin Derivatives) ได้หายไป

นอกจากนั้นแล้วผลกระทบของนิวเคลียร์ยังทำไอโซนในชั้นบรรยากาศถูกทำลาย
ออกซิเจนในอากาศลดน้อยลง

รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลเข้าแก้ไข

ด้วยการสร้างเครื่องผลิตออกซิเจนขนาดใหญ่และโดมกระจกครอบทั้งประเทศ

เพื่อรักษาชีวิตของประชากรที่เหลืออยู่ 20 ปีต่อมา

สภาประชาชนแห่งชาติได้มีมติให้ใช้นโยบายการคุมกำเนิดและจำกัดการเกิด

พ.ศ. 2600

โดยกำหนดให้เด็กทุกคนที่จะเกิดมาต้องได้รับอนุญาตการเกิดจากรัฐบาล

และไม่อนุญาตให้ประชาชนมีเพศสัมพันธ์อันจะก่อให้เกิดการปฏิสนธิตามธรรมชาติ

ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อให้ประชาชนที่เกิดขึ้นใหม่ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็น

มนุษย์ที่มีศักยภาพสูงในการดำรงชีวิตบนโลก มนุษย์ที่เกิดก่อนปี พ.ศ. 2600

ให้จัดเป็นประชากรชั้นสองที่จะได้รับสิทธิจำกัด

ภาพบนจอหายไป เห็น **เอลิกา** ยืนตระหง่าน

เอลิกา ตามกฎหมายพ.ศ. 2600
 กระทรวงพิทักษ์มนุษย์ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการลงโทษประชากรที่ฝ่าฝืน
 กฎหมายด้วยการให้กำเนิดเด็กที่เกิดจากการปฏิสนธิตามธรรมชาติ
 ทั้งยังได้รับอนุญาตให้กำจัดเด็กที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
 และมีหน้าที่ต้องจัดการดูแลประชากรชั้นสองที่ยังมีชีวิต
 ซึ่งมักจะเป็นบุคคลที่ด้อยสมรรถภาพ
 และเป็นภาระของรัฐบาลให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย
 นอกจากนั้นแล้วกระทรวงนี้ยังมีหน้าที่ดูแลการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของ
 มนุษย์อีกด้วย
 ขณะนี้กระทรวงสามารถควบคุมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายอย่าง
 เคร่งครัด ในช่วง 4 -5 ปี จำนวนผู้กระทำผิดได้ลดลงร้อยละ 70
 และกำจัดเด็กที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติได้ถึง 99 เปอร์เซ็นต์
 ผลสำรวจความพอใจของประชาชนอยู่ในอันดับ 85.46 เปอร์เซ็นต์
 และผลงานที่ผ่านมาของสถาบันวิจัยทางรอดของมนุษย์ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า
 เราได้ใช้งบประมาณของรัฐบาลอย่างคุ้มค่า
 ในปีนี้รัฐบาลยังคงมีแผนงานที่จะพัฒนากกระทรวงให้มีศักยภาพในการดูแลและค
 ควบคุมประชากรที่เพิ่มขึ้น เรายางบประมาณ 2 ใน 3
 ของกระทรวงสำหรับการควบคุมและปราบปรามผู้กระทำผิด และ 1 ใน 3
 สำหรับการทดลองในศูนย์วิจัยทางรอดของมนุษย์ (เอลิกายุค
 มองไปทางที่นั่งของสมาชิก)

อิสระปรากฏตัวขึ้นจากด้านข้างเวที

อิสระ ผมนายอิสระ วาทะ สมาชิกสภาประชาชนมณฑล 16 พรรคทางเลือก
 ผมขอใช้สิทธิ์หรือท่านประธานครับ จากรายงานของกระทรวงพิทักษ์มนุษย์
 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าประชาชนส่วนใหญ่ได้ทำตามนโยบายของรัฐบาล

99% ที่ท่านรัฐมนตรีกล่าวมา แสดงให้เห็นว่าคงจะไม่มีประชากรชั้นสองเพิ่มมากขึ้นอีก กระผมเห็นว่าเราไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลกับกระทรวงนี้อีก 1 ใน 4 ของงบประมาณแผ่นดินนะครับ ที่เราสูญเสียไปกับกระทรวงนี้ ท่านคิดว่าเราควรจะเพิ่มเงินให้กับกระทรวงนี้ เพื่อให้เขาไปใช้ฆ่าคนที่เกิดเองหรือครับ ผลงานที่ชัดเจนที่สุดของกระทรวงนี้คือการฆ่าคน เราฆ่าคนไปมากแล้วนะครับ (เสียงฮือดังกึกก้อง) ท่านสมาชิกทุกท่านครับ คิดให้ดีนะครับ อย่าคิดถึงแต่ชีวิตของคนส่วนใหญ่ แต่คิดถึงทุกชีวิตที่เกิดขึ้นสิครับ พวกเขาทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเกิด และมีชีวิตรอดบนโลกใบนี้นะครับ เลิกใช้นโยบายจำกัดพันธุกรรม และให้โอกาสคนได้เกิดอย่างอิสระตามสัญชาตญาณของมนุษย์เถอะครับ นโยบายแบบนี้ไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยไหน โลกไหน หรือว่ายุคไหนครับ (เสียงฮือดังขึ้นอีก อิสระหยุด)

เอลิกา

พวกเรากำลังถูกดึงออกนอกประเด็นค่ะ
เรากำลังหารือกันเรื่องการเพิ่มงบประมาณสนับสนุนให้กับกระทรวงนี้ ไม่ใช่การหารือเพื่อแก้ไขกฎหมายหรือเปลี่ยนแปลงนโยบาย
ท่านสมาชิกโปรดพิจารณาให้ตรงประเด็นนะคะ

อิสระ

เป็นประเด็นเดียวกันครับ
กระผมอยากให้สภาคิดทบทวนกฎหมายของประเทศเราอีกครั้ง
การคุมกำเนิดเพื่อควบคุมจำนวนประชากร กระผมเข้าใจได้
การแจกใบสุภาพิตามารดาก่อนให้กำเนิด กระผมก็รับได้
แต่การตรากฎหมายเพื่อฆ่าคนที่เกิดเองตามธรรมชาติเป็นสิ่งที่ผมยอมรับ
และเข้าใจไม่ได้ เราเป็นประเทศเสรี
แต่เรากลับไม่ให้เสรีกับธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ได้อย่างไรครับ

เอลิกา

ขอค้านค่ะ

อิสระ

ยกเลิกกฎหมายนั้นเถอะครับ หาทางออกใหม่ อย่าให้เกิดการตายขึ้นอีกเลย
ตอนนี้เราก็มีคนเหลืออยู่น้อยเต็มที่แล้ว

เอลิกา

ท่านสมาชิกคะ
การแก้ไขกฎหมายเป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาหาข้อมูล
จะมาพิจารณาในเวลาอันจำกัดนี้ไม่ได้

- และถ้าเรายกเลิกกฎหมายการจำกัดการเกิด
 เราจะต้องเสียทรัพยากรให้กับพวกไร้สมรรถภาพซึ่งเป็นกาฝากของพวกเรา
 ที่สำคัญอาจทำให้ลักษณะชาติพันธุ์ของเราเสียด้วย
- อิสระ ไม่ใช่พวกเขาไร้สมรรถภาพแต่พวกเขาถูกตัดสินว่าไร้สมรรถภาพและไม่ได้
 โอกาสตั้งแต่ต้นต่างหาก ท่านประธาน (อิสระหยุด มองที่ประธาน) ครับ (นั่งลง)
- เอลิกา (พยักหน้ารับกับประธาน) ขอขอบคุณค่ะ ท่านคะ
 ตอนนี้เราอยู่ในวาระพิจารณาเพิ่มงบประมาณค่ะ นอกจากเหตุผลข้างต้น
 ที่ดิฉันได้เสนอไปแล้ว
 เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ดิฉันอยากให้สภาพิจารณาสันสนุนกระทรวง
 พัททษ์มนุษย์ต่อไป คือ โครงการของศูนย์วิจัยทางรอดของมนุษย์ รหัส 004
 โครงการเกษตราพูนเซลล์ โปรดเชื้ในจอของพวกท่านคะ (หยุดรอสักครู่)
 ถ้าเราทำสำเร็จปัญหาเรื่องสุขภาพของประชาชนจะหายไป
 เราจะกลับมามีชนและผมตามธรรมชาติอีกครั้งค่ะ
- (ทั้งคู่เจียบไปสักครู่ใหญ่ ต่างลั่นคำตอบจากสภา)
- อิสระ (กับเอลิกา) เลิกเห็นแก่ตัว คิดถึงคนอื่นบ้าง
- เอลิกา (นิ่ง กับประธาน) ว่ายังไงคะ
- อิสระ ท่านประธานโปรดพิจารณาข้อโต้แย้งของผมด้วยครับ
- เอลิกา (ยิ้ม) ขอขอบคุณค่ะ ที่สภาไว้วางใจรัฐบาลชุดนี้
 ดิฉันรับรองว่าจะไม่ทำให้พวกท่านผิดหวัง
 ทั้งยังทำให้ประเทศของเรายิ่งใหญ่และก้าวไกลกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค
 (หันมาพูดกับอิสระ) ทำไมไม่ยอมเลิกซักที รู้ทั้งรู้ว่าไม่มีทางชนะ
 เถียงให้ตายผลโหวตออกมาก็แพ้อยู่ดี เอาเวลามาช่วยกันทำงานดีกว่า
 อย่ามัวแต่มานั่งจับผิดกันเลย
- อิสระ ผมไม่เข้าใจ ทำไมท่านต้องรังเกียจคนที่เกิดเองตามธรรมชาติด้วย
 อยู่ด้วยกันไม่ได้เหรอ

- เอลิกา ฉันก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าทำไมเธอไม่เข้าใจ
 ประเด็นคือเราต้องเลือกทางที่ดีที่สุดให้กับคนที่พร้อมที่สุด
 ถ้าเราจะทำให้ประเทศอยู่รอดได้เราต้องมีประชากรที่มีศักยภาพ
 เพื่อให้คุ้มกับเงินทุนที่เราลงไป
- อิสระ ก็เพราะคุณคิดถึงแต่เรื่องกำไรขาดทุน คิดถึงแต่ผลประโยชน์ของตัวเอง
 ความเป็นคนมันถึงไม่เหลืออยู่ในประเทศนี้ไงล่ะ
 ยังไงผมก็จะสู้กับพวกคุณให้ถึงที่สุด เพราะผมยังเป็นคนอยู่ (ออกไป)
- เอลิกา (มองตาม อึ้ง)
 (ไฟดับ)
- ฉาก 2 บนจอภาพ ปรากฏภาพแอนิเมชันโฆษณาการปลูกดอกกุหลาบ
 ที่ปลูกให้ขึ้นเองตามธรรมชาติ ดอกออกมาสีไม่สด ต้นเล็ก อ่อนแอ
 ไม่ได้มาตรฐาน และถูกทำลาย คนปลูกคอตก แต่อีกต้นมีการเลือกพันธุ์
 เพาะเมล็ด โตขึ้นมาสวยงาม แข็งแรง หลากหลายสี ได้รับการรับรองจาก
 World Standard 2077 ส่งไปต่างประเทศ คนปลูกสำเร็จ ปรากฏภาพ ดร.
 เอลิกา และสัญลักษณ์กระทรวงพิทักษ์มนุษย์
- เอลิกา (อย่างเป็นมิตร) อยากให้ลูกคุณเป็นอย่างกุหลาบต้นไหน คุณเท่านั้นที่มีสิทธิ์เลือก
 แจ้างเบาแสดผู้กระทำผิดและศึกษาข้อมูลการกำหนดลักษณะบุตรได้ทุกที่ที่คุณ
 เห็นสัญลักษณ์กระทรวงพิทักษ์มนุษย์
- ฉาก 3 ภายในห้องทดลองซึ่งเป็นห้องโล่ง ๆ ประตูทางเข้าอยู่ตรงกลาง จอภาพ
 ถูกเก็บขึ้นไป ด้านขวาเห็นอุปกรณ์ทางเคมีและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
 ด้านซ้ายเป็นตู้ กระจกทรงกระบอกด้านใน เห็นเกดนิกกิ่งนั่งกึ่งยืน
 ผมยวสสลายโดดเด่น ใบหน้าอิมเอิบ แม้จะหลับมีสายระโยงระยาง
 เอลิกาเข้ามาทางประตูกลาง ในตู้กระจก เสียงคนวิ่งอย่าง
 รีบร้อน และเสียงเปิดประตูอิเล็กทรอนิกส์ กติกาเข้ามาอย่างระวัง
 เอลิกาเข้ามาจากด้านขวาของเวที กติกาหาที่หลบ เกดนิกเริ่มขยับตัว
 เหมือนกำลังฝันร้าย วิ่งหนีอะไรบางอย่างเอลิกาเดินเข้าไปดู

เอลิกา เป็นอะไรลูก (เดินไปหยิบเข็มฉีดยามาฉีดที่คอเกศินี เกศินีสงบลง) 'ไม่เป็นไรแล้ว
ทุกอย่างเรียบร้อย หายใจเข้าลึก ๆ แค่นี้ล่ะ

กติกาปรากฏตัวขึ้น

เอลิกา กติกา!! เธอเข้ามาได้อย่างไร

กติกา ทำไมฉันจะเข้ามาไม่ได้ในเมื่อฉันเคยมาที่นี่แล้ว เธอประมาทเองที่ไม่เปลี่ยนรหัส

เอลิกา (นิ่ง) พันโทเซแล้วหรือ หรือว่าหนีออกมา

กติกา แก่หักหลังฉัน ทำแบบนี้กับฉันได้อย่างไร

เอลิกา ฉันทำตามหน้าที่

กติกา ไหนแสร้งปากว่าจะช่วยฉัน แต่หลังจากที่แกได้ลูกฉันไป ก็มีคนมาจับฉัน

เอลิกา ฉันก็ช่วย ฉันไม่ได้บอกให้ใครไปจับเธอแต่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงมีตั้งเยอะ
และสิ่งที่เธอทำก็ไม่ใช่เรื่องเล็ก ๆ ที่จะปิดกันได้

หมอที่เธอไปหาก็เป็นคนของกระทรวง เป็นไปไม่ได้ที่เธอจะรอด

กติกา แต่เธอรับปากว่าจะช่วยฉัน ทำแบบนี้ไม่เห็นช่วยอะไรเลย

เอลิกา ช่วยสิ พอฉันรู้เรื่องฉันก็ขอย้ายเธอไปอยู่เรือนจำพิเศษทันที ฉันทำได้เท่านั้น

กติกา ถ้าคิดจะทำจริง ๆ ต้องมีทางสิ

เอลิกา กติกา ถ้าเราเป็นผู้พิทักษ์กฎแต่ไม่รักษากฎ จะมีกฎไว้ทำไม

ฉันจะปกครองคนอย่างไรถ้าฉันมีมลทิน แค่นั้นทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นเรื่องเธอ

ฉันว่ามันก็มากพอแล้ว ฉันทำดีที่สุดเท่าที่จะทำได้แล้วล่ะ

กติกา (นิ่ง) ทำไมแม่กับฉันถึงตาย ทำไม (จ้องเอลิกาเพื่อให้อธิบายความจริง)

เอลิกา อย่างมองฉันแบบนั้น ฉันไม่ได้เป็นคนทำ แม่เธอขาดอากาศตาย

ส่วนกิตติเขาเป็นพวกต่อต้านรัฐบาล ถูกยิงตาย

กติกา ไม่จริง เธอขัดข้อหาให้เขา

เอลิกา จะดูหลักฐานไหม มีทั้งสองคนเลย จะดูของใครก่อนล่ะ

กิตติเป็นแกนนำคนสำคัญของพวกต่อต้าน

เขาถูกยิงตอนขัดขวางการทำงานของกระทรวง

กติกา ศพพวกเขาล่ะ

เอลิกา ทำลายแล้ว ไม่มีที่เก็บหรือ

กติกา บ้าชิบ!

- เอลิกา เธอเปลี่ยนไปมากนะ ดูแกร่งขึ้นเยอะ
- กติกา ถ้าไม่อึดก็ตายสิ โดนเล่นงานทุกวัน
- เอลิกา พวกนักโทษด้วยกันเหวอ
- กติกา ทั้งหมดละ ทั้งผู้คุมทั้งนักโทษ เธอไม่เคยโผล่หัวมาเลยนะ
- เอลิกา ฉันยุ่ง เวลานอนยังแทบไม่มี
- กติกา ลืมไป เธอไม่ใช่คนธรรมดา เป็นทำนัฐมนตรี
- เอลิกา (ยอมรับ) ฉันผิดที่ไม่มีเวลาไปเยี่ยม ไม่ได้ดูแลเธออย่างที่ควร พอใจรึยัง
- กติกา (กติกานิ่งนาน เอลิกาคิด) จะให้ฉันทำอะไร เธอถึงจะพอใจ
- เอลิกา (นิ่ง) ฉันไม่รู้ ฉันไม่รู้ ในนั้นมันยิ่งกว่านรก ฉันไม่รู้ฉันทนอยู่ในนั้นได้อย่างไร
- กติกา ตอนนี้นักก็ไม่ว่าจะไปไหน ฉันไม่มีใครเหลือแล้ว แคมยังมีแต่คนตามล่าฉัน
- เอลิกา (เข้าไปปลอบ) ตอนนี้เธอปลอดภัยแล้ว
- กติกา เอลิกา ฉันขอร้อง ช่วยฉันอีกสักครั้งนะ ขอฉันอยู่ด้วย
- เอลิกา ถ้าฉันอยู่ที่นี้ต้องไม่มีใครมาจับฉันกลับไปได้อีก นะ สงสารฉันเถอะ
- กติกา แต่มันผิด เธอควรจะต้องรับโทษที่เธอทำไว้ อึกไม่ก็ปีเอง
- เอลิกา เธอหนีออกมาแบบนี้โทษเธอจะเพิ่มขึ้นนะ
- กติกา เธอจะไม่ช่วยฉันใช่ไหม (เอลิกานิ่ง) ไหนเธอบอกว่าจะทำอะไรก็ได้ให้ฉันพอใจ
- เอลิกา (นิ่งคิด) แต่ถ้ามีใครพบเธอ ฉันคงช่วยไม่ได้
- กติกา รับรองฉันจะไม่ออกไปไหนเลย ฉันจะอยู่แต่ในนี้
- เอลิกา (พยักหน้า)
- กติกา (เข้าไปใกล้) ขอบใจ (เดินไปที่ตู้ของเกศินีหยุดมองคิด)
- เอลิกา เกศินี ฉันช่วยเขาตามที่สัญญา
- กติกา เกศินี ลูกฉันเขา...เขายังไม่ตาย เขายังไม่ตายจริง ๆ ด้วย
- เอลิกา (มองเกศินีอย่างพิลึก)ทำไม...เธอทำอะไรเขา ทำไมเขาเป็นแบบนี้
- กติกา เขาอยู่ในโครงการลับของสถาบันวิจัยทางรอดมนุษย์
- เอลิกา เป็นวิธีที่ฉันใช้เพื่อช่วยให้เขารอด คือ
- กติกา ฉันใช้เกศินีเป็นต้นแบบการวิจัยสร้างเจนเนอเรชั่นต่อไปให้กลับมามีผมและขนอีกครั้ง
- เอลิกา ไม่ได้ เธอทำกับเขาแบบนี้ไม่ได้ เธอใช้เขาเป็นหนูทดลองไม่ได้ เอาเขาออกมา

- เอลิกา เขาไม่เป็นอะไร ฉันไม่ได้ทดลองอะไรกับเขา
เพียงเอาเซลล์ผมของเขาไปเป็นตัวอย่างเท่านั้น
- กติกา แล้วทำไมต้องให้เขาอยู่ในตู้แบบนี้ ให้เขามีชีวิตปกติไม่ได้หรือ
- เอลิกา ไม่ได้ เขาไม่เข้าใจว่าทำไมต้องอยู่แต่ในห้องนี้
ทุกครั้งที่ฉันปล่อยเขาต้องหาทางที่จะหนีออกไป
เธอรู้ใช่ไหมถ้าเกศินีออกไปข้างนอกจะเกิดอะไรขึ้น เขาตายแน่ ๆ
คนของฉันฆ่าเขาแน่ เด็กที่เกิดมาจากการปฏิสนธิตามธรรมชาติทุกคนถูกฆ่าหมด
ยิ่งเกศินีมีสิ่งที่แตกต่างชัดเจนขนาดนี้แค่ก้าวพ้นประตูนี้ไปเขาก็ตายแล้วละ
ฉันถึงต้องทำกับเขาแบบนี้
- กติกา แล้วเธอบอกเขารึเปล่าว่าถ้าเขาออกไปเขาจะตาย
- เอลิกา เขารู้ทุกอย่าง
- กติกา แต่ก็ยังอยากจะออกไปนั่นหรือ
- เอลิกา ฉันถึงต้องทำแบบนี้ นี่เป็นทางเดียวที่จะควบคุมเขาได้
- กติกา (นั่งคิดอยู่นาน) เอาอย่างนี้สิ เธอให้เขาได้ใช้ชีวิตปกติกับฉัน ฉันจะดูแลเขาเอง
รับรองว่าเขาหนีไปไหนไม่ได้แน่
- เอลิกา ไม่มีทางหรอก ฉันรู้จักเขาดี ความอยากที่จะออกไปของเขามีมากกว่าที่เธอรู้
ทำตามวิธีของฉันล่ะ ถ้าเธออยากให้เขามีชีวิตอยู่กับเธอนาน ๆ
- กติกา (คิด) แล้วฉันจะได้คุยกับเขาไหม แล้วเมื่อไรฉันจะบอกเขาได้ว่าฉันเป็นแม่เขา
- เอลิกา คงอีกสักพักละ
- กติกา ทำไม
- เอลิกา เขาคิดว่าเขาเป็นลูกฉัน ฉันไม่รู้จะบอกเขาอย่างไรเลยบอกไปแบบนี้
- กติกา ทำไมไม่บอกความจริง
- เอลิกา บอกแบบนี้ง่ายกว่า
- กติกา แล้วยากตรงไหนที่จะบอกเขาว่าแม่เขาอยู่ในคุก พ่อหายหัวไปตอนเขาเกิด
- เอลิกา ฉันไม่มีเวลามานั่งสาธยายเรื่องราวของพวกเขาหรอก
- กติกา เธอบอกอะไรเขาก็ได้ โทษอะไรก็ได้ แต่ไม่ใช่บอกเขาว่าเธอเป็นแม่
- เอลิกา จะเถียงกันไปก็เท่านั้น มันผ่านมาแล้ว ฉันทำลงไปแล้ว
- กติกา เอาลูกฉันคืนมา เอาลูกฉันคืนมา

- เอลิกา จะตะโกนหาอะไร มีเหตุผลน้อยสิ
- กติกา เหตุผล เหตุผลอะไร จะให้ฉันเอาเหตุผลอะไรมาพูด มีเหตุผลแล้วช่วยอะไรได้ไหม เธอไม่เข้าใจหรอก ไม่เข้าใจว่าคนที่อยู่ในคุกมาสิบกว่าปี สิ่งเดียวที่ทำให้อยู่ได้คือความหวัง ความหวังว่าว่าจะได้ออกมาเจอลูกเจอครอบครัว ตอนนี้ไม่มีใครเลย ไม่มีเหลือเลย จะไปไหนก็ไม่ได้ จะทำอะไรก็ไม่ได้ เธอจะให้ฉันอยู่เฉย สงบเยือกเย็นแบบเธอนั่นหรือ บ้าไปแล้ว
- เอลิกา ฉันผิดเธอที่ช่วยเธอ ฉันผิดเธอที่เธอดันมีลูก ความผิดฉันเธอ ที่ต้องมาโดนเธอตำ ฉันกำลังเอาหน้าที่เอาอนาคตฉันมาเสี่ยงกับเธอนะ หยุดโว้ยวาย แล้วคิดบ้าง
- กติกา เสี่ยงอะไร เธอเสี่ยงอะไร เธอมีทุกอย่าง แต่ฉันไม่มี แล้วเธอยังมาเอาลูกฉันไปอีก
- เอลิกา ถ้าอยากอยู่กับลูก หุบปาก แล้วทำตามที่คุณบอก
- ไม่ฉันเธอก็ออกไปพร้อมกับลูกของเธอ จะไปตายที่ไหนก็ไป ไปเลย
- กติกา (คิด) เธอก็รู้ว่าเป็นไปไม่ได้ ถ้าฉันพาเกศินีออกไป มีแต่ตายกับตาย
- เอลิกา ตกลงจะทำตามที่ฉันบอกใช่ไหม (กติกายักหน้า เกศินีส่งหลอดยาให้กติกา) ให้นานี่เขาทุก 4 ชั่วโมง 3 ครั้ง แล้วพัก 3 ชั่วโมงแล้วให้อีก
- กติกา ยาอะไร
- เอลิกา เหมือนยาคลายกล้ามเนื้อ ควบคุมการทำงานของสมอง เธอต้องให้นานี่ทุกวัน (พากติกามาที่เครื่องให้น้ำที่ติดอยู่กับตัวเกศินี) เครื่องนี้จะทำงานอัตโนมัติตามที่ตั้งเวลาไว้ เอายาทั้งหมดเทลงไปแล้วตั้งเวลา จำไว้ว่าบางครั้งยาอาจจะไม่ได้ผลหรือหมดฤทธิ์สมองจะทำงานอิสระ เขาจะตื่นขึ้นมา (หยิบหลอดยาพร้อมที่ฉีดขึ้นมา) ให้ฉีดยานี้ให้เขาแทน
- กติกา (นั่งคิดอยู่นาน)
- เอลิกา คิดให้ดี ถ้าเขามีสติเขาจะคิดหนีออกไปอีก และถ้าเขาหนีออกไปได้ ผลที่ตามมาคือความรับผิดชอบของเธอ

เอลิกาออกไปทางประตูกลาง **กติกา** มอง **เกศินี** อย่างใช้ความคิด

เสียงอดและไฟเตือนว่ามีคนที่ประตู กติกาดูจากจอภาพเห็นเป็นอิสระ

อิสระ คุณกตিকা เปิดประตูเร็ว ผมเอง อิสระ (หันซ้ายขวาเพื่อดูตรวจดูว่าไม่มีใครเห็น) เร็วครับ

กตিকা กดประตูเปิด รีบไปหาอิสระ

กตিকা อิสระ มาทำไม กลับไปก่อนเดี๋ยวใครเห็นเข้าเป็นเรื่องแน่

อิสระ ไม่ต้องห่วงครับ ดร.ออกไปแล้ว ผมให้คนดูแลดูลาดเลาอยู่ด้านหน้า

กตিকা แล้วพวกทหารข้างนอกนั้น

อิสระ ผมอาศัยตอนจังหวะพวกเขาผลัดเวร

กตিকা (ถอนใจ) มีอะไร

อิสระ ผมอยากรู้ว่าคุณเป็นอย่างไรบ้าง

หลังจากที่คนของผมพาคุณหนีออกมาจากคุกได้แล้ว

คุณหนีออกมา ดีที่ผมเห็นเข้าเลยตามมา ไม่คิดว่าคุณจะมาที่นี่

กตিকা ขอโทษที่ทำอะไรไม่บอก ฉันมีเรื่องที่ต้องสะสางกับเอลิกา มันค้างคาใจ

อิสระ เสี่ยงมากนะครับที่กลับมาเจอเขา

กตিকা ตอนนั้นฉันไม่ทันคิดอะไร

ในหัวมีแต่คำถามที่ต้องให้เอลิกาตอบ...แต่ก็โชคดีนะที่เขายอมให้ฉันอยู่ด้วย

อิสระ แปลก คนอย่างดร.เอลิกา ไม่น่าปล่อยให้นักโทษหลบอยู่ในบ้าน

กตিকা เขาก็คงมีความรู้สึกอยู่บ้าง

ฉันกับเขาโตมาด้วยกัน ถ้าไม่ช่วยกันบ้างก็เรียกว่าใจดำเกินไปแล้วละ

อิสระ อย่าวางใจนะครับ ผมว่าดร.เอลิกาไม่มีหัวใจ เขาทำทุกอย่างได้เพื่อตัวเอง

กตিকা ไม่ขนาดนั้นหรอก เขาอาจจะดูเย็นชาไปหน่อยแต่ไม่ถึงกับไม่มีหัวใจหรอกนะ

ที่จริง เอลิกาเป็นคนน่าสงสาร เขาโตมาคนเดียว ไม่เคยรู้จักคำว่ารัก

พ่อแม่ทำแต่งงาน เขาเกิดมาจากความตั้งใจในท้องทดลองของพ่อแม่

เพื่อสืบทอดความฉลาด เขาก็ฉลาดสมใจพ่อแม่

อิสระ ถ้าฉลาดทำไมถึงคิดไม่ได้ว่าสิ่งที่ตัวเองทำอยู่นั้นไม่ถูก

กตিকা เพราะเขาฉลาดในแบบของเขา เขามองคนละมุมกับเรา

พวกเรามันบ้าความรู้สึกเขาทำตามหน้าที่และกฎเกณฑ์ที่คิดว่าควรทำ

เหมือนหุ่นยนต์ที่ทำงานตามโปรแกรมที่มีคนตั้งไว้

- อิสระ เศร้าครับ ที่ประเทศเรามีคนแบบนี้ปกครอง...(มองไปรอบ ๆ เห็นเกตินี้) นี่อะไร
- กติกา เกตินี้... ลูกฉัน... เขายังไม่ตาย
- อิสระ จริงเหวอครับ ผมดีใจด้วยจริงๆ (มองที่ผมของเกตินี้) สวยจัง ผมไม่เคยเห็นผมแบบนี้มาก่อน ทำได้อย่างไร
- กติกา ที่เธอเห็นเป็นผมจริง ๆ
- อิสระ ผมจริง ๆ (คิด) เขามีได้อย่างไร
- กติกา ฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน เป็นแบบนี้ตั้งแต่เขาเกิดแล้ว อิสระขอถามหน่อย กิตติเป็นพวกต่อต้านรัฐบาลเหวอ
- อิสระ ครับ
- กติกา ทำไมเขาถึงไม่บอกฉัน
- อิสระ คงไม่อยากให้คุณลำบากใจเพราะรู้ว่าคุณสนิทกับดร.
- กติกา ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสนิทกันแต่ก็ยังมายุ่งด้วย ฉันชักไม่แน่ใจแล้วละว่าเขารักฉันจริง ๆ
- อิสระ อย่างสงสัยเลยครับ ผมว่าคุณกิตติรักคุณมากจริงๆ ถึงยอมเสี่ยงอยู่ใกล้ ดร.ขนาดนั้น
- กติกา แล้วไง แล้วไง แล้วก็ทิ้งกันไป ปล่อยให้ฉันต้องรับกรรมคนเดียวฉันเหวอ
- อิสระ คงไม่ใช่แบบนั้น คุณกิตติคงไม่ตั้งใจทิ้งไปแบบนั้นหรอกครับ เหตุการณ์ตอนนั้นซับซ้อนมากจนคุณกิตติแทบจะไปไหนไม่ได้ แต่ก็ต้องมาเสียชีวิตก่อนที่จะได้กลับไปพบคุณและลูก ผมพบเขาก่อนตายครับ
- กติกา เขาทรمانรีเปล่า
- อิสระ ครับ หลายแผลเลย ที่ร้ายแรงที่สุดคือกระดูกสันหลังที่ดับ แต่ที่แย่กว่านั้นคือหมอไม่อยากช่วยพวกต่อต้าน
- กติกา เขาพูดอะไรถึงฉันบ้าง
- อิสระ คุณกิตติฝากให้ผมช่วยคุณออกจากคุกครับ แล้วก็บอกด้วยว่า คุณกิตติรักคุณมากแล้วก็ขอโทษที่ไม่เคยบอกความจริงเรื่องงานแล้วก็กำเริบตัวเอง
- กติกา กำเริบตัวเอง
- อิสระ (จับมือกติกาย่างปลอบโยน)
- คุณกิตติเป็นเด็กที่เกิดจากการปฏิสนธิตามธรรมชาติครับ

- กตিকা (นั่งอยู่นาน) อ้อ เพิ่งเข้าใจวันนี้เอง ทำไม ทำไมกิตติถึงอยากมีลูกเอง
ทำไมเขาถึงมีความรักมากมายที่อยากจะมอบให้คนอื่น
ทำไมเขาถึงเชื่อในพลังธรรมชาติ (นิ่ง) เสียตาย เสียตาย
ที่เขาไม่ได้เห็นธรรมชาติที่สวยงามในตัวลูกเขา
- อิสระ ผมว่าคุณกิตติคงจะรับรู้ได้ครับ อยู่ข้างบนนั่น
- กตিকা ฉะนั้นใจจริง ๆ เป็นไปได้อย่างไรที่ไม่เคยสงสัยเลยตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกัน
- อิสระ ผมว่าบางครั้งเราไม่จำเป็นต้องรู้ทุกอย่างหรอกนะครับ
ถ้าความรู้นั้นจะทำให้เราเกิดทุกข์
คุณกิตติคงคิดดีแล้วที่ไม่อยากให้คุณต้องมารับรู้เรื่องนี้
- กตিকা คงจริง เขาคงรู้จักฉันดี บ้านแตกแน่ถ้าฉันรู้ ฉันคงคลั่งเพราะความกลัว (ยิ้ม)
- อิสระ ฉันสงสัยว่าคุณเป็นทั้งนักการเมืองและผู้ต่อต้านในเวลาเดียวกันได้อย่างไร
- อิสระ ผมทำไม่ได้หรอกครับ ผมไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพวกต่อต้านเลย
ผมเชื่อในการต่อสู้ด้วยกฎหมายมากกว่า แต่บางครั้งผมก็เข้าใจว่า
สู้ด้วยกฎหมาย ไม่ได้ การใช้กำลังก็จำเป็นและเห็นผลเร็วกว่า ความจริงแล้วผม
ไม่อยากให้มีการใช้กำลังเกิดขึ้นหรอกครับ เหนือนี้ก็ตายกันแทบทุกวันแล้ว
- กตিকা แล้วรู้จักกิตติได้อย่างไร
- อิสระ เขาช่วยชีวิตผมไว้ และทำให้ผมมีทุกวันนี้ ผมเป็นเด็กที่เกิดตามธรรมชาติครับ
- กตিকা ตายจริง
- อิสระ ผมอยู่ด้วย identity ของคนอื่นครับ ดุสิผมแข็งแรง ไม่ผิดปกติอะไรเลย
ผมถึงไม่เชื่อในทฤษฎีที่ว่าเด็กที่เกิดเองจะอยู่บนโลกใบนี้ไม่ได้ (นิ่ง)
เรื่องนี้เป็นความลับระหว่างเรานะครับ
- กตিকা จ๊ะ
- อิสระ คุณกตিকাครับ ผมมีเรื่องอยากขอร้อง ผมรู้ว่าอาจทำให้คุณลำบากใจ
แต่ถ้าคุณช่วยผมเรื่องนี้ ไม่เพียงแต่เพื่อตัวคุณเองและลูก
แต่ยังได้ช่วยให้ความฝันของคุณกิตติเป็นจริง
ช่วยให้คนอื่นหลายร้อยคนได้มีชีวิตเทียบเท่ากับคนอื่น ๆ
ช่วยให้เด็กที่เกิดจากความรักของพ่อแม่ได้มีชีวิตบนโลกนี้
สืบเรื่องโครงการเกศาราวพูนชลให้ผมเถอะครับ

- กตिका ทำไมจะ
- อิสระ ผมคิดว่าเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับเกศินี คือ
- ดร.เอลิการายงานกับสภาว่ากำลังทำการทดลองเพื่อสร้างโครโมโซมคู่ที่สร้าง
- ต่อมขนให้กับเด็กที่จะเกิดขึ้นใหม่ แต่ไม่ได้ระบุว่ามีคนเข้ามาเกี่ยวข้องกับ
- ถ้าเราได้หลักฐานว่าดร. เอาชีวิตคนโดยเฉพาะคนที่เกิดขึ้นจากการ
- ปฏิสนธิตามธรรมชาติ ซึ่งก็คือ เกศินี เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทดลองนี้
- ผมว่าจะเป็นประโยชน์กับเรานะครับ
- กตिका คุณทำของคุณเองไม่ได้เหรอ
- อย่าให้ฉันต้องไปเกี่ยวข้องด้วยเลย
- ฉันได้อยู่ในนี้ฉันก็พอใจแล้ว ไม่อยากหาเรื่องหาราวอะไรอีก
- อิสระ แล้วคุณพอใจกับชีวิตแบบนี้เหรอครับ คุณไม่อยากรู้ชีวิตจริง ๆ ได้อยู่กับลูกจริง ๆ
- ไม่ใช่ฉันนี่เขาแบบนี้เหรอครับ
- กตिका ก็อยากนะ แต่ไม่เห็นทางเลย ฉันว่ามันเสี่ยงเกินไป
- เชื่อฉันเถอะ
- อิสระ แค่สืบเท่านั้นเอง ผมไม่ได้ให้คุณไปเสี่ยงที่ไหน ถ้าผมทำให้สภาเชื่อได้
- กฎหมายทั้งหมดก็จะถูกล้ม คุณก็ไม่ต้องหลบๆ ซ่อนๆ
- ลูกคุณก็จะปลอดภัยมีชีวิตปกติ ไม่อยากได้เหรอครับ (กติกานิ่งคิด)
- ถ้าไม่คิดถึงตัวเองก็คิดถึงลูกบ้างสิครับ อยากให้เขาอยู่แบบนั้นตลอดไปเหรอ
- กตिका (มองที่เกศินี) ขอฉันคิดดูก่อน

ไฟและสัญญาณที่ประตูเตือน

กตिका ไปก่อน รีบออกไป

อิสระ คิดดูให้ดีๆ นะครับ (วิ่งออกไป)

ฉาก 4 เวลาผ่านไป ห้องทดลองของเอลิกา กติกานั่งมองเกศินีที่เริ่มขยับตัว

 และลิ้มตาขึ้นกติกาถือหลอดยาในมือจะเอาไปใส่ในเครื่อง

 แต่เปลี่ยนใจวางลง แล้วค่อย ๆ ไปเปิดประตูตู้เก็บเกศินี

กตिका เกศินี เกศินี (ตะโกน) เอลิกา เอลิกา (ไม่มีเสียงตอบจากเอลิกา
 จึงหันกับมาหาเกศินี) เป็นไงลูก เป็นอย่างไรบ้าง

เกศินี (เข้ากอด ร้องขอความช่วยเหลือ)

กตिका เป็นอะไร โธ ลั่นไปหมดเลย

เกศินี (สงบลง) แม่ แม่

กตिका แม่! (ลูบหลังเบา ๆ)) ไม่เป็นไรแล้ว ไม่เป็นไร แม่อยู่ตรงนี้ แค่นี้

เกศินี (หลับ)

กตिका โธ... ลูก (วางเกศินีไว้ที่เดิม) แม่รู้ว่าหนูทรมาณ หนเหนื่อยนะลูก หนอีกเหนื่อย
 (นั่งคิด) ขอโทษนะลูกที่ทำให้ต้องเป็นแบบนี้
 แต่แม่ไม่เสียใจเลยที่เลือกมีหนูแบบนี้ พ่อกับแม่รักหนูนะ เกศินี
 (กระซิบข้างหูเกศินี) แม่รักหนู แม่รักหนู (ถอนใจ) หนูไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีแม่คนนี้อยู่
 บ้าที่สุด เกศินี แม่ควรทำอะไรดี แม่ควรช่วยอิสระไหม
 ควรตอบแทนที่เขาช่วยแม่ไหม แต่ใครใช้ให้เขาช่วยแม่ออกมาละ
 ถ้าปล่อยแม่ไว้ในนั้นออกมาแม่ก็ต้องรับรู้เรื่องบ้า ๆ พวกนี้
 คงได้มีชีวิตปกติที่ไหนสักแห่ง แต่เราคงไม่ได้เจอกัน แม่คงนี้กว่าลูกตายไปแล้ว
 จะทำอะไรดี ช่วยหรือไม่ช่วยดีถ้าช่วยแล้วพลาด เราตายแน่
 แต่ถ้าไม่ช่วยเราก็คงไม่มีโอกาสได้เป็นอิสระกัน อยู่ข้างไหนดีลูก
 ข้างไหนดีที่เราจะได้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข (มองเกศินี) ตายละ
 แล้วเมื่อไรหนูจะจำแม่ได้ เมื่อไรหนูจะรู้ว่าแม่เป็นใคร

เกศินี (ร้องขอความช่วยเหลือ)

เอลิกา โผล่ออกมาจากด้านข้างเวที

กตिका (เข้าไปใกล้) เกศินี

เกศินี (ผลัด) ออกไป ไปนะ ไป อย่ามายุ่งกับหนู ปล่อย ปล่อย

กตिका (หยิบsyringeจะฉีดที่คอเกศินี แต่เปลี่ยนใจ กอดแทน) ใจเย็น ๆ ใจเย็น ๆ ลูก

เอลิกา กตिका ลืมให้ยาอีกแล้วเหวอ

กตिका เปล่า

เอลิกา อย่าใจอ่อน

- กตিকা เขาฝันร้าย เขาทรมาน ไม่เห็นเป็นอย่างที่เธอบอก
- เอลิกา เพราะเธอให้ยาไม่ตรงเวลาต่างหาก
- แค่ว่าไปนาทีเดียวก็มีผลให้สมองทำงานอิสระแล้ว ซึ่งเราควบคุมไม่ได้
- ทำให้เป็นแบบนี้
- กตিকা ปล่อยเขาออกมาเถอะ ฉันสงสัยสารลูก
- เอลิกา สงสารเธอ ถ้าปล่อยให้เขามีชีวิตปกติเขาจะเป็นอย่างไร เขาไม่ทรมานกว่าเธอ
- ไปไหนไม่ได้ แล้วถ้าเขาออกไปเธอก็รู้ว่าเขามีแต่จะต้องตาย
- กตিকা ลองใหม่สิ เดี่ยวฉันจะพูดกับเขาเอง บอกเขาว่าข้างนอกไม่ดีอย่างไร
- ฉันว่าเขาต้องเชื่อฉันแน่ๆ
- เอลิกา แม่เขาพูดเขายังไม่เชื่อ คิดเธอว่าเขาจะเชื่อเธอ
- กตিকা อย่ามาข่มฉันนะ ไซลิ เธอเลี้ยง เธอเป็นแม่เขา ฉันเป็นคนอื่น เขาไม่รู้จักฉันด้วยซ้ำ
- เอลิกา ทำอย่างทีบอกเถอะ ถ้าคิดว่ารักเขา
- (เข้ามาตึงเส้นผมของเกศินีไปสองสามเส้นใส่กล่อง)
- อีกอย่างถ้าเธอบอกเขาว่าเธอเป็นแม่ คิดเธอว่าเขาจะรักเธอ
- คิดเธอว่าเขาจะรักแม่ที่ทิ้งเขาไป
- กตিকা (อึ้ง) ลองก่อนเถอะ ให้โอกาสเขาอีกครั้ง
- ตอนนี้อาจจะไม่เป็นอย่างเมื่อก่อนก็ได้ เอลิกา ทำตามที่ฉันบอกเถอะนะ
- ขอร้อง
- เอลิกา เธอกำลังทำให้ฉันเสียเวลาแล้วก็เสียงานรู้ไหม
- กตিকা ถ้าเธอไม่ทำฉันจะทำเอง ฉันจะเอาเขาออกมาเอง
- เอลิกา อยากให้เขาตายก็เอาสิ ทำอย่างทีเธอต้องการเลย พาเขาออกมาเลย ลองดูสิ
- ถ้าเธอทำรับรองว่าเธอจะไม่ได้เห็นหน้าลูกเธออีกเลย เธอจะส่งเธอกลับไปที่คุณนั้น
- อยากทำอะไรก็เชิญ (ออกไป)

กตিকা คิโดอยู่สักครู่ แล้วเดินไปที่คอมพิวเตอร์ พยายามหาข้อมูลบางอย่าง

ภาพบนจอปรากฏขึ้นเห็นความพยายามของ**กตিকা**ที่จะเข้าระบบอยู่หลายครั้ง แต่เข้าไม่ได้

กตিকা ถอนใจ

(ไฟดับ)

- ฉาก 5 เวลาต่อมา ห้องทดลองเอลิกา
- ไฟเปิดเห็นอิสระกำลังพยายามเข้าสู่ระบบอยู่ที่หน้าจอมอนิเตอร์
- กติกายืนใกล้ ๆ
- กติกา ทำอย่างไรดี ระบบถูกบล็อกทั้งหมด ฉันทำอะไรไม่ได้
- อิสระ สังเกตความเคลื่อนไหวในนี้ทุกฝีก้าว คุณต้องรายงานผมทุกอย่างที่เอลิกาทำ โดยเฉพาะกับเกตินี (เอาเครื่องติดต่อส่งให้กติกา)
- กติกานี้ทุกครั้งที่คุณต้องการผม (หยิบกล้องวิดีโอขนาดเล็กออกมา)
- ผมจะติดอุปกรณ์พวกนี้ไว้รอบ ๆ แล้วผมจะเห็นทุกอย่าง (เดินติดกล้องตามจุดต่าง ๆ)
- กติกา แน่ใจนะว่าเอลิกาจะจับไม่ได้
- อิสระ รับรองครับ ระบบพวกนี้ได้รับการออกแบบให้หลีกเลี่ยงภัยคุกคามในมิติ (มาถึงตัวของเกตินี) เอาเขาออกมาจากตุนั้นได้ไหมครับ
- กติกา ไม่ได้ ถ้าพาเขาออกมาเขาจะตาย และถ้าเอลิการู้เขาจะส่งฉันกลับไปในคุก
- อิสระ ไม่ต้องห่วงหรอกครับ เขาไม่ตายและเอลิกาจะไม่รู้ พาเขาออกมาเถอะครับ
- กติกา ไม่ได้ เอลิกาบอกว่าเขาจะตายเพราะขาดอากาศ
- เกตินีหายใจเองไม่ได้เพราะอยู่ในนั้นมานาน
- แล้วผิวหนังของเขาก็ปรับสภาพกับอากาศข้างนอกนี้ไม่ได้
- อิสระ เป็นไปไม่ได้ ผมว่าไม่น่าจะมีผลอะไรขนาดนั้น
- กติกา อย่างไรก็ตามเราเสี่ยงไม่ได้
- อิสระ ถ้าปล่อยไว้แบบนี้เมื่อไรเขาจะได้รู้ว่าคุณเป็นแม่
- เมื่อไรที่เขากับคุณจะได้อยู่ด้วยกันจริง ๆ
- กติกา รอก่อนเถอะ ขอให้ฉันแน่ใจก่อน
- อิสระ คุณอยากจะลองไหม ผมจะช่วย
- กติกา (พยักหน้า) จะเริ่มต้นอย่างไร จะพูดอะไรกับเขาดีล่ะ
- อิสระ ใจเย็น ๆ อย่างกังวล ทุกอย่างจะเป็นไปเองตามธรรมชาติ ค่อย ๆ
- สร้างความสัมพันธ์กับเกตินีก่อน ส่วนผมจะเตรียมทีมไว้
- พร้อมเมื่อไรเราจะมาพาเกตินีหนีออกไป

- กตिका หนึเหรอ ไม่ จันกับเกศินีจะไม่ไปไหน ทำไมเป็นแบบนี้ละ
 ตอนแรกบอกว่าแค่ให้สืบเรื่องโครงการนั่น ทำไมกลายเป็นหนี
- อิสระ เป็นอีกทางที่ช่วยให้คุณสามารถอยู่กับลูกคุณเร็วขึ้น
- กตिका ไม่เหรอ ข้างนอกอันตรายกว่า อยู่ที่นี่ฉันได้อยู่กับลูกแน่นอน
- อิสระ อย่างนี้ไม่เรียกว่าอยู่เหรอครับ แบบนี้เรียกว่าเฝ้ามอง
 ชีวิตข้างนอกคือสิ่งที่พวกคุณต้องการ ออกไปเถอะครับ
 อยู่กับพวกผมรับรองไม่มีใครทำอันตรายได้
- กตिका รอให้ชนะในสภาไม่ได้เหรอ
 แบบให้พวกเธอเปลี่ยนกฎหมายให้ได้ก่อนแล้วค่อยออกไป
- อิสระ เมื่อไรล่ะครับ เมื่อไรวันนั้นจะมาถึง ห้าปี สิบปี หรือว่ายี่สิบปี
 การเปลี่ยนฐานอำนาจทางการเมืองไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ นะครับ
- กตिका แต่ถ้าสภาไม่เห็นด้วยกับคุณพวกเราก็แยสิ ฉันว่าเสี่ยงเกินไป
- อิสระ ผมถึงต้องการเกศินีไงครับ ถ้ามีเขารับรองเราชนะแน่
- กตिका ทำไมต้องเอาเขาไปด้วย
- อิสระ ผมมาคิดดูแล้ว หลักฐานอาจไม่มีน้ำหนักพอเท่ากับได้เกศินีไปจริง ๆ
- กตिका อ้าว แล้วจะเอาหลักฐานพวกนี้มาติดทำไม
- อิสระ กันไว้ก่อนครับ เพื่อไม่ให้เสี่ยงเกินไป อย่างน้อยเราก็มีภาพเหตุการณ์ในนี้
 เชื่อมผมเถอะครับ คุณค่อย ๆ ทำให้เกศินีมีสติ อยู่กับคุณ เชื้อคุณ
 แล้วพาเขาออกไป
- กตिका (คิด) ฉันว่าไม่มีทางรอดสายตาเอลิกาได้ ยังไม่ทันก้าวพ้นประตูก็จบแล้ว
- อิสระ ถ้าคิดแบบนั้นเราไม่มีวันทำสำเร็จเหรอครับ เราต้องมีความหวัง
 และนี่เป็นทางเลือกเดียวในตอนนี้
 อีกอย่างช่วงนี้กระแสต่อต้านรัฐบาลรุนแรงมาก
 นโยบายของกระทรวงที่ใช้ความรุนแรงสร้างความเจ็บแค้นให้กับชาวบ้านมาก
 พวกที่เสียลูกร่วมกับพวกต่อต้านก่อเหตุต่อสู้กับรัฐบาลทุกวัน
 รับรองสภาต้องฟังเสียงพวกเราแน่
- กตिका (คิดตรึกตรองสักครู่) รอให้ทุกอย่างลงตัวก่อน แล้วค่อยออกไปดีกว่า
- อิสระ เขาอาจฆ่าเกศินีเมื่อไรก็ได้ล่ะครับ

กตিকা ไม่หรอก ฉันว่าเอลิกาจะไม่ทำอันตรายเกศินี

อิสระ แน่ใจหรือครับ

กตিকা (พยักหน้า)

เกศินี (ร้องขอความช่วยเหลือดังขึ้น)

กตিকা ไม่เป็นไรจ๊ะ ช่วงนี้เขาไม่ค่อยสบาย เดี่ยวก็หาย

อิสระ อย่างนี้เขาเรียกว่าตายทั้งเป็น แบบนี้คุณยังจะรออีกหรือครับ

กตিকা ก็พยายามแล้ว ฉันทำแล้ว ช่วงนี้ฉันก็ไม่ค่อยให้ยากล่อมประสาทเขา ให้เขาได้
รู้สึกตัวบ้าง แต่ทำมากกว่านี้ไม่ได้เอลิกาจะสงสัย

อิสระ คุณอยากช่วยเขาจริง ๆ รีเปล่า อยากอยู่กับเขาจริง ๆ รีเปล่า

กตিকা ฉันทำเต็มที่แล้ว

อิสระ ยังครับ คุณยังไม่ทำ ถ้าอยากช่วยเขาคุณต้องทำมากกว่านี้ (เปิดตู้) เกศินี เกศินี
(ดึงสายน้ำเกลือ สายอาหาร สายออกซิเจนออก)

กตিকা อย่า อิสระ

อิสระ เกศินี ตื่นสิ ตื่น (อุ้มออกมาวางข้างนอก) ให้เขาได้มีชีวิตจริง ๆ

กตিকা เขาอยู่ไม่ได้ ร่างกายเขาปรับสภาพกับอากาศข้างนอกยังไม่ได้

อิสระ ต้องได้สิครับ ให้โอกาสเขา เกศินี ตื่น

เกศินี (ลืมตาขึ้น สะลึมสะลือ)

อิสระ เกศินี อยากออกไปข้างนอกไหม อยากไหม เกศินี ตื่นสิ พยายามเข้า

กตিকা เขาหายใจไม่ออก อิสระ เขาหายใจไม่ออก (วิ่งไปหยิบสายออกซิเจน)

อิสระ ตั้งสติไว้ พยายามหน่อย เกศินี ได้ยินไหม หายใจเข้าลึก ๆ เร็วเข้า หายใจ

กตিকা อิสระ เขากำลังจะตาย อิสระ เขากำลังจะช็อค อิสระ (ใส่สายออกซิเจนที่จมูก)
ทำแบบนี้เขาจะตายรู้ไหม

อิสระ ผมไม่เชื่อว่าเขาจะอยู่ไม่ได้ เป็นไปได้อย่างไร

กตিকা เธอกลับไปก่อนดีกว่า

อิสระ (อุ้มเกศินีไปเก็บที่เดิม) เกศินี พยายามเข้านะ เธอต้องทำได้ (กับกตিকা)
ผมเชื่อว่าถ้าเราค่อย ๆ ฝึกให้เขาหายใจเอง พาเขาออกมาบ่อย ๆ
ร่างกายเขาจะปรับสภาพได้เอง ทำอย่างที่ผมบอกนะครับ
ถ้าคุณอยากช่วยเขาจริง ๆ (ออกไป)

(ไฟดับ)

ฉาก 6 วันต่อมา ห้องทดลองของดร. เอลิกา เกคินีนอนหลับ กติกาหิวหมให้เกคินี
เอลิกายืนออกมาจากทางขวาของเวที ในมือถือถุงดำถุงใหญ่ หยดมอง

เอลิกา เก็บตัวอย่างเซลล์รียัง

กติกา (หยิบแล้วส่งให้) เอาไปทำอะไรเรื่อย ๆ (เอลิกานิ่ง)

ถ้าเธออยากให้ฉันช่วยเธอก็ควรอธิบายให้ฉันเข้าใจ ฉันจะได้ไม่ทำให้งานเธอพัง

เอลิกา แค่ตัวอย่างโครโมโซมเอาไปโคลนนิ่ง

กติกา โคลนนิ่ง

เอลิกา สำหรับเด็กที่จะเกิดใหม่ ฉันใช้เกคินีเป็นต้นแบบโคลนนิ่ง

เหตุผลที่ทำให้เขาอยู่รอดมาถึงทุกวันนี้

กติกา แล้วเกี่ยวอะไรกับโครงการเคศาราพุนเซล

เอลิกา เธอรู้ได้ไง

กติกา ฉันไม่ไฉนนะ ก่อนที่จะมาอยู่กับเธอฉันได้ยืมข่าวโครงการนี้

แต่ไม่เห็นบอกว่าเกี่ยวข้องกับการโคลนนิ่งเกคินี

เอลิกา ผมกับชนของเกคินีเป็นลักษณะที่พวกเราไม่มี ซึ่งถ้าเราสร้างขึ้นมาใหม่ได้

มนุษย์รุ่นใหม่ ๆ ที่เกิดมาก็จะมีขน มีรูขุมขนซึ่งจะช่วยไม่ให้ร่างกาย

สูญเสียความร้อน ป้องกันผิวหนังจากอันตรายจากเชื้อโรคและแสงแดด

และยังช่วยรักษาสมดุลของ epidermis การหายใจของแผล

กติกา ฉันรู้ข้อดีนั้นแล้ว เธอยังไม่ตอบคำถามนะ

ทำไมต้องปิดเรื่องการโคลนนิ่งเป็นความลับ

เอลิกา ถ้ามีใครรู้ว่าเราโคลนนิ่งได้จากเกคินีอะไรจะเกิดขึ้น

กติกา (คิด)

เอลิกา เกคินีเป็นใคร เป็นเด็กที่เกิดจากความบังเอิญทางพันธุกรรมตามธรรมชาติ

เราจะให้ใครรู้ไม่ได้ว่าความบังเอิญที่เป็นประโยชน์นี้เกิดขึ้นกับเด็กที่ปฏิสนธิเอง

ตามธรรมชาติ ถ้าเรื่องนี้รั่วออกไป พวกฝ่ายค้านต้องนำมาโจมตี

พวกต่อต้านคงลุกฮือขึ้น เราจึงต้องปิดข่าวเรื่องนี้

- กตিকা (เข้าไปใกล้) แปลว่าเรื่องโคลนนิ่งเกตินีมีแต่เธอกับคนของเธอไม่กี่คนที่รู้ ถ้าฉันเธอจะมาอ้างว่าเอาโครงการนี้ขึ้นมาบังหน้าเพื่อช่วยชีวิตเกตินีได้อย่างไร ในเมื่อไม่มีใครรู้ว่ามิเกตินีอยู่ในโลกนี้
- เอลิกา (อึ้ง)
- กตিকা (ได้กลิ่นเหม็นจากถุงที่เอลิกาทิ้งออกมา) กลิ่นอะไร เหมือนเนื้อเน่า
- เอลิกา (เอลิกากำถุงแน่น) ถ้าไม่ยอมให้ลูกตายเร็วก็อย่าสงสัยให้มาก (กำลังจะไป เปลี่ยนใจหันกลับมาเปิดถุง เทศพของเด็กทารกหลายศพออก)
- กตিকা เธอทำอะไรเด็กพวกนี้
- เอลิกา หนูทดลองที่ใช้งานไม่ได้ ถ้าไม่ยอมให้ลูกเป็นแบบนี้ก็สงบใจไว้ แล้วทำตามที่ฉันสั่ง (นิ่ง) กตিকা ห้ามหิวผมให้เขาอีก (ออกไป)
- กตিকা (นั่งอยู่นาน เกตินีร้องขึ้น) เกตินี เป็นอะไร เป็นอะไรลูก
- เกตินี (หอบ) มันมาอีกแล้ว มันตามมาอีกแล้ว มาดึงหนูไว้อีกแล้ว
- กตিকা ใคร
- เกตินี เขาไม่ให้หนูไป เขาจับหนูไว้ หนูเกือบจะถึงแล้ว ปล่อยหนู
- กตিকা ไม่มีใครหรอกจ้ะ ไม่มี
- เกตินี (กอด) แม่ แม่
- กตিকা ไม่เป็นอะไรแล้ว แค่นี้เท่านั้น นอนนะ (คิด มองไปที่ศพของทารกที่กองอยู่บนพื้นแล้วค่อย ๆ เอาออกซิเจนออกจากจมูกเกตินีแล้วเปิดประตูค้างไว้)
- ลองดูนะลูกนะ

(ไฟดับ)

- ฉาก 7 หลายวันต่อมา ห้องทดลองของเอลิกา เกตินีนั่งอยู่นอกตู้กระจก ห่มผ้าหนา มีสายออกซิเจนอยู่ กติกานั่งพับหลังอยู่ข้าง เกตินีรู้สึกตัว
- เกตินี แม่ แม่
- กตিকা (เข้าไป) อยู่ที่นี่จ้ะ
- เกตินี (ผงะ) ใคร แม่ละ

กตिका แม่..แม่หนูไม่อยู่จะ ให้ฉันมาดูหนูแทน ดีใจจังที่หนูรู้สึกตัวแล้ว ไม่ต้องกลัว
 ฉันไม่ทำอันตรายหนูหรอก แม่หนูให้ฉันมาดูหนูแทน (ยื่นมือไปใกล้) มา
 เกศินี (ผงะ กติกาลดมือลง เกศินีตั้งสติอยู่นาน) เมื่อไรแม่จะกลับ
 กตिका เดียวก็มาจะ ติดประชุม อยากเดินไหม
 เกศินี หนาวจัง (จะแกะสายออกซิเจนออก)
 กตिका อย่า เดี่ยวหนูหายใจไม่ออก
 เกศินี รำคาญ
 กตिका อดทนหน่อย หนูหายใจเองไม่ได้
 เกศินี ได้ ทุกทีหนูก็ไม่ได้ใช้ไอ้นี้
 กตिका ตอนนี้นั้นไม่เหมือนกัน
 เกศินี (ถอด) เห็นไหม
 กตिका ฉันว่าใส่ไว้ดีกว่านะ ตามใจ อยากเดินเล่นไหม
 (เอาผ้าคลุมไหล่ออกมาพันรอบเกศินี เกศินีถอย) ไม่ต้องกลัว
 คลุมนี้ไว้หนูจะได้ไม่หนาว
 เกศินี (หยิบผ้ามาคลุม ลูกขึ้น) มาอยู่นานรึยัง (ชี้ที่กตিকা)
 กตिका อ้อ ฉันหรอ
 เกศินี คุณ ทำไมคุณ
 กตिका ฉันช็อกตึกา เรียกกติกาก็ได้
 เกศินี คุณมาอยู่นานรึยัง (ไปที่คอมพิวเตอร์) ทำไมใช้ไม่ได้ แม่นะแม่
 กตिका อยากใช้หรอ ฉันทำให้
 เกศินี คราวก่อนแม่โกรธที่หนูแอบเข้าไปในไซเบอร์เน็ตที่แม่บล็อกไว้ได้
 หนูเลยไม่ได้ใช้อีก
 กตिका ไซเบอร์ไหน
 เกศินี เดี่ยวทำให้ดู โอย
 กตिका เป็นอะไรไปลูก
 เกศินี เวียนหัว มันทิด
 กตिका มานี้ลูกมาตรงนี้ (เอาสายออกซิเจนให้) ใส่นี้เถอะ (เกศินีนิ่ง) ดีขึ้นจริง ๆ นะลองสิ
 เกศินี (หยิบออกซิเจนมาใส่สักครู่) หายแล้ว (จะถอดออก)

- กตিকা อย่าเพิ่งถอดใส่ไว้ก่อน นิ่งนิ่ง ๆ ก่อน (นั่งไปสักครู่ ต่างฝ่ายต่างมองกัน)
 อยากฟังนิทานไหม สนุกนะ
- เกศินี ไม่หรอก นิทานเป็นของเด็ก (ไปที่ประตู หาทงเปิด)
- กตিকা เปิดไม่ออกหรอก และถึงหนูออกไปได้หนูก็ไปไหนไม่ได้
 ข้างนอกมีคนของแม่หนูเต็มไปหมด
- เกศินี หนูไม่ได้จะออกไปสักหน่อย แค่เดินเล่น
- กตিকা มาฟังนิทานเรื่องนี้ดีกว่า สนุกนะ อยากลองฟังไหม
- เกศินี (พยักหน้า) ลองดู
- กตিকা กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีสามีภรรยาคนหนึ่งอาศัยอยู่ข้าง ๆ บ้านของแม่มด
 ทั้งคู่รักกันมาก วันหนึ่งภรรยาซึ่งกำลังท้องแก่เกิดแพ้ท้องหนักกินอะไรไม่ได้
 อยากกินแต่ผักพูนเซลในสวนของแม่มด
 แต่เป็นที่รู้กันว่าไม่มีใครเข้าไปในสวนนั้นและกลับออกมาได้
 แต่ด้วยความรักสามีจึงแอบปิ่นเข้าไปในสวนนั้น
- เกศินี ทำไมถึงกลับออกมาไม่ได้ เข้าไปได้ก็ต้องออกมาได้สิ
- กตিকা ฟังต่อก่อน เมื่อสามีปิ่นเข้าไปเก็บผักพูนเซลได้แล้วกำลังจะปิ่นกลับออกมา
 แม่มดก็ปรากฏตัวขึ้น
 สามีขอร้องให้แม่มดไว้ชีวิตตนเพื่อจะได้เอาผักพูนเซลไปให้ภรรยาตนกิน
 แม่มดจึงยอมให้สามีเอาผักไปให้ภรรยากินทุกวันจนกระทั่งนางคลอดลูกออกมา
- เกศินี ทำไมแม่มดยอมให้ล่ะ
- กตিকা เพราะแม่มดอยากได้ลูกของสามีภรณานั้นมาเป็นลูกของตัวเอง
- เกศินี ทำไมแม่มดถึงอยากได้ลูกของสองคนนี้ล่ะ ทำไมไม่มีเอง
- กตিকা (คิด) เพราะแม่มดไม่รู้จักความรักจึงมีลูกไม่ได้
 ลูกเกิดจากรักของคนสองคนซึ่งพร้อมจะมอบความรักให้กับลูกของเขาจะ
 เมื่อแม่มดไม่มีลูกพอยู่นานไปก็เริ่มเหงาเลยอยากมีใครอยู่ด้วย ฟังต่อนะ
 แม่มดตั้งชื่อเด็กคนนั้นว่าพูนเซลตามชื่อของผักในสวน ลูกสาวของสองสามี
 ภรรยาเป็นเด็กที่มีผิวพรรณผ่องใส มีเส้นผมที่สวยงาม และยังมีเสียงที่ไพเราะด้วย
- เกศินี ทำไมเขายอมล่ะ ไหนบอกว่าเขารักลูก ถ้ารักแล้วยกให้ทำไม หนูไม่เข้าใจ
- กตিকা ก็สามีได้รับปากกับแม่มดเอาไว้แล้ว เป็นคนต้องรักษาคำพูด

เกศินี หนูไม่ชอบสองคนนี้เลย
 กติกา ทำไมล่ะจ๊ะ
 เกศินี ไม่รู้สิ ถ้าเป็นหนู หนูจะไม่ทำอย่างนี้
 กติกา แล้วหนูจะทำอย่างไร
 เกศินี หนูจะไปหาผักที่อื่นกิน หรือไม่ก็โกหกแม่มดว่าจะยกให้แล้วก็หนีไป
 กติกา การโกหกเป็นสิ่งไม่ดี
 เกศินี แต่ก็ดีกว่าต้องยกของของเราให้คนอื่น
 กติกา (นิ่ง) ลูกไม่ใช่สิ่งของ และการยกลูกของตัวเองให้คนอื่นไม่ง่ายเหมือนให้ของ
 หรอกนะ หนูไม่เข้าใจหรอกว่าในความเป็นจริงนั้นบางครั้งสถานการณ์ก็บังคับ
 ให้เราต้องทำในสิ่งที่เราไม่อยากทำ ไม่ใช่สองคนนั้นจะไม่รักลูก
 แต่ถ้าเขาไม่ยกให้เขาอาจต้องตาย แล้วก็จะไม่ได้พบกับลูกอีก
 เกศินี แต่ทำแบบนี้ก็ไม่ได้พบลูกอยู่ดี
 กติกา ได้สิ บางวันเขาสองคนก็แอบมาดูลูกเขา แอบดูอยู่ห่าง ๆ
 เกศินี หนูไม่ชอบนิทานเรื่องนี้
 กติกา ทำไมล่ะจ๊ะ
 เกศินี หนูไม่ชอบที่สองคนนี้ทิ้งลูก
 กติกา ทั้งที่เขาไม่อยากทำนั้นหรอก
 เกศินี ไม่รู้สิ มีเรื่องอื่นไหม
 กติกา หนูยังฟังไม่จบเลย จะฟังต่อไหม
 เกศินี ไม่ได้กว่า
 กติกา หนูไม่อยากรู้เรื่องของราพุนเซลหรอก ไม่อยากรู้หรอกว่าเขาอยู่อย่างไร
 เกศินี เขาเป็นอย่างไร
 กติกา ก็ฟังต่อสิ จากนั้นแม่มดก็เอาราพุนเซลไปขังไว้บนหอคอยที่ไม่มีประตู
 มีเพียงหน้าต่างบานเดียว ถ้าจะขึ้นไปต้องตะโกนว่า
 ราพุนเซลปล่อยผมลงมาให้แม่หน่อย
 ราพุนเซลก็จะทิ้งผมที่ยาวเป็นเกลียวลงมาให้แม่มดปีนขึ้นไป
 เกศินี ทำไมแม่มดต้องเอาราพุนเซลไปขังด้วย

- กตিকা เพราะแม่มดกลัวว่าราฟุนเซลจะไปรักคนอื่นมากกว่าตัวเอง
เลยไม่อยากให้ราฟุนเซลได้เจอใคร จะได้อยู่กับตนตลอดไป
- เกศินี แล้วสามีภรรยานั้นล่ะไม่คิดจะช่วยลูกบ้างเหรอ
- กตিকা คิดสิ คิดตลอดเวลา แต่ว่าแม่มดมีเวทมนต์ทำให้สองคนนั้นช่วยไม่ได้
- เกศินี แล้วเวลาแม่มดจับผมราฟุนเซลแล้วปีนขึ้นไปราฟุนเซลไม่เจ็บเหรอ
ทำไมราฟุนเซลถึงต้องยอมด้วย เป็นหนูจะกระโดดหนีออกมา
- กตিকা (หัวเราะ) นั่นสินะ แม่มดจะมาทุกวันแล้วก็กลับไป
ราฟุนเซลชอบยืนร้องเพลงที่หน้าต่าง
เสียงของนางไพเราะมากจนทำให้เจ้าชายต่างเมืองที่ผ่านมาได้ยินและตามมา
จนพบและหลงรักราฟุนเซลทันที
- เกศินี เจ้าชายมาช่วยราฟุนเซลเหรอ
- กตিকা จะ เจ้าชายเลียนเสียงแม่มดให้ราฟุนเซลปล่อยผมลงมาแล้วขึ้นไป

เสียงสัญญาณกับไฟเตือนว่ามีคนมา

- กตিকা ถึงเวลาที่หนูต้องเข้านอนแล้ว
- เกศินี ทำไม
- กตিকা เพราะว่าหนูต้องนอน (จะจับแต่เกศินีไม่ยอมให้ถูกตัว
ถึงพยายามดื้อนให้เกศินีไปที่ตู้กระจก)
- เกศินี แต่หนูอยากฟังต่อ เจ้าชายช่วยราฟุนเซลได้ไหม
- กตিকা พรุ่งนี้จะเล่าให้ฟังต่อ วันนี้ไปนอนก่อนนะ เดี่ยวแม่มดกลับมาจะโดนดุ ไปสิ อย่าดื้อ
แม่มดกำลังมาแล้ว คนดี นะ ไปเถอะ
- เกศินี ก็ได้ (เดินเข้าไปในตู้กระจก)

กติกา กำลังจะซัดยาให้

- เกศินี ไม่เอา ไม่ซัดได้ไหม นะ
- กตিকা (คิด) แต่หนูต้องแก้ล้างหัวบ่นะ ถ้าแม่หนูมาหนูต้องไม่ลืมตาเลยนะ
- เกศินี ได้ หนูสัญญา
- กตিকা หลับตา เร็ว

เอลิกาเข้ามาทางประตูกลาง กติกาหันไปสบตาแล้วยิ้ม

(ไฟดับ)

ฉาก 8 จอภาพเหตุการณ์ของผู้ประท้วงกลุ่มใหญ่

ผู้ประกาศข่าว (เสียง)

ขณะนี้สถานการณ์การต่อต้านกฎหมายการจำกัดการเกิดและการทำงานของ
กระทรวงพิทักษ์ได้รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จากการปะทะกันทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
และกลุ่มผู้ต่อต้านเสียชีวิตกว่าร้อยนายและบาดเจ็บนับสิบแล้ว แต่ที่ท่าของ
รัฐบาลก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง จากประกาศสำนักนายกฯ ฉบับล่าสุด
แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลจะไม่ล้มเลิกกฎหมายและยืนยันให้มีกระทรวง
พิทักษ์มนุษย์ต่อไป และได้ยื่นคำขาดต่อกลุ่มผู้ต่อต้านว่าจะใช้กำลัง
เข้าปราบปรามจนถึงที่สุด หากไม่เข้ามอบตัวในเจ็ดวัน

ฉาก 9 สามวันต่อมา ห้องทดลองเอลิกา เกตินีออกมาอยู่นอกตู้กระจก รัดผมครึ่งศีรษะ มีผ้าห่อหน้าพันรอบตัว มีขนมใส่อาหารอยู่ในมือ กติกาอยู่ข้าง ๆ

กติกา ดีใจจังที่หนูกินได้เอง

เกตินี เล่าอีก ทำไมแม่มดถึงจับได้นะ

กติกา จะฟังก็รอบ ไหนบอกไม่ชอบ

เกตินี เล่าอีก ทำไมแม่มดถึงจับได้

กติกา เพราะราพุนเซลเผลอไปถามแม่มดว่าทำไมเวลาที่ดิงเจ้าชายขึ้นมาถึง
หนักกว่าดิงแม่มดขึ้นมา

เกตินี โง่จริง ๆ เลย ถามเข้าไปได้อย่างไร ไม่รู้จักคิด ผู้ชายก็ต้องหนักกว่าผู้หญิงอยู่แล้ว

กติกา เพราะราพุนเซลไร้เดียงสา เขาไม่รู้ว่ากำลังสร้างภัยให้กับตัวเอง

เกตินี สองคนเลยต้องแยกจากกัน

กตिका ไม่หรอก แม้ว่าเจ้าชายจะตาบอด
 แต่ก็ได้พบกับราฟุนเซลอีกครั้งและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข
 เกตินี เจอกันได้อย่างไร
 กตिका เดินตามเสียงเพลงของราฟุนเซลจนได้พบกัน
 เกตินี (หัวเราะ) ราฟุนเซลคงเป็นคนเสียงดังนะ ร้องที่ได้ยินไปทั่ว
 หนูน่านิทานเรื่องนี้ตลกดี
 กตिका แปลว่าหนูชอบเรื่องนี้แล้ว
 เกตินี เปล่า
 กตिका แล้วให้เล่าให้ฟังทุกวันทำไม
 เกตินี ก็ไม่มีอะไรทำ
 กตिका (นิ่ง) แล้วหายโกรธพ่อกับแม่ของราฟุนเซลรึยัง
 เกตินี มั้ง ผมขยี้คงแข็งแรงเนอะเป็นเชือกได้ด้วย แถมเสียงดังอีกร้องเพลงยังไกลไกล
 เป็นโยชนี่ ทำไมต้องให้เจ้าชายตาบอดเพราะโดนหนามกุหลาบตำละ
 โดนอย่างอื่นไม่ได้หรอก

เสียงไฟกับสัญญาณประตูดัง **อิสระ**ปรากฏตัวขึ้น กติการีบไปเปิดประตู **อิสระ**เข้ามาเห็น**เกตินี**

อิสระ (ยิ้มกับกตিকা) ในที่สุดคุณก็ทำได้
 กตিকা (ยิ้ม) เพราะคุณนั่นละ ทำให้ฉันกล้า มานี่ มาหาเกตินีเร็ว (กับเกตินี)
 มารู้จักเพื่อนของฉันสิจ๊ะ เขาชื่ออิสระ
 เกตินี (หลบ)
 กตিকা ไม่ต้องกลัว เขาไม่ทำร้ายหนูหรอก ออกมาเถอะ
 เกตินี (นั่งอยู่นานก่อนตัดสินใจออกมายิ้ม)
 อิสระ เป็นไง
 กตিকা เรากำลังเล่นนิทานกันอยู่ ฟังด้วยกันไหม
 อิสระ (พยักหน้า)
 เกตินี หนูไปนอนดีกว่า
 กตিকা ยังไม่ถึงเวลาลูก เดี๋ยวค่อยไปก็ได้

เกศินี (เดินไปเดินมาไกลจากอิสระ)

กตिका มานั่งนี้ ไม่อยากฟังนิทานแล้วเหวอ

เกศินี (ค่อย ๆ เดินมานั่งข้าง ๆ กตिका)

กตिका ถึงไหนแล้วนะ

เกศินี ทำไมเจ้าชายถึงต้องตาบอด

กตिका นั่นสิ อิสระทำไมเจ้าชายของราพุนเซลถึงต้องตาบอด

อิสระ เพราะชีวิตของเรามักมีอุปสรรคเสมอ แต่ถ้าเราไม่กลัวและต่อสู้กับอุปสรรคนั้น อย่างกล้าหาญ ความสำเร็จจะมาถึงเรา เหมือนเจ้าชายที่แม้จะตาบอด แต่ก็ไม่ย่อท้อที่จะตามหาราพุนเซล จนในที่สุดก็ได้พบกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

เกศินี ถ้าเราไม่กลัวกับอุปสรรคและต่อสู้ สุดท้ายเราจะได้อย่างที่เราฝันเหวอ

อิสระ ฉันเชื่อแบบนั้นนะ (ยิ้ม)

เกศินี (ยิ้ม) คุณมาจากข้างนอกเหวอ (อิสระพยักหน้า) เป็นยังไง มีที่กว้าง ๆ ไหม แล้วคนเหาะได้ไหม

อิสระ กว้าง แต่เหาะไม่ได้ เวลาจะไปไหนเราใช้รถ รถจะพาเราไปทุกที่

เกศินี (กับกตिका) เราไปข้างนอกกันไหม

กตिका หนูอยากไปเหวอ

เกศินี อยากสิ แต่ต้องไม่ให้แม่รู้นะ ไม่งั้นหนูโดนทำโทษแน่

กตिका แล้วแม่..ฉันจะพาหนูไปสักวันหนึ่ง แม่สัญญา (เกศินีหันมามอง กตिकाพูดเสียงดังขึ้น) ฉันสัญญา (ถอนใจ)

เกศินี ไปวันนี้เลยไม่ได้เหวอ หนูอยากออกไปมาก หนูรอไม่ไหวแล้ว ไปกันเถอะนะ

กตिका ใจเย็น ๆ ให้หนูแข็งแรงก่อนแล้วเราจะไปกันนะ

อิสระ ใช่ ถ้าหนูออกไปตอนนี้หนูจะไม่สบาย อากาศข้างนอกน้อยกว่านี้แล้วก็ร้อนกว่านี้

เกศินี หนูทนได้

กตिका หนูทนได้แต่ร่างกายหนูรับไม่ได้ รออีกหน่อย เราจะพาหนูไป

อิสระ เราจะชนะอุปสรรคได้ก็ต่อเมื่อเรามีความอดทนรู้ไหม

เกศินี จริงเหวอ (อิสระพยักหน้า)

กตिका หนูไปเล่นเน็ตไซเบอร์ก่อนนะ ฉันมีธุระจะต้องคุยกับอิสระ

อิสระ เดี๋ยวล่ะ เล่นนี่ดีกว่า (ไปที่กล้องวิดีโอที่ซ่อนไว้ ปรับมุมบางอย่าง
ภาพปรากฏเป็นท้องฟ้าในเวลากลางคืน
มีกลุ่มดาวเคราะห์และดาวฤกษ์ปรากฏขึ้น) สวยไหม

เกศินี (ยิ้มกว้างมองไม่ละสายตา กระโดดไปมา)

กตिका อย่าเพิ่งโลดโผนมากเลย ค่อย ๆ เอะ

เกศินี (หลบ)

อิสระ ดาวตก ไม่ต้องกลัว ไม่ถูกหกรอก

เกศินี (ค่อย ๆ มอง) สวยจัง (เกศินีสนใจแต่ดวงดาวบนท้องฟ้า)

อิสระ (กระซิบกับกตिका) บอกเขาไปריךครับ

กตिका (กระซิบ) ยังจ๊ะ (นิ่ง) กลัวเขารับไม่ได้

อิสระ ผมว่าไม่หกรอกครับ ดูเขารักคุณดีนะ ผมว่ารีบบอกไปเถอะ ยิ่งช้ายิ่งเสียเวลา

กตिका (พยักหน้า) ไปเอาเทปที่กล้องสิ

อิสระ (ไปถอดเทปจากกล้อง)

กตिका คิดว่ามีภาพเด็กทารกที่กตिकाเอามาทดลองแล้วฆ่า เอาไปดูเองแล้วกัน โหดมาก

อิสระ ครับ เกศินีมา พอได้แล้ว เร็ว (ปรับภาพไปกลับมาเป็นปกติ) ผมไปก่อนครับ
แล้วเจอกันใหม่นะเกศินี คราวหน้าจะพาไปเจอของจริง

เกศินี ของจริงเหรอ

อิสระ สวยกว่านี้ แต่ต้องมองผ่านกระจกนะ

เกศินี (วิ่งเข้าไปในตู้กระจกตัวเองแล้วมองออกมา) แบบนี้เหรอ

อิสระ ใช่

เกศินี ทำอย่างไรถึงจะได้เห็นจริง ๆ

อิสระ ก็ต้องทำตัวให้แข็งแรง เชื้อฟังกตिका

เกศินี สักวันหนูจะออกไปเห็นของจริง จะออกไปนอกโดมกระจกเลย

อิสระ เป็นเด็กดีนะ

เกศินี จ๊ะ

กตिका มัวแต่ชักช้า เดียวก็ไม่ได้ไปกันพอดี

อิสระ ไปนะเกศินี ผมไปก่อนครับ (ออกไป)

กตिका (เห็นเกศินีมองตามอิสระออกไป) อยากออกไปเหรอ

เกศินี (ยิ้ม)

กตিকা เดี่ยวหนูกลับไปอยู่ที่เดิม ใส่สายพวงนั้น ทำให้เหมือนปกติ ทำได้ไหม

เกศินี ได้ แต่ทำไมหนูต้องอยู่ในนั้นอีก

กตিকা เพราะแม่หนูไม่รู้ว่าฉันไม่ได้ให้ยาหนู แล้วยังปล่อยให้หนูออกมาวิ่งเล่นอีก

เกศินี คุณบอกแม่ไม่ได้เหรอ

กตিকা (นิ่ง)

เกศินี ทำไมแม่ทำกับหนูแบบนี้

กตিকা เพราะแม่กลัวว่าหนูจะดื้อเหมือนคราวก่อน อยากออกไปข้างนอก

เกศินี หนูไม่ดื้อแล้ว คราวนี้หนูก็ไม่ได้จะหนีออกไป หนูจะให้คุณพาไป

คุณบอกแม่ให้หน่อยได้ไหม หนูไม่อยากอยู่ในตู้นี้ หนูไม่อยากนอนตลอดเวลา นะ

กตিকা (คิด) อยากออกไปข้างนอกกรีปเล่า ถ้าอยากต้องทำตามทีบอก เข้าไป

เกศินี ที่แท้คุณก็คือแม่มด คุณเป็นแม่มดที่จับราพุนเซลไปขัง

กตিকা ไม่ใช่ โถ เกศินี ทำไมฉันจะไม่อยากให้หนูอยู่แบบนี้ทุกวัน

เกศินี คุณเป็นแม่มด คุณเป็นแม่มด

กตিকা เกศินีหยุดเล่นได้แล้ว เดี่ยวแม่กลับมาจะไม่ได้ออกมาอีกรู้ไหม อย่าลืมละ

เกศินี หนูไม่โง่เหมือนราพุนเซลหรอกน่า อย่าลืมพาหนูออกไปข้างนอกนะ

กตিকা จ๊ะ

เกศินี (ยิ้ม) อิสระ

กตিকা หนูชอบอิสระใช่ไหม

เกศินี ใช่ คราวหน้าทำผมหนูให้สวยกว่านี้นะ

กตিকা เอาละ เข้าไปนอนนะ อย่าลืมสัญญาละ

ไฟและเสียงสัญญาณดัง **เอลิกา** เข้ามาเห็น **กตিকা** กำลังจัดผมเกศินีให้เข้าที่

เอลิกา กตিকা

กตিকা (สะดุ้ง)

เอลิกา เป็นอะไร

กตিকা ออopsy ก็โผล่มาทำไมจะไม่ตกใจละ

เอลิกา ฉันบอกแล้วไงไม่ให้ยุ่งกับผมของเกศินี
 กติกา ก็แค่จับเป็นอะไรนักหนา
 เอลิกา ฉันไม่ชอบให้เธอสัมผัสเขามาก
 กติกา ฉันเป็นแม่เขานะ เธอจะไม่ให้ฉันทำอะไรเลยเหรอ
 เอลิกา (นิ่ง มองที่เกศินี) ช่วงนี้สังเกตไหมว่าเกศินีมีอะไรผิดปกติ
 กติกา เหรอ ฉันไม่รู้สิกันนะ คงอยู่ด้วยกันทุกวัน เขาเป็นอะไรล่ะ
 เอลิกา เธอน่าจะรู้ดีกว่าฉันนะ หลบไป (ไปที่เกศินี)

กติกาไปหลบตรงมุมห้อง

เอลิกา เป็นอย่างไบบ้างลูก (เกศินีขยับ เอลิกาชะงัก) อยู่กับแม่อย่างนี้ตลอดไปนะ
 (นิ่ง ค่อย ๆ เอามือเกาะผมที่รัดครึ่งศีรษะของเกศินี แล้วใช้มือสางผมเกศินี
 แแรงขึ้น ๆ)
 เกศินี (ร้อง ลืมตาขึ้นสบตาเอลิกา)
 เอลิกา (จับเกศินีออกมาจากตู้ กับกติกา) ฉันบอกให้เธอให้เขาหาทุกสามชั่วโมงใช่ไหม
 กติกา ฉันก็ให้ตามที่เธอบอก
 เอลิกา โกหก (หยิบหลอดยาเป็นสิบหลอดออกมาจากกระเป๋า) นี่อะไร
 เธอไม่ได้ให้เขาเลย เธอขัดคำสั่งฉัน
 กติกา ฉันแค่ลืมไปบางครั้งเท่านั้น ฉันไม่ได้อยากขัดคำสั่งเธอนะ
 เอลิกา โกหกเก่งเหมือนเดิมนะ เกศินีเดี๋ยวนี้กลัวหลอกแม่เหรอ
 เกศินี ก็หนูไม่อยากอยู่แต่ในนั้น ไม่อยากนอนอยู่ในนั้นทั้งวันทั้งคืน หนูอยากมีชีวิต
 อยากออกไปข้างนอกเหมือนอิสระบ้าง
 กติกา เกศินี!
 เอลิกา อิสระ รู้จักมันได้อย่างไร เกศินี แม่ถามว่ารู้จักมันได้อย่างไร (เอามือจิกผมเกศินี)
 เกศินี แม่ หนูเจ็บ หนูเจ็บ
 กติกา เอลิกา หยุด หยุดทำแบบนี้สักที พอเถอะ
 เอลิกา เธอใช่ไหมที่พามันเข้ามา เธอใช่ไหม ฉันไม่น่าพลาดเลย
 กติกา เอลิกา ฉันขอร้องอย่าทำแบบนี้

เอลิกา (จิกหัวเกศินีผลักเข้าไปในตัว) เข้าไป คราวนี้ฉันจะไม่ให้ใครได้ช่วยเธออีก
 (ความหยาบคายจะมัดเกศินีกับเก้าอี้ เกศินีหลุดมือวิ่งออกมา เอลิกาคว้าผม
 กระชากกลับ)
 เกศินี อย่าแม่ หนูเจ็บ แม่
 กติกา เอลิกา หยุด หยุดทำร้ายเขา หยุด
 เอลิกา อยากออกไปมานานักใช่ไหม อยากไปกับคนอื่นนักใช่ไหม (จิกหัวให้ก้มลงกับพื้น)
 กติกา เอลิกา อย่าทำร้ายเขา ฉันขอร้อง อย่าทำเขา
 เอลิกา (หยิบยาออกมาฉีดที่คอเกศินี) กล้าหลอกแม่ตีนัก
 กติกา อย่าเอลิกา อย่า (เข้าไปช่วยเกศินีแต่เอลิกาลักเกศินีไปอีกทาง)
 เอลิกา อย่ายุ่งกับเขา เขาเป็นลูกฉัน อย่าเข้ามานะ (จิกผมเกศินีแรงขึ้นลากไปที่ตู้)
 เกศินี โอ้ย แม่หนูเจ็บ
 กติกา ปล่อยเขานะ ปล่อยลูกฉันนะ
 เกศินี (หันมาสบตากติกา เริ่มหมดแรงเพราะฤทธิ์ยาแต่พยายามสู้)
 เอลิกา (กับกติกา) หลีกไป
 กติกา ไม่
 เอลิกา บอกให้ออกไป (ผลักกติกา กติกาสู้ เกศินีดิ้น) เกศินี เดี๋ยวนี้ไม่เชื่อแม่แล้วเหวอ
 บอกให้อยู่นิ่ง ๆ
 กติกา เกศินี แม่จะช่วยหนูเอง แม่จะช่วย
 เอลิกา อยากช่วยใช่ไหม อยากนักใช่ไหม (หยิบกรรไกรออกมา)
 ดูสิว่าแบบนี้แล้วจะเป็นอย่างไร (ตัดผมเกศินีเรื่อย ๆ) ชอบกันนักใช่ไหม
 กติกา เอลิกา หยุด พอเถอะ
 เอลิกา (หันกรรไกรไปทางกติกา) อย่าเข้ามานะ (ตัดผมเกศินีต่อไป)
 กติกา เกศินี ลูก ลูกแม่
 เกศินี (พยายามสู้ แล้วหยุดนิ่ง) นี่มันอะไร นี่มันอะไรกัน
 เอลิกา (ตัดผมเกศินีไม่หยุด) โทษของการโกหกแม่
 กติกา เกศินี อย่าไปฟังเขา เขาไม่ใช่แม่หนู แม่เป็นแม่หนู แม่เป็นแม่หนูจริง ๆ
 เกศินี (กับเอลิกา) นี่มันอะไร แม่ เขาพูดอะไร จริงเหวอ แม่บอกหนูสิ บอกหนู
 กติกา แม่เป็นแม่หนูจริง ๆ

เกศินี หยุด (เอามือปิดหูทั้งสองข้าง ผมที่ถูกตัดหลุดติดมือออกมาเรื่อย ๆ) ทำไม
ทำไมทำไมทำไมกับหนูแบบนี้ ผมหนู ผมหนู

กติกากา เอลิกา

เอลิกา คราวนี้ดูสิว่าจะยังมีคนรักอีกไหม

เอลิกากำลังจะออกไป แต่สะดุดกลิ้งวิดีโอที่**อิสระ**ติดไว้
ซึ่งหลุดออกมาจากตู้เกศินีตอนที่สู้กันเมื่อสักครู๋ หยิบขึ้นดู มอง**กติกากา** **กติกากา**หลบตา

กติกากา (เข้าไปหาเกศินี) เกศินี มาหาแม่มาลูก

เกศินี ไป ไป ไปให้พ้น ไป (หมดสติไป)

กติกากา ลูกแม่

(ไฟดับ)

ฉาก 10 ห้องซังเดียว กติกากาถูกล่ามอยู่ในนั้น เอลิกาเข้ามา

กติกากา เอลิกา เกศินีเป็นอย่างไรบ้าง เขาดีขึ้นไหม หรือเธอทำให้เขาหลับตลอดไป
เอลิกา บอกฉันหน่อยลูกเป็นอย่างไร เขาพูดถึงฉันบ้างรีเปล่า เขายอมรับฉันไหม
เอลิกา!

เอลิกา เขาสบายดี สงบ

กติกากา ปล่อยฉันออกไปเถอะนะ ฉันสัญญาฉันจะทำทุกอย่างตามที่เธอบอก
ให้ทำอะไรก็ได้

เอลิกา ทำงานให้ฉันขึ้นหนึ่ง ถ้าสำเร็จฉันจะให้เธอได้อยู่กับลูก

กติกากา อะไร

เอลิกา ตามอิสระมาให้ฉัน

กติกากา เธอจะทำอะไรเขา

เอลิกา ไม่ใช่เรื่องของเธอ ทำเท่าที่ฉันบอก

กติกากา แค่ให้เขามาเท่านั้นเหวอ

เอลิกา ทำให้เขาเชื่อด้วยว่าเธอจะพาเกศินีหนีไป

กตিকা (คิดอยู่นาน)

เอลิกา ว่าไง อยากอยู่ที่นี่หรือกลับไปอยู่กับลูก

กตিকা เอลิกา อย่าบังคับฉันมากนักเลย ให้ฉันทำอย่างอื่นได้ไหม อย่าให้ฉันทำงานนี้เลย

เอลิกา จะทำหรือจะอยู่ที่นี่

กตিকা (คิดอยู่นาน เอลิกาจะไป) แต่ต้องสัญญานะว่าจะไม่ทำร้ายใคร

เอลิกา ฉันไม่ทำอะไรใครหรอก บ้านเมืองมีกฎหมายนะ อิศระเขาไม่ได้ทำผิดอะไรฉันไม่มีสิทธิ์ไปทำอะไรเขาอยู่แล้ว

กตিকা แล้วจะให้เขามาทำไมล่ะ

เอลิกา ฉันมีเรื่องจะต่อรองกับเขาหน่อย

กตিকা ไปเจอกันที่อื่นก็ได้ ทำไมต้องให้ฉันล่อเขามาด้วย

เอลิกา เขาเคยเจอเกศินีแล้ว แล้วเธอก็เดินไปบอกเขาหมดว่าฉันกำลังทำอะไรอยู่ คิดเหวอว่าอิสระจะไม่เอาเรื่องนี้ไปบอกคนอื่น เธออยากให้ลูกเธอตายเหวอ

กตিকা แต่อิสระเขาคิดจะช่วยเกศินี เขาไม่ทำร้ายหรอก

เอลิกา เธอไม่รู้จักนักการเมืองซะแล้ว ไม่มีใครทำเพื่อใครจริง ๆ หรือ

เขาคิดแต่จะใช้เธอกับเกศินีให้เป็นประโยชน์

กตিকা แล้วเธอจะทำอะไรกับเขา

เอลิกา ฉันก็จะใช้วิธีของฉันต่อรองกับเขา เธอทำหน้าที่เธอแล้วกัน เพื่อลูกเธอไง

กตিকা (คิด) ได้ แต่เอลิกา อย่าทำร้ายเกศินีแบบนั้นอีกนะ

เอลิกา (นิ่ง) ได้

(ไฟดับ)

**ฉาก 11 เวลาผ่านไป ห้องทดลองของเอลิกา อิศระอยู่กับกตিকা
เกศินีซึ่งไม่มีผมเหลืออยู่แล้วหลับอยู่ในตู้**

กตিকা เอลิกาเริ่มสงสัยแล้ว เปลี่ยนแผนดีไหม

อิสระ ถ่วงเวลาไว้อีกสองสามวันได้ไหมครับ ได้ข่าวมาว่าพวกต่อต้านจะปฏิวัติ

กตিকা ตายจริง

อิสระ รัฐบาลแข็งแกร่งมากไม่ยอมลงให้เลย พวกนั้นจะเริ่มจากยึดสถานที่สำคัญ เช่น โรงผลิตออกซิเจน โรงไฟฟ้า ช่วงที่พวกนั้นลงมือผมจะพาคนมาช่วยเกตินี

กตিকা เมื่อไร

อิสระ วันพุธที่ 17

กตিকা ไม่รู้ว่ามันวันนั้นเอลิกาจะอยู่รึเปล่า

อิสระ ไม่ต้องห่วงครับ วันที่พวกนั้นเลือกลงมือจะมีประชุมสภา

อย่างไรเอลิกาก็ไม่มีทางอยู่ที่นี้ได้

กตিকা แล้วฉันต้องทำอะไรบ้าง

อิสระ เตรียมตัวให้พร้อม เตรียมเกตินีให้พร้อมกับการเดินทาง

กตিকা อิสระ (นิ่ง) ไม่มีอะไรจะ

อิสระ ไม่ต้องห่วงครับ ไม่มีทางพลาดแน่นอน

กตিকা ถ้าพลาดคราวนี้คงได้ไม่อยู่กับเกตินีแน่ เอลิกาเอาตายเลย

อิสระ ไว้ใจผมเถอะครับ

กตিকা ไม่รู้เกตินีจะยอมรึเปล่า

อิสระ ทำไมจะไม่ล่ะครับ เขาอยากออกมาจะตาย อย่าบอกเขาสิครับว่าเราจะหนี

ทำเหมือนว่ากำลังจะพาเขาออกไปเที่ยว

กตিকা เขาอาจจะเปลี่ยนใจก็ได้ ยังไงถ้าจะเปลี่ยนใจก็ได้นะ

อิสระ (หยิบกระดาศกับปากกาอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นเขียน)

ผมจดเวลากับรายละเอียดให้คุณนะครับ ทำตามนี้แล้วกัน

ผมจะหาทางติดต่อคุณเอง ถ้าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงเจอกันวันพุธนี้

ผมจะมาหลังจากไฟดับหนึ่งชั่วโมง (จะขยับไปที่เกตินี)

กตিকা รีบไปเถอะ วันนี้เอลิกาคงกลับมาเร็ว

อิสระ (จะไปเปลี่ยนเทปที่กล่อง)

กตিকা อย่าเพิ่งเลย ไปก่อน เดี๋ยวฉันเปลี่ยนให้เอง

อิสระ (ส่งเทปใหม่ให้) ครับ (จะไป)

กตিকা อิสระ...ขอบใจนะ

อิสระ (ยิ้ม) ครับ (ออกไป)

เอลิกา ออกมาจากเวทีทางขวา หยิบกล่องของอิสระที่ตัวเองเอามาติดไว้แล้ว **พากติกา**ออกไป
เกศินี ขยับตัว เห็นว่ามีสติแต่ถูกมัดและพูดไม่ได้

(ไฟดับ)

ฉาก 12 วันพุธ ห้องทดลองเอลิกา เกศินีอยู่ในตู้กระจกเหมือนเดิม ลืมตาแต่ขยับไม่ได้ กติกานั่งนิ่ง เสียงไฟและสัญญาณดัง กติกาเปิดประตูอิสระเข้ามา

อิสระ ทุกคนพร้อมแล้ว ไปตอนนี้นี้เลยคนไม่พลุกพล่าน (กติกานิ่ง) ไปเร็วครับ เกศินีจะทำไมไม่พาเขาออกมาครับ (ไปหาเกศินี เปิดตู้) เกศินี (มองที่อิสระ) เกศินีพยายามจะพูดแต่พูดไม่ได้) ทำไมเป็นแบบนี้

เกศินี (พยายามจะพูด)

อิสระ ไปเร็ว ไปเที่ยวกัน (พาเกศินีออกมา)

กติกา ขอโทษนะอิสระ อย่าโกรธฉันเลยนะ ฉันไม่ได้ตั้งใจให้เป็นแบบนี้

อิสระ ทำอะไรครับ (มองไปรอบ ๆ เสียงฝีเท้าทหารดังสนั่น)

กติกา หนีไป เร็ว

อิสระ วิ่งไปจะเปิดประตูแต่เปิดไม่ออก **เอลิกา** ปรากฏตัวขึ้นจากด้านข้างเวที

เอลิกา เป็นไงอิสระ

อิสระ (ต้งสติ) ดร. ยอมเถอะครับ รัฐบาลชุดนี้ไปไม่รอดหรอก

เอลิกา ใครกันแน่ที่ไม่รอด

อิสระ ผมจะเปิดโปงเบื้องหลังคุณ

ผมจะทำให้ทุกคนในประเทศนี้รู้ว่าการเกิดตามธรรมชาติมีโอกาสมันจะมีสิ่งทีวิทยาศาสตร์ทำไม่ได้ แล้วผมก็มีหลักฐานด้วยว่าคุณใช้ทหารเป็นหนูทดลอง

เอลิกา จะไปปลุกระดมใคร พวกต่อต้านเหวอ ป่านนี้คงถูกฆ่าตายหมดแล้ว

ขอบใจนะที่ให้อะไรกับเรา

อิสระมองไปที่กติกา **กติกา**หลบตา

เอลิกา (หยิบเทปของอิสระออกมา) ใครกันแน่ที่มีหลักฐาน คิดว่าตัวเองแน่ละสิ
ติดกล้องดักภาพในนี้ แต่กลายเป็นติดกับดักตัวเอง

อิสระ (อึ้ง) ผมจะพาเขาออกไป ผมไม่ยอมให้คุณกักขังใครอีก

เอลิกา เธอไม่มีโอกาสแล้วละ
ยังจะหวังอะไรอีกในเมื่อตอนนี้เธอกลายเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดกับพวกต่อต้านแล้ว
อย่าเถียง บทสนทนาเธอกับกติกาแสดงชัดมากกว่าเธอรู้เห็นเป็นใจกับพวกนั้น

อิสระ ผมจะสู้คดี

เอลิกา อย่าเลย เสียเวลาเปล่า ๆ มอบตัวเถอะ

อิสระ (ไปที่เกคินี)

เอลิกา (หยิบปืนขึ้นมา) อย่างนะ ถ้าเธอจะต้องเกคินีฉันจะยิง

อิสระ คุณยิงผมไม่ได้ ตอนนี้ผมยังไม่ได้เป็นผู้ต้องหา คุณก็ไม่มีสิทธิ์

เอลิกา (ยิงอิสระที่แขน) เธอพุดถูก แต่...คิดว่าฉันไม่รู้หรอกว่ากำเนิดเธอเป็นอย่างไร (นิ่ง)
ถูกต้อง คนที่เธอแสนวางใจเขาบอกฉันหมดแล้ว

อิสระ (มองที่กติกา) กติกา (กติกาหลบหน้า)

เอลิกา คราวนี้ฉันฆ่าเธอได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้วนะ พวกชั้นสอง

กติกา อย่าเอลิกา อย่า

อิสระวิ่งไปหลบตามที่ต่าง ๆ **เอลิกา**ยังไม่ยั้ง

กติกา เอลิกา อย่า เดี่ยวโดนเกคินี หยุด หยุด

เกคินี (พยายามรวบรวมแรงปลั่งเสียงออกมา) แม่ พอแล้ว พอแล้ว

กติกาพยายามเปิดล็อกประตูจากคอมพิวเตอร์ เอลิกาหยุดยิง

กติกา หนีไป อิสระ หนีไป (วิ่งไปหาเกคินี) ไปเร็วที่ประตู

อิสระ ผมจะพาเกคินีไปด้วย

เอลิกาไปจับแขนของเกคินี

เอลิกา น่าเกลียดอย่างนี้แล้วยังอยากได้อยู่อีกหรือ ยังจะเอาไปด้วยอีกงั้นหรือ

เกศินี โอบย หนูเจ็บ
 อิศระ ทำแบบนี้ทำไม คุณจะขังเขาไว้ทำไม ทำไมไม่ปล่อยให้เขามีชีวิตของเขาเอง
 เอลิกา เขาเป็นของฉัน เขาอยากอยู่กับฉัน
 อิศระ เกศินี บอกเขาสิ บอกเขาไปว่าเธออยากอยู่ที่ไหน เธออยากไปไหน
 เอลิกา เขาไม่อยากไปไหนทั้งนั้น
 อิศระ เกศินี บอกเขาสิ บอกเขา

เอลิกา บีบแขนเกศินีแรงขึ้น **เกศินี** ร้องด้วยความเจ็บและกลัว

อิสระ จะขยับ **เอลิกา** หันป็นมาจ่อตรงหน้า**อิสระ** **เกศินี** ดิ้นหลุดวิ่งมาหา**อิสระ**

เอลิกา หลีกไป... ทำไม
 เกศินี อย่าทำร้ายเขาเลย
 เอลิกา หลีกไป
 เกศินี ไม่
 กติกา อิศระ พาเกศินีหนีไป ไปสิ ไป
 เอลิกา ถ้าขยับฉันยิงแน่
 กติกา ไป ไป เร็ว

อิสระ ผลัก**เกศินี** ให้เข้ามาข้างใน แล้ววิ่งไปที่ประตู ขณะที่**เอลิกา** ยิง**กติกา** เข้าบังเกศินีเลยถูกยิงที่ขา**กติกา** ล้ม **เอลิกา** ตาม**อิสระ** ไปด้านนอก เราได้เสียงปืนดังสี่ครั้งและเสียงคนล้มลง

เกศินี (ร้อง)

(ไฟดับ)

จาก 13 ที่ห้องทดลองเอลิกา เกศินีอยู่ในตู้
 ทุกอย่างกลับเป็นเหมือนฉากแรกที่เราเห็น
 เว้นแต่บนศีรษะของเกศินีที่มีผมงอกขึ้นบ้าง ที่ขาและแขนโดนมัดไว้
 ถัดไปด้านหลังเห็นร่างไร้ลมหายใจของอิสระโดนแช่อยู่ในตู้
 กติกา มีผ้าพันแผลที่ขานั่งอยู่

เกศินี (ลืมนตา) อีสระ (ถอดสายทุกอย่างออก พยายามเปิดตู้ แต่หายใจไม่ออกต้องกลับไปใส่ออกซิเจน แล้วพยายามเปิดตู้อีก)

กตिका เป็นอะไรลูก เกศินี เป็นอะไร

เกศินี ปล่อยหนูออกไป ปล่อยหนูออกไป

กตिका (ขยับมาใกล้ ๆ อย่างลำบากจะฉีดยา) อย่าลูก อย่า

เกศินี หนูไม่ใช่ลูกคุณ หยุดเรียกหนูอย่างนั้นสักที (หันไปเห็นอีสระ) อีสระ ทำไมทำกับเขาแบบนี้ ปล่อยหนู ปล่อยหนู

กตिका เกศินี อย่าทำแบบนี้ได้ไหม แม่ขอร้อง

เกศินี ทำไม ทำไม ทำอย่างนี้ ปล่อยเขาออกมาสิ

กตिका เขาตายแล้ว

เกศินี ไม่ เอาเขาออกมา เขาจะหายใจได้เอง เขาจะไม่หนาว ปล่อยเขาสิ ชังเขาไว้ทำไม ปล่อยเขา

กตिका เกศินี เขาไม่รับรู้แล้ว เขาตายแล้ว

เกศินี อีสระ ทำไมทำแบบนี้ ทำไม ปล่อยเขา ปล่อย

กตिका ไม่มีใครชังเขาไว้ได้แล้วจะ เขาไปจากร่างนี้แล้ว เขาเป็นอีสระแล้วจริง ๆ

เกศินี ขอหนูไปดูเขาใกล้ ๆ ได้ไหม ขอหนูอยู่ใกล้ ๆ เขาเถอะ

กตिका เกศินี อย่าดี๊ดีสิ แม่ปล่อยหนูไม่ได้จริง ๆ แม่ขอร้อง

เกศินี หยุด หยุดเรียกแม่กับหนูสักที หนูไม่อยากได้ยิน

กตिका เกศินี หนูจะไม่อภัยให้แม่เหวอ คนเราทำผิดกันได้ หนูจะไม่ให้อีกาสแม่แก้ตัวเลยเหวอ

เกศินี คุณทำให้หนูต้องเป็นแบบนี้แล้วยังทำให้อีสระต้องตาย

กตिका ยกโทษให้แม่เถอะนะ อย่าโกรธแม่เลย

แม่ไม่ได้อยากทิ้งหนูแต่ถ้าแม่ไม่ยกหนูให้เอลิกาหนูอาจต้องตาย

แม่ไม่รู้ว่าเขาจะทำกับหนูแบบนี้ แม่คิดว่าจะเป็นการช่วยหนู

เกศินี ไม่จริง คุณไม่ได้อยากช่วยหนู คุณอยากช่วยตัวเองต่างหาก คุณกลัวตัวเองเดือดร้อน

คุณคือสามีภรรยาคุณนี่ที่ยกหนูให้แม่หมดเพราะกลัวตาย กลัว

กตिका ไม่ใช่ แม่ไม่ได้ยกหนูให้คนอื่นเพราะกลัวตัวเองตาย แต่แม่กลัว

กลัวว่าหนูจะตายแล้วเราจะไม่ได้อยู่ด้วยกัน

เกศินี แล้วให้หนูเกิดมาทำไม ถ้ารู้ว่าจะต้องเป็นแบบนี้
 กติกา ไม่มีใครรู้หรอกว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น ถ้าแม่รู้แม่ก็ไม่ทำ
 เกศินี คุณรู้ คุณรู้ แต่คุณก็เลือกที่จะให้หนูเกิดมาเป็นแบบนี้ ให้หนูมาทรมานในนี้
 กติกา แม่ผิดไปแล้ว ยกโทษให้แม่เถอะนะ เรามาเริ่มต้นกันใหม่ละ แม่ยอมทุกอย่างเลย
 เกศินี ฉันปล่อยหนูออกไปสิ ปล่อยหนูออกไป (กติกานิ่ง) ไม่ต้องอธิบายแล้ว
 ยังไงก็ไม่ปล่อยหนูใช่ไหม ฉันไม่ต้องมาพูดกันอีก
 กติกา (ถอนใจ)

เอลิกา เข้ามาจากด้านขวาของเวที

เอลิกา อาละวาดอีกแล้วหรือ ให้ยาเพิ่มรึยัง
 กติกา เพิ่มทุกวันไม่ไหวหรอกนะ เดี่ยวก็ตายพอดี
 เอลิกา ฤทธิ์มากนัก เป็นไงละ ฝีมือเธอ สงสารลูก สงสารลูก ดื้อยาแล้วเป็นไง
 (หยิบบยามาฉีดให้เกศินี)
 เกศินี ไม่ อย่า (ดิ้นแล้วค่อย ๆ หลับไป)
 กติกา (มองเกศินี) เธอเลี้ยงเขาให้เป็นแบบเธอ เลือดเย็นไม่มีหัวใจ
 เอลิกา ขอบใจ
 กติกา เอาศพอิสระไปไว้ที่อื่นได้ไหม จะทรมานฉันไปถึงไหน
 เอลิกา วัณณะดีแล้ว จะได้เตือนใจเธอไม่ให้ทำอีก พรุ่งนี้ฉันจะลบความจำเขาทิ้งทั้งหมด
 กติกา อย่างนะ
 เอลิกา ถ้าไม่อยากจะฉันทำแบบนั้นก็ไปจากที่นี่สิ เดี่ยวนี้เลย
 จะอยู่ไปทำไมลูกเธอเขาเกลียดเธอแล้ว
 กติกา สมใจแล้วสิ ทำให้เขาเกลียดฉันได้ แผนเธอทั้งหมด
 เอลิกา ไม่เกี่ยวกับฉันหรอก ถึงฉันไม่ทำอะไรเขาก็เกลียดเธออยู่ดี เพราะเธอทิ้งเขาไป
 ไม่รับผิดชอบ ไหน ๆ ก็เคยทิ้งไปรอบหนึ่งแล้วไปอีกสักครั้งสิ
 คราวนี้ยังอาจทำให้เขาสำนึกในบุญคุณเธอบ้าง
 กติกา (นิ่ง) เธอไม่มีคุณสมบัติของการเป็นแม่เลย ฉันปล่อยลูกไว้กับเธอไม่ได้หรอก
 เอลิกา เหรอ แล้วยี่สิบปีที่ผ่านมาละ ฉันว่าเธอกลัวตัวเองเดือดร้อนมากกว่า
 ที่ต้องออกไปหลบ ๆ ซ่อน ๆ

- กตिका ไม่ใช่
- เอลิกา ถ้าไม่ใช่ก็ไปสิ
- กตिका ฉันไม่ไปไหนทั้งนั้นจนกว่าเขาจะอภัยให้ฉัน
- เอลิกา (นิ่ง) เขาไม่มีวันอภัยให้เธอหรอก เขาเกลียดเธอมากขนาดนี้
- กตिका ต้องมีสิ ฉันเชื่อว่าเขาจะทำ เพราะถ้าเขาเกลียดได้แปลว่าเขารักได้
- ยิ่งเขาเกลียดฉันมากก็ยิ่งแปลว่าเขารักฉันมาก แคร่ฉันมาก
- ซึ่งเป็นสิ่งที่เธอไม่มีวันเข้าใจ เพราะเธอรักไม่เป็น
- เอลิกา (นิ่ง) เพราะฉันไม่รักจนถึงไม่ทำให้ใครทุกข์ เธอมันบ้าไม่มีสติ ความรักของเธอ
- ทำร้ายคนอื่น เธอคิดจะทำตามใจเธอ อยากให้ลูกปฏิเสธจากความรักของ
- พ่อกับแม่ โดยไม่ดูว่าผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร แล้วเป็นไง ที่ลูกเธอต้องเป็น
- แบบนี้ก็เพราะเธอ เพราะเธอคนเดียว แบบนี้เธอที่เรียกว่ารักเป็น
- กตिका (คิด) ใช่ ฉันอาจจะทำให้เขาเป็นแบบนี้แต่ฉันรู้ว่ารักของคนเป็นแม่คืออะไร
- รักที่จะให้ไม่ใช่รักที่จะครอบครอง...ทำไมเธอถึงอยากให้เกิดขึ้นอยู่กับเธอตลอด
- ไปรู้ใหม่ ไม่ใช่เพราะเธอรักเขาหรอก แต่เพราะเธอรักตัวเอง
- เธอกลัวที่จะต้องอยู่คนเดียว กลัวที่จะไม่มีใครรัก
- เอลิกา ไม่จริง ฉันปกป้องเขาเพราะกลัวเขาได้รับอันตราย
- กตिका ไม่มีอันตรายอะไรทำร้ายเขาได้นอกจากเธอ
- ถ้าเธอรักเขาทำไมไม่เลิกกฎหมายพวกนั้นล่ะ ถ้าเธอทำ เกตินีก็จะเป็นอิสระ
- ไม่มีพวกบ้าที่โหดมาตามล่าเขา ทำไม ทำไมเธอไม่ทำ ทำไม
- เอลิกา (นิ่ง)
- กตिका ฉันจะบอกให้ก็ได้ เพราะเธอรักตัวเองมากกว่า เธอรักตัวเองมากกว่าที่จะยอม
- เสียสละให้คนอื่น นั่นล่ะที่ฉันบอกว่าเธอไม่เข้าใจว่าความรักคืออะไร
- และเธอจะไม่มีวันได้มัน เธอจะต้องโดดเดี่ยว ว้าเหว แบบนี้ไปชั่วชีวิต
- เอลิกา (นิ่ง) เลือกลูกตัวเองแล้วกันว่าจะไปดี ๆ หรือจะให้ฉันล้างสมองลูกเธอ
- (วางกุญแจไว้อย่างตั้งใจก่อนออกไป)

กติกาคิดหนัก มองเกตินีที่หลับสนิท จากนั้นกตিকাเลื้อยไปเห็นกุญแจที่เอลิกาวางไว้

เกศินี อย่า อย่า อย่า

กตिका (ตัดสินใจหยิบกุญแจ เปิดประตู ไขกุญแจมือและเท้าของเกศินี) เกศินี
เป็นอะไรลูก เกศินี

เกศินี (พยายามลืมตา) คุณ

กตिका อีกแล้วหรอ ยังเห็นภาพนั้นอยู่อีกหรอลูก

เกศินี ทำไมถึงปล่อยหนู

กตिका นี่คงเป็นสิ่งที่เดียวที่แม่จะทำเพื่อหนูได้ กินยานี้ซะ หนูจะแข็งแรงขึ้น หายใจได้
สะดวก กินสิ เอาถึงนี่ไปด้วย เผื่อไว้ก่อน (เอาถังออกซิเจนเล็กๆ ใส่กระเป๋าเกศินี)

เกศินี จะทำอะไร

กตिका เราจะหนีไปจากที่นี่ ไปด้วยกัน

เกศินี พาอิสระไปด้วยได้ไหม

กตिका ไม่มีประโยชน์

เกศินี ขอหนูลาเขาก่อน (ไปที่ตู้อิสระ) ไปก่อนนะ

(เสียงทหารผลัดแถว)

กตिका ไปเร็ว (พยายามเดินให้เร็วที่สุด)

เกศินี เจ็บขาหรอ

กตिका ไปเถอะ

(กดปุ่มเปิดประตู เสียงสัญญาณและไฟดังทั่วห้อง)

กตिका แยแล้ว (พยายามเปิดประตูจากคอมพิวเตอร์) ทำไมเป็นแบบนี้

เกศินี เราไปไม่ได้แล้ว เราไปไม่ได้

กตिका ต้องได้สิ อย่ายอมแพ้ถ้าเราสู้ เราจะชนะ

เกศินี ไม่ ไม่จริง ทำไมอิสระแพ้ ทำไมอิสระตาย พวกคุณโกหก เราสู้ไม่ได้ หนูรู้

กตिका ผลึกประตูลิ มาช่วยกัน เร็ว

เกศินี (ถอยห่าง) ไม่ อย่าทำเลย เราเปิดไม่ออกหรอ

กตिका (พยายามหาทางอื่นที่จะเปิดประตู)

 ถ้าหนูทำแบบนี้เท่ากับทำให้ชีวิตอิสระต้องสูญเปล่านะ เขาตายไปเพื่ออะไร

อย่าเห็นแก่ตัวแบบนี้สิ พวกเราทำเพื่อหนูกันทั้งนั้น แล้วหนูจะยอมง่าย ๆ
แบบนี้หรือ ไปเถอะ อย่าให้เขาต้องตายเปล่าเลย

เกศินี (นิง) เสียแรงเปล่า เดี่ยวแม่ก็ออกมา แล้วพวกข้างนอกอีก

กตिका ทำไม ทำไม หนูกลายเป็นแบบนี้ หนูเคยอยากออกไปข้างนอกนั่นตลอดชีวิต
ทำไมจู่ๆ ก็เปลี่ยนใจ

เกศินี เจ้าชายของหนูเขาตายแล้ว ไม่มีใครช่วยหนูได้อีกแล้ว เราสู้แม่ मदไม่ได้หรอก

กตिका (นิง) แม่ไม่คิดเลยว่าหนูจะเป็นแบบนี้

เกศินี (นิง)

ทุกอย่างเงียบกริบ เสียงสัญญาณเจีบบลง **เอลิกา** ออกมาจากด้านขวาของเวที

เอลิกา ถูกต้องแล้วลูกแม่ หนูคิดถูกแล้ว ในที่สุดเกศินีก็เลือกที่จะอยู่กับฉัน
เขาไม่อภัยให้เธอหรอก ไปเถอะ ไปจากพวกเรา

กตिका ฉันไม่เชื่อ ฉันไม่เชื่อว่าเกศินีจะเลือกอยู่ที่นี่

เอลิกา ก็เขาเพิ่งพูดไปเมื่อกี้ไง

กตिका นั่นเพราะสถานการณ์บังคับให้เขาต้องเลือก

เอลิกา ได้ (กับเกศินี) บอกแม่มาว่าจะเลือกใคร
อยู่ที่นี่กับแม่หรือออกไปลำบากข้างนอกกับกตिका... บอกสิ

เกศินี (นิง)

เอลิกา บอกมาสิ บอกมา...เกศินี แม่สั่งให้พูด พูด พูดเดี๋ยวนี้

เกศินี หนูเลือกไม่ได้

เอลิกา ทำไม

เกศินี หนูไม่รู้...หนูไม่รู้

กตिका เลือกแม่สิ หนูจะได้ออกไปข้างนอกเหมือนที่หนูอยากไป

เอลิกา เกศินี อยากออกไปตายรีเปล่า ถ้าออกไปแม่ช่วยเธอไม่ได้
คนพวกนั้นจะฆ่าเธอทันที อยู่ที่นี่กับแม่เถอะ แล้วเธอจะปลอดภัย

กตिका ไม่ต้องไปสนใจ เกศินี เลือกสิ่งที่หนูต้องการ

เอลิกา จะออกไปทำไม อยู่ที่นี่มีแม่มีทุกอย่าง เธออยากได้อะไรบอกมาแม่หาให้หมด
ขออย่างเดียวอย่าออกไปไหน

- เกศินี แต่หนูไม่อยากอยู่แบบนี้ตลอดไป หนูอยากมีชีวิตของหนู หนูอยากเห็นท้องฟ้า
เห็นดวงดาว อยากมีชีวิต อยากเจอคนอื่นบ้าง
- เอลิกา กติกาใช้ไหมที่เอาความคิดแบบนี้มาให้เธอ
- เกศินี ไม่ใช่ใครทั้งนั้นที่ทำให้หนูเป็นแบบนี้ หนูอยากออกไปเจอที่กว้าง ๆ อยากวิ่ง
อย่างมีอิสระ หนูรู้สึกแบบนี้อยู่กับตลอดเวลาและรู้สึกมากขึ้นเรื่อย ๆ
รู้ไหมทุกครั้งทีหนูฝัน หนูกำลังวิ่ง วิ่งไปในที่กว้าง ๆ วิ่งเท่าไรก็ไม่สุดสักที
แล้วทุกครั้งทีหนูกำลังจะถึงปลายทางหนูก็เห็นแม่ แม่มาจับหนู กระซอกผมหนูไว้
ไม่ให้หนูไป มันทรมาน หนูทรมาน
- กติกา เอลิกา ให้เขาไปเถอะ
- เอลิกา ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าออกไปแล้วอาจจะตายจั้นหรือ (นิ่ง) ไม่..เกศินี
เธอเลือกที่จะไปกับกติกาใช้ไหม
- เกศินี ไม่ใช่ หนูไม่เลือกใคร หนูแค่อยากออกไป
แต่ถ้าการได้ออกไปต้องทำให้หนูต้องเลือกใครสักคน หนูไม่ไปก็ได้ หนูอยู่ที่นี้ก็ได้
เราอยู่ด้วยกันทั้งหมดที่นี้เหมือนเดิมก็ได้
- เอลิกา ไม่ได้ เราอยู่ด้วยกันสามคนไม่ได้
- เกศินี ทำไม เมื่อก่อนเรายังอยู่ได้
- เอลิกา คนเรามีแม่ได้คนเดียวเท่านั้น
- กติกา ไม่จริง เกศินีไม่มีกฎเกณฑ์อะไรทั้งนั้น ไม่ต้องไปสนใจ เลือกในสิ่งที่หนูต้องการ
- เอลิกา จะเลือกฉันหรือมัน
- เกศินี หนูเลือกไม่ได้
- เอลิกา จะยากตรงไหน ก็แค่พูดออกมา
- เกศินี เราอยู่ด้วยกันที่นี้ทั้งหมดเถอะ นะ หนูสัญญาว่าจะไม่ออกไปข้างนอก
ไม่แม้แต่จะคิด นะ
- เอลิกา ไม่ได้ ต้องมีแค่ใครคนใดคนหนึ่งเท่านั้น
- เกศินี ทำไม ก็หนูยอมอยู่แล้ว
- เอลิกา เพราะหนูต้องอยู่กับแม่สองคนเท่านั้น...ว่าไง
- กติกา อย่างบังคับเขาเลย เขาเลือกไม่ได้หรอก
- เอลิกา ต้องได้ คนเราต้องเลือก ต้องตัดสินใจ เลือกเดี๋ยวนี้

เกศินี ก็หนูเลือกแล้ว หนูเลือกที่จะอยู่ด้วยกัน

เอลิกา ไม่ใช่ นั่นไม่ใช่ทางเลือกที่ฉันให้ เลือกมา...ฉันหรือมัน เลือกสิ
(เข้าไปจับเกศินีเขย่า) เลือก เลือก

กติกา เอลิกา พอเถอะ ฉันจะไป ฉันจะไปเอง

เอลิกา (ยิ้ม) เกศินี เห็นไหม เขาไม่รักเธอ เขาจะทิ้งเธอไปอีกแล้ว

กติกา (เข้าไปหาเกศินี) เกศินี ฟังแม่นะ แม่ไม่เคยไม่รักหนู ที่แม่จะไปเพราะแม่
ไม่อยากให้หนูต้องเดือดร้อน จำไว้นะแม่อยู่กับหนูตรงนี้ (ชี้ที่หน้าอกเกศินี)
กับหนูตลอดไป ถึงแม่จะช่วยหนูไม่ได้ก็อย่าสิ้นหวังลูก (กระซิบ)
สักวันต้องมีเจ้าชายมาช่วยหนู หนูจะปลอดภัยที่นี่ ใช้ชีวิตให้มีความสุขที่สุดนะ
แม่รักลูกจ๊ะ (จะกอด เกศินีหลบกติกากำลังจะไป เอลิกาเปิดประตู)

เกศินี (นิ่ง) แม่ แม่ (เข้าไปหากติกา) ถ้าแม่ไปหนูไม่มีวันมีความสุข อย่าไป
อย่าทิ้งหนูไปอีก อยู่กับหนูเถอะ อยู่กับหนู

กติกา เกศินี ลูกแม่ ลูก (กอดเกศินี)

เอลิกา (เข้าไปแยก) ไปกติกา ไปสิ

เกศินี เอลิกา ขอหนูอยู่กับแม่เถอะนะ

เอลิกา แม่เธอ...ถ้าเลือกมัน ก็ไปเลย ออกไปตายข้างนอกพร้อมกันเลย ไป
ฉันไม่ใช่แม่เธอแล้วนี่ จะไปไหนก็ไป

เกศินี เอลิกา หนู....(เข้าไปหาเอลิกา เอลิกาเดินหนี)

กติกา ไปเกศินี ไปกันเถอะ (พาเกศินีจะออกไป)

เอลิกาเปิดประตู เสียงทหารพร้อมอาวุธปืนดังสนั่น กติกาหยุด

กติกา (ชะงัก) เอลิกา

เอลิกา ถ้าจะไปที่ผ่านพวกนั้นไปได้แล้วกัน (นิ่ง)

กติกา (คิด) เอลิกา เธอจะฆ่าเราสองคนนั้นเธอ (เอลิกานิ่ง)

เกศินี เอลิกา

เอลิกา (มองหน้าเกศินี นิ่งพักสักครู่) ก็เลือกแบบนี้เอง
อยากออกไปก็เอาชีวิตให้รอดแล้วกัน

เกศินี (คิด มองกติกา เข้าไปหาเอลิกา) แม่ หนูยอม หนูยอมอยู่ที่นี้กับแม่ตลอดไป
 หนูเลือกแม่ แต่แม่ต้องไว้ชีวิตกติกานะนะ
 เอลิกา ได้ (ยิ้ม) ในที่สุดเขาก็เลือกฉัน เขาเป็นลูกฉัน มาหาแม่มาลูก
 กติกา ไม่ใช่ เขาไม่ใช่ลูกเธอ (ยิ้ม) เขาเป็นลูกฉัน เขาเป็นลูกฉันจริง ๆ

เกศินีกลับเข้าไปอยู่ในตู้ตามเดิม

เอลิกา ตามฉันมาจะพาเธอออกไป

เอลิกาพากติกาออกไปทางประตูกลาง

เกศินี (ยิ้ม) ไม่ต้องห่วง หนูจะไม่ทรมาน เพราะหนูได้อะไรมากกว่าออกไปข้างนอกนั้นนี่
 (จับที่หน้าอก) หนูมีแม่กับอิสระอยู่ด้วยเสมอ (เดินกลับเข้าไปในตู้กระจก ค่อยๆ
 หลับตาลง อย่างสงบ)

ฉาก 14 จอภาพ เป็นภาพในความฝันของเกศินี ทุ่งกว้าง
 ท้องฟ้าเต็มไปด้วยดวงดาวระยิบระยับ เกศินีวิ่ง
 สักพักเห็นผู้ชายคนหนึ่งยืนอยู่ หันมาเป็นอิสระ
 เกศินีวิ่งไปหาแล้วทั้งคู่วิ่งไปด้วยกัน สุดทุ่งกว้างเห็นกติกายืนรออยู่
 เธอยื่นมือออกทั้งสองข้าง เกศินีกับอิสระจับมือกติกา
 แล้วมองขึ้นไปบนท้องฟ้า
 (ไฟดับ ม่านลง)

ฉาก 15 จอภาพลงมาเป็นภาพขาวเห็นดร. เอลิกา แฉลงข้างโครงการนี้บนเวที
 มีคนเข้าร่วมฟังนับร้อย และตามด้วยภาพผู้ประชุมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ
 อย่างสงบ (ภาพเอนิเมชัน)

ผู้ประกาศข่าว (เสียง) นับจากนี้ไปจะเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่กับมนุษยชาติ
 เมื่อสถาบันวิจัยเพื่อทางรอดมนุษย์ กระทรวงพิทักษ์มนุษย์
 ประสบความสำเร็จจาก โครงการเกษตราพุนเซลล์
 ซึ่งเป็นการทดลองสร้างโครโมโซมคู่ใหม่ให้มนุษย์
 ที่ช่วยให้บุตรที่จะเกิดมาของทุกคนครบถ้วน และเส้นผมตามธรรมชาติได้
 นับว่าโครงการนี้เป็นผลงานวิจัยที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2585

เป็นต้นมา พร้อมกันนี้ ดร.เอลิกา ซัดโรคภัย
ได้ออกมาปฏิเสธข่าวลือที่ว่าโครงการนี้มีเบื้องหลังจากการทำโคลนนิ่งเด็ก
ที่เกิดขึ้นจากการปฏิสนธิทางธรรมชาติ
พร้อมจะแถลงผลงานวิจัยอย่างละเอียดในอีกสองวัน
จากความสำเร็จของโครงการนี้
ทำให้เสียงของฝ่ายค้านที่จะให้ลดงบประมาณของกระทรวงนี้เบาลง
แต่ความรุนแรงของพวกที่ต่อต้านรัฐบาลดูจะไม่ลดลงเลย
อีกเพียงหนึ่งวันเท่านั้นเราก็จะรู้กันแล้วว่ารัฐบาลจะจัดการปราบปราม
ผู้ต่อต้านอย่างเด็ดขาดดังที่ประกาศไปหรือไม่

----- จบ -----

บทที่ 4

กระบวนการในการสร้างละคร

หลังจากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์นิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ของกริมม์แล้ว ผู้วิจัยก็ได้สร้างบทละครเวทีเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ขึ้น หากว่าเมื่อพิจารณาบทละครที่ได้แล้วนั้น พบว่าบทละครเรื่องนี้ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนาที่ผู้วิจัยต้องการ กล่าวคือ 1. ตัวละครหลักมิใช่เอลิกา แต่กลายเป็นกติก้า 2. บทละครไม่สามารถทำให้คนอ่านรู้สึกเกลียดชังตัวละครแม่ได้ แต่กลับเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และให้อภัยแม่ทั้ง 2 คน ทั้งๆ ที่เห็นปัญหาแต่ด้วยเงื่อนไขของเวลาที่จะต้องประชุมและ ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งกำหนดการแสดงที่จัดไว้แล้วแต่ต้น ผู้วิจัยจึงไม่มีเวลามากพอที่จะแก้ไขและสร้างบทละครขึ้นมาใหม่ได้ ผู้วิจัยจึงตัดสินใจใช้บทละครนี้ เพื่อให้กระบวนการ ทั้งหมดเกิดขึ้น และดำเนินการต่อไปได้

4.1 แนวการนำเสนอ

เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ มีแนวทางการทำงานที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดแนวการนำเสนอของละครเรื่อง **เกศาราพุนเซล** ดังนี้ เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาของละคร เรื่อง **เกศาราพุนเซล** ที่พูดถึงเรื่องราวของโลกอนาคต ณ ประเทศแห่งหนึ่งที่รัฐบาลต้องสร้างโดมครอบประเทศ เพื่อกักออกซิเจนไว้ เนื่องจากโลกภายนอกเต็มไปด้วยอากาศที่ไม่บริสุทธิ์และประชาชนไม่มีผม และชนเพื่อห่อหุ้มร่างกาย เหมือนคนปกติในทุกวันนี้ เด็กที่เกิดมาส่วนใหญ่เป็นเด็กที่เกิดจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประชาชนคนใดก็ตามที่ให้กำเนิดลูกตามวิถีทางธรรมชาติถือว่าผิดกฎหมายและจะกลายเป็นพลเมืองชั้นสองทันที แม้ว่าเรื่องราวในละครเรื่องนี้จะเกิดขึ้นในอนาคตอันแสนไกล แต่ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ชมรู้สึกว่าการละครเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องไกลตัวนัก เพราะผู้วิจัยต้องการสื่อสารแก่นเรื่อง ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้ชมมาก สิ่งที่สำคัญที่สุดในการนำเสนอ คือ การทำให้คนดูไม่รู้สึกรำคาญเรื่องที่ไกลตัวไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ขณะที่ผู้ชมกำลังชมละคร ผู้ชมควรรู้สึกเหมือนกำลังแอบดูชีวิตของเพื่อนบ้านของเราผ่านกำแพงที่ใส โดยส่วนของการแสดงนั้น จะเน้นที่ความสมจริงที่สุดเพื่อสร้างความรู้สึกอึดอัด ชวนหลับให้กับคนดู ดังนั้นแม้กระทั่งช่วงระยะเวลาที่นักแสดงคิดบนเวที ก็จะต้องปล่อยให้นักแสดงได้ใช้เวลาให้เต็มที่ โดยที่ไม่เร่งจังหวะของการแสดงให้เร็วขึ้น โดยผู้วิจัยเชื่อว่าความเงียบในขณะที่นักแสดงกำลังคิดและวิเคราะห์ห้อยู่ในนั้นจะทำให้คนดูเข้าถึงความรู้สึกกดดันและอึดอัด จนกระทั่งผู้ชมจะรู้สึกว่าการกำลังแอบดูชีวิตที่หนักอึ้งและแสนอึดอัดของเพื่อนบ้านอยู่จริงๆ มากกว่ามาดูการแสดงของนักแสดง แต่อย่างไรก็ดีสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้สมจริงที่สุดนั้น จะเน้นเฉพาะส่วนของเนื้อหาที่หนักหน่วงและการแสดงที่จริงจัง

เท่านั้น องค์ประกอบอื่นๆ ในเรื่องไม่ว่าจะเป็นฉากและเครื่องประกอบฉาก แสง เสียง เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ประกอบการแสดงนั้น เน้นที่ภาพฝันของโลกในอนาคต เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบโลกแห่งจินตนาการในนิทานได้

4.2 ขั้นตอนการผลิตละคร

หลังจากกำหนดแนวทางการนำเสนอแล้ว ผู้วิจัยจึงได้เริ่มประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจแนวทางในการนำเสนอของละครได้อย่างชัดเจน และเพื่อให้เข้าใจขั้นตอนในการผลิตละครเรื่อง *เกศาราพุนเซล* ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะขอแบ่งการทำงานในระหว่างการผลิตละครออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือการทำงานกับฝ่ายออกแบบ และส่วนที่สองคือการทำงานกับนักแสดง²⁶

4.2.1 การประสานงานกับฝ่ายออกแบบ

ในช่วงแรกหลังจากได้บทละครสำหรับใช้จัดแสดงแล้ว ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับฝ่ายออกแบบในละคร อันได้แก่ ผู้ออกแบบฉากและเครื่องประกอบฉาก ผู้ออกแบบแสง ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย และผู้ออกแบบเครื่องประกอบการแสดง เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจแนวความคิดหลักที่ละครต้องการนำเสนอ โดยผู้วิจัยได้วางแผนทางการออกแบบไว้ จากนั้นจึงมอบหมายให้ผู้ออกแบบของทุกฝ่ายได้ทำการสร้างสรรค์องค์ประกอบต่างๆ ในละครให้ออกมาตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ

4.2.1.1 การออกแบบฉากและแสง

เมื่อผู้วิจัยต้องการรักษาแบบเรื่องของหญิงสาวที่ถูกขังบนหอคอยไว้ ผู้วิจัยจึงจำเป็นจะต้องมีฉากหอคอยซึ่งเป็นสถานที่กักขังราพุนเซล เมื่อประกอบกับภูมิหลังของละครที่เป็นเรื่องของโลกอนาคตด้วยแล้ว ควรจะสร้างฉากหอคอยแบบทันสมัยขึ้น แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถสร้างหอคอยได้ดังที่ตั้งใจ ผู้วิจัยจึงแทนที่หอคอยด้วย “หลอดทดลอง” แล้วให้ฉากของห้องทดลองช่วยสร้างความรู้สึกกักขังหน่วงเหนี่ยว ดังนั้นฉากที่ผู้วิจัยคาดหวังจึงไม่ได้สวยงามอย่างโลกในจินตนาการของเทพนิยาย และเพื่อให้ความรู้สึกของการถูกกักขัง หลอดทดลองมีรูปร่างเป็นแท่งกลมทรงสูง เพื่อให้ความรู้สึกว่าหลอดทดลองนี้เป็นตัวแทนของหอคอย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้สารเคมีและสายระโยงระยางแทนการเหนี่ยวรั้ง กักขัง และหน่วงเหนี่ยว ที่สำคัญห้องทดลองนี้จะต้องเป็นห้องที่ไม่มีประตูและหน้าต่างเพื่อปิดกั้นตัวละครจากโลกภายนอก

²⁶ หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมอย่างละเอียดสามารถดูได้ที่ Director's Workbook

นอกจากความรู้สึกอัดอั้นแล้ว ผู้วิจัยคิดว่าจากนั้นควรให้ความรู้สึกอ้างว้าง วังเวก เย็นเยียบ เสมือนว่าเป็นโลกไร้ชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นกับการที่โลกอนาคตกำลังพยายามปฏิเสธชีวิตที่กำเนิดขึ้นโดยธรรมชาติ โลกอนาคตในความหมายของผู้วิจัยเป็นโลกที่มนุษย์ไร้ความรู้สึก ความรัก จึงเป็นสิ่งที่ไม่มีใครให้ความสำคัญ ตัวละครทุกตัวเป็นเสมือนหุ่นยนต์ที่ไร้ความรู้สึก แต่อย่างไรก็ดี ฉากแรกที่ปรากฏบนเวทีนั้น ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ชมรู้สึกว่าการที่โลกในละครนี้เป็นโลกล้ำสมัยที่น่าอยู่และสวยงาม แต่ต่อมาเมื่อตัวละครบนเวทีจะรู้สึกตรงกันข้ามว่าโลกที่สวยงามล้ำยุคนี้ไม่ใช่โลกในอุดมคติดังเช่นโลกในเทพนิยายแต่กลับเป็นโลกที่โหดร้ายและเย็นชาจนไม่น่าอยู่

การเลือกใช้วัสดุและโทนสีของการออกแบบฉาก จึงมีส่วนในการกำหนดบรรยากาศของเรื่อง เช่นกัน วัสดุที่ตกแต่งฉากนั้นเป็นวัสดุที่หายากกระด้าง เช่น ม่านพลาสติกสีขาว และเลือกใช้สีโดยรวมของฉากเป็นสีขาว เพราะสีขาวเป็นสีที่ให้ความรู้สึกเยือกเย็น หลังจากใช้แสงเข้ามาประกอบ ก็จะทำให้ฉากสีขาวแปรเปลี่ยนไปกับสีของแสง สีที่สื่อให้เห็นบรรยากาศของโลกอนาคตมากที่สุด ก็คือ โทนสีฟ้าและม่วงซึ่งเป็นสีที่ให้ความรู้สึกเยือกเย็น วิธีการจัดแสงด้วยการใช้ Back Light เป็นวิธีที่ผู้วิจัยเชื่อว่าน่าจะเหมาะสมที่สุด เพราะแสงที่ปรากฏออกมานั้นจะทำให้ผู้ชมไม่สามารถมองภาพบนเวทีได้ชัดเจน แสงที่สลับจะสร้างความรู้สึกกดดันให้คนดูรู้สึกอัดอั้นซึ่งจะตรงกันข้ามกับภาพตระการตาของฉากสีขาวที่ปรากฏในตอนแรกก่อนละครเริ่มแสดง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเลือกใช้ช่วงไฟที่มีขอบวงชัดเจน เพื่อให้วงไฟเป็นตัวปิดกั้นอาณาเขตของตัวละครเกดสินีที่ถูกจำกัดขอบเขต

นอกเหนือไปจากการใช้เทคนิคของแสงเข้ามาประกอบการแสดงแล้ว ผู้วิจัยยังเลือกใช้สื่อผสม อาทิเช่น ภาพเคลื่อนไหว และแอนิเมชัน เข้ามาประกอบการเล่าเรื่องเพื่อสร้างความฉับไวในการนำเสนอ และเพื่อใช้เป็นสื่อในการเล่าสถานการณ์และบรรยากาศที่เกิดขึ้นภายนอกห้องทดลองอีกด้วย

4.2.1.2 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

นอกจากฉากที่แสดงให้เห็นถึงความล้ำยุคของโลกในอนาคตแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าการแต่งกายของตัวละครก็ควรจะต้องบ่งบอกให้รู้ด้วยว่า ผู้คนในละครเป็นคนที่อยู่ในโลกที่ต่างจากเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ตัวละครได้กำหนดไว้ว่าผู้คนเหล่านี้เกิดขึ้นยุคที่มนุษย์โลกถูกนิวเคลียร์ทำลายสิ้นบนโครโมโซม จึงส่งผลให้มนุษย์บนโลกนั้นไม่มีผม ขน ตลอดจนรูขุมขนและต่อมไขมัน ผู้วิจัยได้ให้ตัวอย่างกรณีของเด็กดักแด่แก่ฝ่ายออกแบบเสื้อผ้า เพื่อให้นำมาปรับใช้ในการออกแบบลักษณะภายนอกของตัวละครในเรื่อง การที่ผู้คนไม่มีขนและผมในร่างกาย จึงทำให้ตัวละครไม่สามารถทนแดดทนฝนได้ นอกจากนี้ตัวละครยังจะไวต่อความรู้สึกร้อนและหนาว เพราะระบบระบายอากาศในร่างกายทำงานผิดปกติ ดังนั้นจึงส่งผลให้เสื้อผ้าที่ตัวละครใน

โลกนี้สวมใส่ควรจะทำด้วยวัสดุที่ไม่อัปชั่น และในขณะที่เดียวกันก็ต้องใส่แล้วให้ความรู้สึกอบอุ่น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคิดว่าตัวละครทุกตัวน่าจะสวมถุงมือและถุงเท้า เพื่อป้องกันผิวหนังจากแสงแดด และอากาศที่หนาวเหน็บ

ในส่วนของการออกแบบเครื่องแต่งกายของตัวละครแต่ละตัวนั้น ผู้วิจัยเลือกที่ให้ออกแบบตามบุคลิกลักษณะของตัวละคร ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะนิสัยที่แข็งแกร่งก้าวของ ดร.เอลิกา ย่อมที่จะทำให้ ดร.เอลิกา ไม่น่าจะเลือกใส่ผ้าที่พลิ้วบาง สิ่งที่ทำให้ ดร.เอลิกา ดูทรงอำนาจ คือสี โทนเข้มและเนื้อผ้าที่มีความแข็ง ชูดเข้ารูป คอตั้ง ส่วนทรงผมนั้น เมื่อพิจารณาประกอบกับจุดมุ่งหมายของตัวละครจะพบว่า ตลอดทั้งเรื่องการกระทำหลักของ ดร.เอลิกา คือ การลักลอบโคลนนิ่ง ยีนส์เส้นผมของเกคินี เพื่อที่จะใช้เส้นผมของเกคินีช่วยกอบกู้โครโมโซมให้มนุษย์ในโลกกลับมามีผม และขนอีกครั้ง ด้วยเหตุนี้บุคลิกลักษณะของเอลิกาน่าจะแสดงให้เห็นว่าเธอให้ความสำคัญกับเส้นผม ผู้วิจัยเลือกให้เอลิกาสวมใส่วิกผมตลอดเวลา และวิกนั้นจะต้องเป็นวิกที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นสิ่งแปลกปลอมที่ไม่ใช่เส้นผมตามธรรมชาติ เพื่อให้วิกของเอลิกาดูโดดเด่นและวิกที่เธอใช้ควรจะเป็นวิกทรงสูง ที่แสดงถึงอำนาจของเธอเอง

การแต่งกายของเกคินีเป็นอีกส่วนสำคัญที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญ เนื่องจากเกคินีเป็นตัวละครที่ไร้เดียงสา ผู้วิจัยจึงให้ความคิดกับฝ่ายออกแบบว่า เกคินีควรสวมเสื้อผ้าสีขาวและครีม ความอ่อนแอที่ตรงข้ามกันกับเอลิกา น่าจะทำให้เนื้อผ้าที่นำมาใช้กับเครื่องแต่งกายของเกคินีเป็นผ้าที่บางเบาและพลิ้วยาว เพื่อสื่อถึงความอ่อนแอ เปราะบาง อ่อนไหว และหัวอ่อนของเกคินี แต่อย่างไรก็ดีเสื้อผ้าของเกคินีก็ต้องไม่เป็นเสื้อผ้าที่มีสีสันฉูดฉาดเกินไป เพราะอาจจะขัดกับโทนของเรื่องที่หดหู่ สิ่งที่น่าสนใจที่สุดของเกคินีและจะขาดไม่ได้เลยก็คือ เส้นผมที่ยาวสลวย ผมของเกคินี จะต้องเป็นผมที่ยาว ดำขลับ และดูมีความมันเงางามเป็นธรรมชาติ เพราะเส้นผมของเกคินีนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกคินีแตกต่างไปจากมนุษย์คนอื่นในประเทศนั้น

กติกาก็คือตัวละครที่ชีวิตต้องประสบกับความยากลำบาก ดังนั้นเสื้อผ้าของเธอ จึงไม่ได้สวยงามหรืออย่างเสื้อผ้าของเอลิกา ผู้วิจัยพบว่าเสื้อคลุมยาวสีเข้มน่าจะเป็นชุดที่เหมาะสมกับเธอ และด้วยความที่เธอต้องเผชิญปัญหาในชีวิต เสื้อคลุมดังกล่าวน่าจะดูเก่าและโทรมไปบ้าง กติกาก็คือเป็นตัวละครที่ไม่มีเส้นผมแต่เธอก็ไม่ได้เห็นความจำเป็นของเส้นผม ดังนั้นเธอจึงไม่เลือกที่จะสวมวิกดังเช่นเอลิกา แต่กติกาก็คือจะใช้เพียงแค่ผ้าโพกผมสีเดียวกับเสื้อคลุมเพื่อปกปิดศีรษะของตนเองไว้

อิสระเป็นตัวละครชายหนุ่มไฟแรงและเปิดเผย ตรงไปตรงมา ดังนั้นเสื้อผ้าของเขา จึงควรจะต้องดูเบาสบาย ทะมัดทะแมง แต่อย่างไรก็ดี การที่เขาเป็นสมาชิกของสภาผู้ทรงเกียรติ ชุดที่เขาใส่ควรมีลักษณะเป็นทางการด้วย ผู้วิจัยเลือกเสื้อคลุมยาวที่ค่อนข้างดูดีเพื่อสร้างบุคลิกให้

อิสระมีความน่าเชื่อถือ อิสระเป็นตัวละครที่เชื่อในธรรมชาติ และคัดค้านการคัดพันธุ์กรรม ดังนั้น เขาจึงไม่คิดจะปกปิดศีรษะแม้ว่าเขาจะไม่มีผมก็ตาม

4.2.2 การกำกับการแสดง

4.2.2.1 การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยเริ่มต้นที่การคัดเลือกนักแสดงเป็นลำดับแรกเหตุผลหนึ่งที่ต้องการให้นิสิตในภาควิชาศิลปการละครได้มีโอกาสฝึกฝนการแสดง และมีประสบการณ์ในการแสดงละครเวที จึงได้คัดเลือกนักแสดงจากนิสิตในภาควิชาศิลปการละครเพื่อมารับบทเกตินี้ แต่ผู้วิจัยตระหนักดีว่า บทของเอลิกาและเกตินั้น เป็นบทที่มีความซับซ้อน ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้นักแสดงที่มีประสบการณ์ทางการแสดงและ / หรือมีวิสัยทัศน์ที่มากพอสำหรับบทแม่มาถ่ายทอดความรู้สึกขัดแย้งในจิตใจของตัวละคร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงตั้งใจคัดเลือกนักแสดงที่มีวัยที่เหมาะสมพอที่จะใช้ประสบการณ์ในชีวิตมาเทียบเคียงกับความเป็นแม่ได้

แต่อย่างไรก็ดีเมื่อเวลาผ่านไป ผู้วิจัยก็ยังไม่สามารถเลือกนักแสดงที่เหมาะสมกับบทของเอลิกาได้ จึงตัดสินใจเลือกนิสิตปี 4 ในภาควิชาศิลปการละคร ผู้ซึ่งมีศักยภาพและมีแนวโน้มที่จะเข้าใจและถ่ายทอดความเป็นตัวละครตัวนี้ออกมาได้

ดังนั้นเกตินาจึงเป็นตัวละครตัวเดียวที่ผู้วิจัยได้นักแสดงที่มีวิสัยทัศน์ที่มากกว่าที่มากกว่านักแสดงคนอื่นๆ ดังนั้นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงคือ การกำกับการแสดง และการออกแบบการแต่งหน้าและแต่งกายของนักแสดงที่รับบทเอลิกาให้เหมาะสมกับวัย และดูใกล้เคียงกับนักแสดงที่รับบทเป็นเกตินา เนื่องจากตัวละครทั้งสองนั้นเป็นตัวละครที่อยู่ในวัยเดียวกัน

ส่วนการคัดเลือกผู้ที่จะมารับบทอิสระนั้น ผู้วิจัยเลือกนักแสดงชายที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ทางการแสดงมาก่อน แต่มีวิสัยทัศน์ บุคลิก และลักษณะนิสัย ตลอดจนทัศนคติในการมองโลกที่ใกล้เคียงกับตัวละครอิสระ

หลังจากผ่านกระบวนการคัดเลือกนักแสดงเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยก็ได้นักแสดงที่มาร่วมแสดงจำนวน 5 คน โดย 2 ใน 5 นั้นเป็นนักแสดงที่มารับบทเกตินา เนื่องจากนักแสดงมีปัญหาด้านเวลาจึงจำเป็นต้องใช้ double cast ซึ่งกลายเป็นงานหนักที่ต้องทำเพิ่มขึ้น

4.2.2.2 การฝึกซ้อมการแสดง

เนื่องจากนักแสดงทั้ง 5 คนนี้มีพื้นฐานทางการแสดงที่ค่อนข้างต่างกัน กล่าวคือ นักแสดงที่มารับบทเกตินาและอิสระนั้น เป็นนักแสดงที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางการแสดงมาก่อนเลย ในขณะที่นักแสดงอีกสามคนที่มารับบทเกตินาและเอลิกานั้น เป็นนักแสดงที่เคยผ่านการแสดงละครเวทีมาบ้างแล้ว

ในช่วงสัปดาห์แรกของการซ้อม ผู้วิจัยเริ่มต้นให้นักแสดงอ่านบทแล้วตีความตัวละคร ในเบื้องต้นผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักแสดงได้ร่วมแสดงความคิดเห็น โดยผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้กำกับการแสดงจะคอยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ตัวละครเบื้องต้น ซึ่งในช่วงสัปดาห์นี้ผู้วิจัยได้ปรับภาษา และบทสนทนาบางช่วงให้เข้านักแสดงสามารถเปล่งเสียงและง่ายต่อการสื่อสารมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนชื่อตัวละคร จาก กติกา เป็น กฤติกา เพื่อให้นักแสดงสามารถออกเสียงเรียกได้ง่ายขึ้นด้วย หลังจากทำความเข้าใจกันแล้ว นักแสดง และผู้วิจัยได้ร่วมกันสรุปแนวทางการแสดงของนักแสดงแต่ละคนไว้ดังนี้

ดร.เอลิกา ขจัดโรครภัย

เป็นหญิงโสดวัยกลางคน กำพร้าพ่อแม่ตั้งแต่อายุ 15 ปี มีความมุ่งมั่นในจิตใจสูง ไม่ยอมใคร แต่ต้องการเป็นที่ยอมรับของทุกคน เด็กๆ ไม่เคยได้รับความรักจากทั้งพ่อแม่ เคยมีความรักหนึ่งครั้งแต่ถูกปฏิเสธจึงไม่ยอมมีความรักอีกเลย มีความมั่นใจในตนเองสูงในเรื่องงาน แต่ลึกๆ อ้างว้างและรู้สึกว่ามีใครต้องการ เธอเชื่อว่า การเป็นคนเก่งคือสิ่งที่จะพิสูจน์ให้เห็นคุณค่าของคนๆ นั้น และถ้าหากเธอทำให้ทุกคนเชื่อได้ว่าเธอเป็นเก่งแล้วเธอก็จะเป็นที่ต้องการของทุกคน เอลิกามีความต้องการสูงสุด คือ ทำงานทดลองที่พ่อแม่ทำไม่ได้ให้สำเร็จ เพื่อจะได้อำนาจในการ ควบคุมประเทศ

Objective และ Action หลัก : ต้องการให้ทุกคนร่วมมือกับเธอเพื่อเธอจะได้ทำงานทดลองให้สำเร็จ

Conflict : ความรู้สึกผิดในฐานะของแม่ที่มีต่อลูกแต่ต้องทำงานให้สำเร็จ

Spine : ความพยายามต่อสู้ระหว่างหน้าที่กับความปรารถนาของตนเอง

ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น

กฤติกา เพื่อนในวัยเด็กของเอลิกา เป็นคนอ่อนแอ ไม่กล้าตัดสินใจ ต้องคอยคิดคอยตัดสินใจให้เสมอ บงการได้อยู่ด้วยแล้วรู้สึกว่าตนเองสำคัญเพราะเป็นที่ต้องการ

เกศินี ลูกเลี้ยงของเอลิกา ที่เอลิกาทั้งรักและสงสาร แต่ต้องตั้งใจใช้ทดลอง เพื่อทำสิ่งที่ตนปรารถนาให้สำเร็จ ตอนที่เอามาเลี้ยง ไม่ได้คิดว่าจะมีความรู้สึกรักและผูกพันแบบนี้

อิสระ นักการเมืองฝ่ายตรงข้าม ที่คอยค้านความคิดของเอลิกาเสมอ เอลิกาไม่ชอบอิสระแต่ก็มองเห็นผลประโยชน์ว่าถ้าได้อิสระมาร่วมมือก็จะได้ เพราะเห็นว่าเป็น

คนที่ไม่ถอยเหมือนกัน และลึกๆ ก็อยากให้อิสระรู้สึกดีและยอมรับตน

กฤติกา (เพื่อนของเอลิกา)

หญิงม่าย สามีตาย วัยกลางคน หัวอ่อน ไม่มีความมั่นใจ ใครทำอะไรก็เห็นตาม ชักลัว หวาดระแวง ก่อนติดคุกเป็นแม่บ้านที่ไม่รู้ว่าสามีทำงานอะไร อยู่ไปวันๆ ไม่คิดมาก ไม่มีเป้าหมายในชีวิตอะไร เพราะชีวิตมีความสุขตั้งแต่เด็กจนโต และมีคนวางแผนให้เสมอ ความต้องการ สูงสุดคือ มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นพร้อมหน้า พ่อแม่ลูก

Objective และ Action หลัก : ต้องการให้อเอลิกายอมปล่อยให้เกิดหนีกลบออกไปอยู่กับตน

Conflict : ความรักตัวกลัวตายกับหน้าที่ของแม่ที่ต้องปกป้องลูก

Spine : ความพยายามต่อสู้ระหว่างหน้าที่กับความปรารถนาของตนเอง

ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น

เอลิกา เป็นเพื่อนกันแต่เด็ก มีปัญหาอะไรก็ปรึกษาเสมอ อยู่ด้วยแล้วรู้สึกปลอดภัย แต่ก็กลัว เพราะรู้สึกว่าเอลิกาคู และเอาจริงเสมอ ไม่กล้าขัดใจเพราะไม่รู้ว่าเมื่อไหร่จะส่งเธอกลับเข้าไปในคุกอีก

อิสระ ไม่รู้จักมากนัก แต่ก็ไวใจเพราะเป็นคนสนิทของสามี และรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณที่ช่วยเหลือตนออกมาจากคุก เป็นเพื่อนคุยต่างวัย อยากให้อิสระช่วยพาออกไป

เกศินี เห็นครั้งแรกก็รักและรู้สึกผิดมากที่ทิ้งลูกไป เจ็บปวดที่เห็นเขาทรมาน อยากให้เกศินีอภัยและรักตน

อิสระ (ฝ่ายตรงข้ามในสภาพของเอลิกา)

นักการเมืองหนุ่มไฟแรง อายุ 30 ต้นๆ ใจร้อน ต้องการพิสูจน์ตัวเอง มีอุดมการณ์สูง เชื่อในเรื่องความเท่าเทียมกัน และธรรมชาติจึงไม่เชื่อในเรื่องการกำหนดวิธีการเกิดด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของรัฐบาล มีหัวต่อต้าน พร้อมจะทำงานใหญ่เพื่อส่วนรวมเสมอ ถึงขั้นยอมเสียบางส่วนเพื่องานที่ใหญ่กว่า ความต้องการสูงสุด คือ แก้ไขกฎหมาย และทำให้ทุกคนเกิดมาได้อย่างอิสระ

Objective และ Action หลัก : ต้องการทำให้เอลิกาเปลี่ยนใจและมาช่วยกันแก้กฎหมาย

และทำให้กฤติกายอมพาเกศินีหนีออกไป

Conflict : หน้าที่ของการเป็นคนดี (สงสารเห็นใจแม่ลูกคู่นี้) กับความปรารถนาของตัวเอง

(พาเกศินีออกไปเพื่อใช้ล้มเอลิกา)

Spine : ความพยายามต่อสู้ระหว่างหน้าที่กับความปรารถนาของตนเอง

ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น

เอลิกา	มีความคิดที่ขัดแย้งกันเสมอ แข่งกันลึกๆ ไม่เข้าใจและไม่ยอมรับความคิดของเอลิกา คิดว่าเป็นคนไม่มีจิตใจ อารมณ์ และไม่มีมนุษยธรรม
กฤติกา	อยากช่วยแต่บางครั้งก็รำคาญที่เป็นคนตัดสินใจช้า ชักลวนเกินกว่าเหตุ และรู้สึกว่าการกฤติกาเห็นแก่ตัวเกินไปในบางครั้ง
เกศินี	สงสารและเห็นใจ อยากพาออกไปแต่ก็สับสนว่าจะช่วยเกศินีได้หรือไม่

เกศินี (ลูกเลี้ยงของเอลิกา)

เด็กหญิงวัย 16 ปี แต่ดูเหมือนเด็กอายุ 12 ปีมากกว่า เพราะตัวที่เล็กกว่าเด็กในวัยเดียวกันและไม่เคยได้ไปสัมผัสกับโลกนอกห้องทดลองเลย เชื่อว่าตัวเองไม่สบายและมีแม่เพียงคนเดียว ความต้องการสูงสุด คือ ได้ออกไปข้างนอก

Objective และ Action หลัก : ต้องการทำให้แม่(เอลิกา) พอใจและรักษาตนให้หาย จะได้ออกไปข้างนอก

Conflict : กลัวแม่ไม่รัก จึงพยายามทำตามแม่บอก แต่ก็อยากออกไปข้างนอกเช่นกัน

Spine : ความพยายามต่อสู้ระหว่างหน้าที่กับความปรารถนาของตนเอง

ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น

เอลิกา	รักและเชื่อฟัง โลกนี้สำหรับเธอมีแม่เพียงคนเดียว ไม่กล้าขัดคำสั่งเพราะเคยถูกแม่ทำโทษบ่อยๆ และก็กลัวแม่ไม่รัก
กฤติกา	เห็นว่าเป็นคุณป้าใจดี รู้สึกดี อยู่ด้วยแล้วอบอุ่นไม่น่ากลัวเหมือนแม่ แต่ก็ไม่สนิทใจ รู้สึกว่าเป็นคนอื่นอยู่ดี
อิสระ	ประทับใจแต่แรกเห็น เพราะมีความรู้สึกถึงเพศตรงข้าม อยากอยู่ใกล้ๆ แต่ไม่รู้ทำไม เชื่อฟังและเคารพในสิ่งที่อิสระบอก

หลังจากทำความเข้าใจตัวละครกันเบื้องต้นแล้ว ในระยะเวลาสองสัปดาห์ต่อมาผู้วิจัยเน้นการซ้อมแยกฉากย่อย เพื่อจะปรับพื้นฐานการแสดง ตลอดจนเพื่อช่วยแก้ปัญหาการแสดงให้กับนักแสดงรายบุคคล ซึ่งแต่ละคนก็มีปัญหาที่หลากหลายกันไป ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องเครื่องมือต่างๆ ของนักแสดงไม่พร้อมเช่น การเปล่งเสียงไม่ชัด ความพร้อมของอารมณ์ความรู้สึก ความ

เข้าใจเรื่องการแสดง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยในฐานะผู้กำกับการแสดงก็ได้ใช้แบบฝึกหัดต่างๆ เข้าช่วย เพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น แม้ผลที่ได้จะไม่ดีเยี่ยมแต่ก็เห็นพัฒนาการของนักแสดงในระดับหนึ่ง

4.2.2.3 ปัญหาและการแก้ปัญหาในการกำกับการแสดง

หลังจากซ้อมไปเป็นระยะเวลา 1 เดือนแล้ว ในเดือนที่ 2 ของการซ้อม ผู้วิจัยเริ่มซ้อมฉากต่อเนื่อง นักแสดงจึงมีโอกาสดูฉากร่วมกัน²⁷ จากการซ้อมในระยนี้ ผู้วิจัยพบปัญหาทางการแสดงอื่นนอกเหนือจากปัญหาส่วนตัวของนักแสดงแต่ละคน นั่นคือปัญหาเรื่องความเหมาะสมของนักแสดงกับตัวละคร ซึ่งเกิดจากขั้นตอนการการคัดเลือกนักแสดงนักแสดงที่เลือกมา ไม่สามารถจะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกในสิ่งที่ผู้วิจัยตั้งเป้าไว้ได้ ผลลัพธ์ของการแสดงออกของนักแสดงแต่ละคน จะเน้นที่การแสดงอารมณ์ แสดงความรักหรือความทุกข์ทรมานของตัวละคร มากกว่าแสดงสันดานดิบของความต้องการที่กระหายอยากและความเห็นแก่ตัว อันนำไปซึ่งความน่ารังเกียจของพฤติกรรมของตัวละคร กล่าวโดยสรุปของปัญหาที่ผู้วิจัยพบในระหว่างการซ้อมและการค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ดังนี้

4.2.2.3.1 นักแสดงสมาธิผิดที่ ซึ่งเกิดขึ้นจากความกังวล การกลัว ความไม่มั่นใจ หรือความเข้าใจผิดในการแสดง ทำให้นักแสดงไม่ได้มีสมาธิอยู่กับความต้องการหรือสถานการณ์ใดๆ ที่เกิดขึ้นตรงหน้าซึ่งทำให้เกิดความไม่กลมกลืน ไม่จริง ไม่สามารถเชื่อมกับเงื่อนไขของสถานการณ์และตัวละครได้ ซึ่งมีสาเหตุจำแนกออกได้ดังนี้

a. นักแสดงเกิดความรู้สึกเปรียบเทียบ เนื่องจากมีนักแสดง 2 คน ที่รับบทกฤติกา (double cast) คนหนึ่งอายุมากกว่าและมีประสบการณ์ การแสดงสูงกว่า ทำให้ นักแสดงอีกคนกังวลและเปรียบเทียบ กลัวทำได้ไม่ดี ทั้งนักแสดงผู้นี้ยังเป็นอาจารย์พิเศษสอนนิสิตที่มาทำหน้าที่ต่างๆ ใน production ด้วย ทำให้เวลาซ้อมมักปกป้องตัวเองจากความรู้สึกไม่มั่นใจ โดยการไม่แสดงความรู้สึกใดๆ ออกมาและสมาธิอยู่กับตนเอง สลับกับคนดูตลอดเวลา

การแก้ปัญหา ทำความเข้าใจกับนักแสดงใหม่เรื่องทัศนคติของการเป็นนักแสดง และให้กำลังใจว่านักแสดงสามารถทำได้ และทำได้ดีอยู่แล้วแม้จะมีนักแสดงสองคน ไขว่ว่าจะต้องทำออกมาแล้วเหมือนกัน ให้อิสระที่จะลอง และเป็นตัวของตัวเองเต็มที่ รวมทั้งนัดซ้อมส่วนตัวโดยแยกซ้อมนักแสดงที่รับบทเดียวกันคนละวัน และให้ทีมงานและทีมกำกับเวทีรอด้านนอกในการซ้อมบางฉาก ซึ่งก็ทำให้

²⁷ สามารถดูข้อมูลและตารางระยะเวลาซ้อมได้ในภาคผนวก ง.

นักแสดงมั่นใจขึ้น และเริ่มหันมาให้ความสนใจกับสถานการณ์และความต้องการของตัวละครเพิ่มขึ้น

b. นักแสดงมีปัญหาเรื่องการพูด เนื่องจากพูดเร็ว รวด และเมื่อต้องการปรับการพูดใหม่ จึงไปสมาธิที่ต้องพูดให้ช้า ให้ชัด มากกว่าการสื่อสาร เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตัวละครต้องการ

การแก้ปัญหา ให้นักแสดงฝึกพูดบทของตัวเองและฝึกการหายใจ และ project เสียงทุกวัน เพื่อให้กล้ามเนื้อปากเคยชินกับการเปล่งเสียงที่ถูกต้อง และในขณะซ้อมก็ไม่เน้นวิจารณ์เรื่องการพูดไม่ชัด ซึ่งทำให้นักแสดงกังวล แต่ใช้วิธีกล่าวชมเชยในพัฒนาการ ให้กำลังใจ เพื่อให้นักแสดงไม่ต้องมาพะวง ในขณะแสดง

c. นักแสดงมีความเคยชินกับการแสดงที่เน้นบอกเล่าอารมณ์ความรู้สึก หรือบรรยายคาของตัวละครมากกว่าความเชื่อในตัวละคร โดยไปเน้นที่การทำท่าทาง หรือใช้น้ำเสียง ซึ่งเมื่อต้องปรับก็เกิดความกังวล คอยเช็คความรู้สึกว่าสิ่งที่ทำนั้นใช่หรือไม่ และตั้งใจแก้ปัญหามากเกินไปจนสมาธิไปอยู่ที่ความพยายามที่แก้ปัญหามากกว่าจะปล่อยให้อยู่กับสถานการณ์ของตัวละคร

การแก้ปัญหา กล่าวชมเชย ให้กำลังใจ สร้างความรู้สึกผ่อนคลายให้กับนักแสดง กระตุ้นความรู้สึกที่ว่า ลองดู ไม่ได้ไม่เป็นไร เพื่อให้นักแสดงลดความกดดัน และจับกำหนดจุดโฟกัสให้นักแสดงใหม่ โดยเน้นที่ความต้องการ เพื่อให้นักแสดงลืมสิ่งที่กังวลอยู่

4.2.2.3.1 นักแสดงขาดประสบการณ์ด้านการแสดงและชีวิต ทำให้ไม่เชื่อและไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ของตัวละครเข้ากับตัวเองได้ ทำให้การแสดงออกมาไม่น่าเชื่อถือไม่เข้มข้นและลึกซึ้ง ซึ่งต้องยอมรับว่าส่วนหนึ่งเกิดจากการเลือกนักแสดงของผู้วิจัยเอง เนื่องจากมีความเชื่อว่าละครเรื่องนี้ควรจะเป็นพื้นที่สำหรับให้นักเรียนและผู้สนใจได้ฝึกฝนการแสดง ทำให้ไม่ได้เลือกนักแสดงมืออาชีพและมีอายุตามตัวละคร ที่ปรึกษาด้านบทเองก็ได้เตือนไว้ตั้งแต่ต้นว่าให้เลือกนักแสดงที่มีประสบการณ์และเป็นผู้ใหญ่ เพราะเด็กอาจไม่เข้าใจและแสดงออกไม่ได้

การแก้ปัญหา คือ การใช้แบบฝึกหัดโดยดึงประสบการณ์ทางอารมณ์ ความรู้สึกของนักแสดงมาใช้เทียบเคียงกับสภาวะทางจิตใจของตัวละคร เช่น ความรู้สึกผิดที่มีต่อคนที่เรารัก ความเห็นแก่ตัวจนลืมคนที่เรารัก หรือความเกลียดชังคนที่โกหกหรือคดโกง การหาความเชื่อมโยงของสถานการณ์ในละครกับเหตุการณ์ปัจจุบัน การสร้างเหตุการณ์จำลอง รวมทั้งปรับบทให้ง่ายขึ้นและให้เข้ากับศักยภาพของนักแสดงที่เลือกมา

4.2.2.3.3 นักแสดงเกิดความสุขในการอยู่กับอารมณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลให้การกระทำดำเนินไปอย่างเชื่องช้า ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะต่อสู้เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ และพุ่มพ่ายหรือครวญครางเกินกว่าเหตุ

การแก้ปัญหา คือ คอยเพิ่มเงื่อนไขและกระตุ้นให้นักแสดงระลึกถึงความต้องการที่จะกระทำกับตัวละครอื่นมากกว่ารู้สึกกับตนเอง เช่น ทำโน้ตสั้นๆ ถามนักแสดงในฉากที่เล่นไปว่า ทำอะไรอยู่ อยากได้อะไรจากคู่ หรืออยากทำให้เขารู้สึกอย่างไร เพื่อให้ได้อะไร ซึ่งช่วยให้นักแสดงไปสนใจที่คู่แสดงมากกว่าความรู้สึกของตนเองและตัดบทบางช่วงที่มีแนวโน้ม ทำให้นักแสดงหมกมุ่นกับอารมณ์ออก

4.2.2.3.4 นักแสดงรู้ก่อนล่วงหน้าในการแสดง ซึ่งเกิดขึ้นกับนักแสดงที่ไม่มีประสบการณ์ในการแสดงมากนัก และมีความตั้งใจเอาจริงเอาจังกับการแสดงมากเกินไป จึงพยายามจำทุกอย่างเพื่อป้องกันความผิดพลาด สมาริสั้น บางครั้งเกิดขึ้นเมื่อนักแสดงไม่อยู่ในเงื่อนไขของตัวละคร หรือไม่เชื่อกับสถานการณ์ตรงหน้าได้อย่างเต็มที่ และเกิดขึ้นได้เมื่อนักแสดงเริ่มชินกับ blocking และ business ที่ซ้อมไปสักพักหนึ่งแล้วจึงทำให้ พุดหรือทำไปก่อนที่จะรู้สึก ซึ่งผลที่ตามมาทำให้กลายเป็นปัญหาอื่นๆ ด้วย เช่น ไม่เกิดการปะทะ เพราะนักแสดงได้จัดระบบความคิดและลำดับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้าแล้ว ทำให้การแสดงขาดการตอบสนองสดๆ (reaction) นิ่ง ไม่มีชีวิต ไม่มีความลุ้นหรือพยายามมากขึ้นเพื่อให้ได้ในสิ่งที่มุ่งหวัง

การแก้ปัญหา การให้นักแสดงทำสมาธิก่อนแสดง ผ่อนคลายจากความกังวลและค่อยๆ ซึมซับเงื่อนไขของตัวละคร ให้อุ่นคลายจากความกลัวผิดพลาด ย้ำว่าความพลาดเป็นสิ่งปกติ ถ้าเกิดขึ้นให้แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ดีกว่ากลัวจนไม่มีความสดและน่าเชื่ออยู่ในระหว่างการแสดง ให้นักแสดงกำหนดสิ่งที่คาดหวังทั้งสีหน้า แววตา น้ำเสียง จากคู่แสดงในทุกๆ สิ่งทีพุดหรือทำออกไปเพื่อให้สมาธิอยู่กับเหตุการณ์ตรงหน้า ซึ่งผลที่ได้ก็ขึ้นอยู่กับ

การเรียนรู้ของนักแสดงแต่ละคน บางคนนำไปใช้ได้ตลอดทั้งเรื่อง บางคนทำได้บ้างไม่ได้บ้างแล้วแต่วัน สรุปโดยรวมแล้วนั่นถือว่ามีพัฒนาการที่น่าพอใจ

4.2.2.3.5 นักแสดงพูดบทไม่หมายความว่า ซึ่งก็มีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ นักแสดงอ่านภาษาไทยไม่คล่อง ทำให้แบ่งวรรคไม่เป็นและไม่เข้าใจสิ่งที่พูดอย่างลึกซึ้ง นักแสดงท่องบทจนชิน เพราะเริ่มต้นการจำบทด้วยการท่องก่อนการเข้าใจ และนักแสดงเข้าใจผิดเรื่องการแสดง ไปเน้นการสร้างเสียง ด้วยการทำให้เสียงสูงเสียงต่ำ หรือเน้นเสียงแทนการหมายความว่า

การแก้ปัญหา สำหรับนักแสดงคนแรก ใช้วิธีการอธิบายความหมาย แบ่งวรรคตอนให้ และตีความที่ละประโยค อย่างไรก็ดี ไม่ได้บันทึกเสียงอ่านออกเสียงให้นักแสดงกลับไปฟัง เพราะการทำเช่นนั้นอาจทำให้นักแสดงจำเสียง และการเว้นวรรคตอนของต้นฉบับ จนมีผลต่อการแสดงของเขาได้ ส่วนปัญหาของนักแสดงคนที่สอง ให้แก้ด้วยการให้พูดบทเป็นคำสำเนียงหรือเสียงอื่นที่ไม่ใช่ภาษาที่เข้าใจ โดยมีเงื่อนไขที่การสื่อสารความหมายของประโยคนั้นให้สัมพันธ์กับความต้องการ ทำซ้ำๆ จนเข้าใจและลืมหันการออกเสียงแบบท่องจำ ปัญหาของนักแสดงคนสุดท้าย ซึ่งเป็นคนเดียวกับปัญหาที่สอง หลังจากใช้วิธีที่กล่าวควบคู่กับการสร้างความเข้าใจในเรื่องการแสดง ทำให้ปัญหาดังกล่าวได้รับการปรับปรุง การทำเสียงลดน้อยลงและเริ่มสื่อสาร และพูดหมายความว่ามากขึ้น

4.2.2.3.6 นักแสดงไม่กล้าลองหรือเสียงทำมากกว่าที่เคยทำ เพราะยังไม่วางใจในการกระทำของตัวเอง จึงกำหนดตัวเองให้ทำเท่าที่เคยทำหรือที่เคยรู้สึก โดยเฉพาะเกิดขึ้นกับนักแสดงชายที่เพิ่งเคยเล่นละครเป็นครั้งแรก และไม่คุ้นเคยกับนักแสดงคนอื่นๆ และทีมงาน

การแก้ปัญหา คือ สร้างบรรยากาศกันเอง และหาแบบฝึกหัดสนุกๆ ที่ช่วยให้ทุกคนได้ร่วมกันคิดและรู้สึก ได้ลองทำอะไรแปลกๆ ตลกๆ โดดเินทางความรู้สึก เพื่อให้เกิดความสนิทสนมและไว้วางใจกันทั้งนักแสดงและทีมงาน รวมทั้งอธิบายให้นักแสดงเข้าใจว่า เขาสามารถทำในสิ่งที่นอกเหนือจากปกติได้ เพียงแค่ลองทำให้สุด รู้สึกให้สุด ซึ่งเป็นกระบวนการในการซ้อมและทดลอง จากนั้นเราจะเลือกสิ่งที่ได้ลองทำไปแล้วเพื่อนำมาใช้ในการแสดง

4.2.2.3.7 นักแสดงติดอยู่กับการแสดงความรักมากกว่าการแสดงความเห็นแก่ตัว เพราะนักแสดงอยู่ในวัยที่ต้องการความรัก และไม่มีวุฒิพอกที่จะหลุดไปจากความปรารถนาของตนเอง ณ ขณะนั้น

การแก้ปัญหา คือ พยายามให้นักแสดงแสดงออกถึงความเห็นแก่ตัว อยากได้ อยากเอา และให้สมารถกับความต้องการที่จะต้องได้ โดยไม่ต้องสนใจในธรรมหรือความรู้สึกผิด ที่เกิดขึ้นในใจ ให้ทำแบบฝึกหัด ด้วยการให้ทุกคนเลือกเป็นสัตว์แต่ละชนิด ต่อสู้ ดิ้นรน เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ ซึ่งในแบบฝึกหัดนั้น นักแสดงทุกคนหลุดพ้นจากความรู้สึอยากให้คนอื่นรัก และกลับมาสนใจที่ความต้องการแล้ว แต่เมื่อกลับเข้าสู่การบท ปัญหาเดิมๆ ก็กลับมาอีก

เมื่อเวลาของการเปิดแสดงใกล้เข้ามา ปัญหาหลักเรื่องการแสดงก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข ทั้งๆ ที่ผู้วิจัยได้หยุดพักการซ้อมร่วมกัน นัดแก้ปัญหารายบุคคลแล้ว แต่ก็มีได้ผล เมื่อเชิญ อ. ดังกมล ณ ป้อมเพชร ซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยเรื่องเก่าเล่าใหม่ และทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เรื่องการนำบทมาจัดแสดงละคร มาชมการซ้อม อาจารย์ได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. ให้ผู้วิจัยกลับไปดูวัตถุประสงค์เริ่มต้นในการสร้างบทใหม่ โดยเฉพาะประเด็นของการกำหนดตัวละครหลัก ตอนนี้ตัวละครหลักได้เปลี่ยนจากเอลิกาแล้ว จะเลือกอะไร และทำอะไร

ข. ปัญหาหลักของนักแสดง ที่ทำให้ไม่สามารถแสดงออกตามแนวทางของการกำกับ การแสดงที่ผู้วิจัยต้องการนั้น (ปัญหาในข้อ 7) สรุปว่าน่าจะเป็นปัญหาทางจิตวิทยาซึ่งเกิดจากทัศนคติ และมุมมองของนักแสดงเอง ที่ยังไม่พร้อมจะแสดงความเลวออกมา เพราะกลัวจะถูกมองว่าไม่ดี และจะไม่ได้รับความรัก การแก้ไขตรงส่วนนี้คงต้องใช้เวลาในการปรับทัศนคติกับนักแสดงสักระยะ แต่ด้วยเงื่อนไขของเวลาที่จำกัด ผู้วิจัยต้องเลือกระหว่างเปลี่ยนตัวนักแสดง หรือปรับบท

ค. ถ้าเลือกที่จะปรับบท ต้องทำให้บทสั้นลงเพื่อให้ทันเวลาเปิดการแสดง

4.2.2.4 การปรับบทละคร

หลังจากใช้เวลาเท่าที่จะทำได้ในการตัดสินใจ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะแก้ปัญหาด้วยการปรับบทใหม่ โดยไม่เปลี่ยนตัวนักแสดงแต่อย่างใด เนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่าความผิดพลาดเกิดขึ้นจากการกำกับการแสดงของผู้วิจัยเอง ที่มีสามารถแก้ปัญหานักแสดงที่เลือกมาได้ และ

เนื่องจากวัตถุประสงค์ในตอนแรกที่เลือกนักแสดงเหล่านี้ เพราะเชื่อว่าผู้วิจัยจะสามารถใช้เวลาเท่าที่มีในการพัฒนา ผักผ่อน และแก้ปัญหาการแสดงให้พวกเขาได้ แต่เมื่อทำไม่ได้ ความผิน่าจะเป็นที่ตัวผู้วิจัยเอง เมื่อทบทวนปัญหาทั้งหมดเทียบกับระยะเวลาแล้ว ผู้วิจัยจึงตัดสินใจปรับบทตามรายละเอียด ดังนี้ 1. ตัดให้บทสั้นลง 2. ลดบทของกฤติกาและเกศินีลง และเพิ่มบทให้กับเอลิกา 3. สามปรับบทสนทนาบางช่วงที่มีแนวโน้มให้นักแสดงจับทางผิด และไปเล่นที่อารมณ์มากกว่าสื่อสารความรู้สึก

การแก้ปัญหาทั้งสองนี้ช่วยให้ได้ประโยชน์ ดังนี้

4.2.2.4.1 ปัญหาเรื่องความยาวของบทกับระยะเวลาในการซ้อมมีความเป็นไปได้มากขึ้น

4.2.2.4.2 ปัญหาเรื่องนักแสดง เนื่องจากนักแสดงที่รับบทเป็นกฤติกาซึ่งมีบทมาก แต่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครออกมา และปรับเปลี่ยนทัศนคติและความเข้าใจเรื่องการแสดงใหม่ได้ทัน จึงเพิ่มบทให้กับเอลิกา ซึ่งเป็นนักแสดงที่รับบทนี้มีศักยภาพที่จะพัฒนาได้ทัน และจับทิศทางของละครได้ชัดเจนอยู่แล้ว รวมทั้งตัดบทบางส่วนของอิสระและเกศินีด้วยเพื่อแก้ปัญหาในส่วนการแสดงของทั้งสอง

4.2.2.4.3 การเพิ่มบทบทให้เอลิกานี้ ยังช่วยให้บทละครมีความชัดเจนขึ้น ในเรื่องการดำเนินเรื่องตามตัวละครเอกที่ผู้วิจัยตั้งใจไว้แต่เริ่มต้นว่าเป็นเอลิกาหรือแม่ผดในนิทาน ซึ่งก่อนหน้านี้การปรับบทนั้น น้ำหนักของบทหลายๆ ตอนตกอยู่ที่กฤติกามากกว่า และดูเหมือนว่าการกระทำส่วนใหญ่ในเรื่องจะเป็นของกฤติกามากกว่าเอลิกาเสียด้วยซ้ำ

4.2.2.4.4 การปรับบทครั้งนี้ยังมีผลกับทิศทางการกำกับการแสดงด้วย เนื่องจากตอนต้นผู้วิจัยต้องการให้คนดูติดตามตัวละครอย่างละเอียด การกำกับการแสดงจึงเน้นให้นักแสดงใช้เวลากับการหยุดคิดและนั่งนานมาก รวมถึงให้ขยับร่างกายและมีการเคลื่อนไหวที่น้อยมาก เพื่อสร้างความอึดอัด แต่การจะทำเช่นนั้นได้การแสดงของนักแสดงต้องชัดเจนมากกว่าความเงิบที่เกิดขึ้นนั้น มีความหมายหรือเกิดความรู้สึกอะไรข้างในใจ ซึ่งเมื่อนักแสดงไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกที่ชัดเจนได้ ผลที่ตามมาคือนอกจากความอึดอัดแล้ว ยังอาจทำให้คนดูเบื่อและหลับได้อีกด้วย²⁸

4.2.2.4 การทำงานร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ

หลังจากปรับบทละครแล้ว นักแสดงจำเป็นจะต้องปรับการแสดงให้ตรงตามรายละเอียดที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ในสองสัปดาห์หลังจากการปรับเปลี่ยนบทเป็นการซ้อมพร้อมทั้งฝ่ายเทคนิคต่างๆ ในช่วงนี้นักแสดงจะได้มีโอกาสซ้อมกับฉาก อุปกรณ์ประกอบฉาก เครื่อง

²⁸ บทที่ปรับเปลี่ยนในครั้งนี้อยู่หลาย จึงไม่สามารถนำมาแสดงในรายงานฉบับนี้ได้

แต่งกาย ตลอดจนแสง และสีผสมตามลำดับการแสดงจริง แต่เมื่อถึงระยะเวลานี้ปัญหาที่เกิดขึ้นอีกหนึ่งปัญหาคือ เอนิเมชั่นที่จะใช้ฉายในเรื่องทำไม่เสร็จทั้งหมด และมีแนวโน้มว่าจะเสร็จไม่ทันกำหนดแสดง ผู้วิจัยจึงตัดสินใจแก้ปัญหาลอง ด้วยการยกเลิกภาพเอนิเมชั่นทั้งหมด และเข้าห้องอัด เลือกบางฉากในภาพยนตร์เรื่องต่างๆ มาตัดต่อแทน เพื่อให้ภาพที่ปรากฏบนจอภาพเป็นไปในสไตล์เดียวกัน

นอกจากนั้นแล้ว เสื้อผ้าก็มีปัญหา เนื่องจากชุดที่ตัดมาไม่ช่วยให้นักแสดงเคลื่อนไหวได้ง่าย การเปลี่ยนเสื้อผ้าง่ายลำบาก ไม่ทันต่อการเปลี่ยนฉาก ผู้วิจัยจึงตัดสินใจลดจำนวนเสื้อผ้างาน ให้นักแสดงทุกคนสวมเสื้อผ้าชุดเดียวตลอดทั้งเรื่อง

อย่างไรก็ดี แม้ปัญหาเรื่ององค์ประกอบต่างๆ จะได้รับการแก้ไขแล้ว แต่ปัญหาลหลักคือ เรื่องการแสดงและการกำกับแสดง ยังคงมีปัญหาอยู่ ซึ่งในตอนนี้อยู่ที่ผู้วิจัยเริ่มสับสนว่า ปัญหาอยู่ที่บทหรือการกำกับแสดง ทางเลือกเดียวที่คิดว่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุดขณะนี้ คือ การปรับบทอีกครั้ง²⁹ โดยทำให้สั้นลงอีก และเน้นแก้ปัญหเฉพาะกับนักแสดง ที่มีแนวโน้มว่าจะกำกับได้ เพื่อให้เรื่องดำเนินไปได้ทันวันเปิดแสดง และรวมถึงตัดฉากเอนิเมชันนิทานเรื่อง **ราพุนเซล** ออก ซึ่งแต่เดิมวางแผนไว้ว่าจะให้ปรากฏแทรกขึ้นมาในระหว่างที่กฤติกาเล่นนิทานให้เกศินีฟัง ทั้งนี้

การปรับบทครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีการใหม่ คือ ไม่ปรับบทเอง แต่เปิดโอกาสให้นักแสดงซึ่งในขณะนี้เข้าใจเหตุผลในการกระทำของตัวเองละคร ตลอดจนเรื่องราวทั้งหมดในบทละครอย่างดี แล้วได้ทดลองพูดและทำตามเงื่อนไขของตัวเองละคร (improvisation) ซึ่งการทดลองในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุป ในการปรับบท ดังนี้

1. ความยาวของบทเหลือ 50 นาที จากความยาวเดิม 2 ชั่วโมง
2. คงไว้แต่เฉพาะประเด็นหลักๆ ประเด็นเดียว รายละเอียดอื่นที่เป็นข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับเรื่องถูกตัดทั้งหมด
3. เปลี่ยนบทสนทนาให้ตรงไปตรงมายิ่งขึ้น
4. เปลี่ยนจุดจบของตัวละคร จากตอนจบเดิมที่ยังให้ความหวังว่า แม้เกศินี (ราพุนเซล) จะตาย แต่ชีวิตหลังความตายเธอก็ยังได้พบกับคนที่รัก นั่นคืออิสระและกฤติกา เป็นการจบด้วยความหายหน้าของเอลิกา คือ หายหน้าทางความรู้สึกของตัวเองละคร ที่ต้องสูญเสียเกศินีไปด้วยน้ำมือของตนเอง ซึ่งทำให้โลกในละครนี้น่าหดหู่และสิ้นหวัง

²⁹ การปรับบทที่กล่าวในรายงานฉบับนี้ หมายถึง การปรับในโครงเรื่องหลัก ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 ครั้งใหญ่ แต่การปรับบททั้งหมดนั้น มีอยู่ด้วยกันหลายครั้ง แต่เป็นการปรับเล็กๆ น้อยๆ เช่น ปรับคำ เปลี่ยนประโยค สลับคำและประโยค เพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจนขึ้น

10/08/04

เกศารากพูนเซลล์

ฉาก 1 เมื่อมันเปิดจะเห็นจอภาพขนาดใหญ่พร้อมคำบรรยาย

คำบรรยาย ผลกระทบจากสงครามนิวเคลียร์ ในปี 2585 ทำให้โครโมโซมที่ 17 ในช่วง 17Q12 – 17Q19 กับโครโมโซมที่ 12 ในช่วง 12Q13 และยีนส์บนโครโมโซมที่ 1 และ 5 เกิดการทำงานผิดปกติ มีผลให้ผมหรือขน รูขุมขน (Hairs and Hair Follicles) และต่อมไขมัน (Sebaceous Glands) ซึ่งเป็นอวัยวะปกติที่กำเนิดจากผิวหนัง (Skin Derivatives) ได้หายไป

รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลเพื่อรักษาชีวิตของประชาชนที่เหลือ ด้วยการสร้างเครื่องผลิตออกซิเจนขนาดใหญ่และโดมกระจกครอบทั้งประเทศ 15 ปี ต่อมา สภาประชาชนแห่งชาติได้มีมติให้ใช้นโยบายการคุมกำเนิด 2600 โดยกำหนดให้ เด็กทุกคนที่จะเกิดมาต้องได้รับอนุญาตการเกิดจากรัฐบาล และให้สิทธิพิเศษกับเด็กที่เกิดด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

แต่เมื่อการรณรงค์ไม่ได้ผลเต็มที่ในปี 2700

สภาประชาชนแห่งชาติได้ออกกฎหมายจำกัดการเกิด คือ

ไม่อนุญาตให้ประชาชนมีเพศสัมพันธ์จนก่อให้เกิดการปฏิสนธิตามธรรมชาติ

ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อให้ประชาชนที่จะเกิดขึ้นด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูงในการดำรงชีวิตบนโลก

และกำหนดให้ประชาชนที่เกิดด้วยวิธีตามธรรมชาติก่อนปี 2700 เป็นประชาชนชั้นสองที่มีสิทธิจำกัด

ภาพบนจอค่อยๆ เฟดหายไป เอลิกาเข้ามา

เอลิกา เอลิกา ขจัดโรคภัย

รัฐมนตรีนึกว่าการกระทรวงพิทักษ์มนุษย์ขอรายงานผลงานที่ผ่านมาของกระทรวงต่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติค่ะ ตั้งแต่ปี 2700 เป็นต้นมา

กระทรวงพิทักษ์มนุษย์ได้ทำหน้าที่ดูแลปัญหาทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนมา

โดยตลอด ขณะนี้กระทรวงของเราสามารถควบคุมจำนวนประชากรได้แล้ว
และได้ลดจำนวนผู้ลักลอบมีบุตรด้วยการมีเพศสัมพันธ์ได้ถึงร้อยละ 70
และกำจัดเด็กที่เกิดอย่างผิดกฎหมายได้ถึง 99 เปอร์เซนต์ค่ะ
เท่านั้นยังไม่พอนะคะ ผลสำรวจความพอใจของประชาชนก็อยู่ในระดับสูงถึง
85.46 เปอร์เซนต์ค่ะ เพราะฉะนั้น..... (เอลิกาหยุด มองไปทางที่นั่งของสมาชิก)

อิสระ ปรากฏตัวขึ้นจากด้านที่นั่งของสมาชิก

อิสระ ผมนายอิสระ วาทะ สมาชิกสภาประชาชนมณฑล 16 พรรคทางเลือก ขอใช้สิทธิ
ข้อ 22 วรรค 3 หรือท่านประธานครับ จากรายงานที่ท่านรัฐมนตรีกล่าวมา
เห็นได้ชัดเจนครับว่าผลงานที่กระทรวงนี้ทำมากที่สุด คือการฆ่าคน
คนที่พวกเขาฆ่าคือเด็กบริสุทธิ์ เด็กตาบอดๆ ที่ต้องตายทั้งๆ ที่เขาไม่ได้ทำผิดอะไร
ท่านคิดว่าเราควรจะมีงบประมาณให้กระทรวงนี้นำไปใช้ฆ่าคนอื่นอีกหรือครับ
ถ้าสิ่งที่ท่านรัฐมนตรีกล่าวมาเป็นความจริง
ทำไมถึงมีประชาชนไปเข้าร่วมกับพวกต่อต้านมากขนาดขึ้นนั้น ทำไมครับ

เอลิกา พวกเรากำลังถูกดึงออกนอกประเด็นนะค่ะ
เรากำลังพิจารณาเรื่องการเพิ่มงบประมาณ
ท่านสมาชิกโปรดพิจารณาให้ตรงประเด็นด้วยนะค่ะ

อิสระ เป็นประเด็นเดียวกันครับ เพราะเรากำลังจะให้เงินกับกระทรวงนี้ทำไปใช้ฆ่าคน

เอลิกา ท่านสมาชิกคะ ประเทศเรากำลังประสบปัญหาหะคะ

เรามีทรัพยากรและออกซิเจนที่จำกัด
เราจึงต้องเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับคนที่พร้อมที่สุดเท่าค่ะ

อิสระ คุณเอาอะไรมาวัดล่ะครับว่าคนที่พร้อมที่สุดคือคนที่เกิดด้วยวิธีทาง
วิทยาศาสตร์ทั้งๆ ที่คุณยังไม่ให้ออกาสคนที่เกิดด้วยวิธีทางธรรมชาติเลย

เอลิกา ก็ถ้าปล่อยให้คนพวกนั้นเกิดมา ประเทศเราจะอยู่รอดได้ยังไง
จะต้องเสียทรัพยากรเท่าไรไปกับคนพวกนั้น

อิสระ แต่ถ้าเขาเกิดมาแล้ว เขาก็ควรมีสิทธิได้มีชีวิตบนโลกนี้ เขาไม่ได้ทำผิด
คนที่ผิดคือพ่อแม่เขา

- เอลิกา ซึ่งประเทศเราก็มีกฎหมายที่ใช้ลงโทษคนพวกนั้นอย่างชัดเจนแล้ว
ยกเลิกนโยบายฆ่าเด็กและการจำกัดการเกิดเถอะครับ
ท่านประธานคะ เราอยู่ในวาระเพิ่มงบประมาณนะคะ
ไม่ใช่วาระการแก้ไขกฎหมายคะ (มองประธาน พยักหน้ารับ) ขอขอบคุณคะ ท่านคะ
นอกจากเหตุผลที่ดีฉันได้เสนอไปแล้ว
เหตุผลสำคัญอีกประการที่ดีฉันอยากให้สภาพิจารณาเพิ่มงบประมาณให้กระทรวง
พิทักษ์มนุษยต่อไป คือ โครงการของสถาบันวิจัยทางรอดของมนุษย์ รหัส 004
REBORNING PROJECT โปรดเช็คในจอมอนิเตอร์ของพวกท่านคะ
โครงการทดลองนี้อยู่ในระยะที่สี่คะ ถ้าเราทำโครงการนี้สำเร็จ
เราจะแก้ไขปัญหาเรื่องสุขภาพประชาชนได้
ทุกท่านคงทราบดีแล้วนะคะว่าเพราะการที่โครโมโซมของเราบกพร่อง
ทำให้ผิวหนังของเราไม่มีรูขุมขนไปด้วย
ซึ่งทำให้มีปัญหาในการระบายของเสียออกจากร่างกาย
ฝุ่นละอองก็เข้าสู่ร่างกายได้ง่ายขึ้น...ผิวหนังก็ได้รับ...(พยักหน้ารับท่านประธาน)
- อิสระ ท่านประธานครับ ผมนายอิสระ วาทะ สมาชิกสภาประชาชนมณฑล 16
พรรคทางเลือก ขอใช้สิทธิ์ข้อ 25 ครับ
ผมอยากให้เลื่อนวาระพิจารณาเรื่องนี้ออกไปก่อน
ผมเชื่อว่าโครงการนี้ต้องนำคนมาทดลองครับ
- เอลิกา ไม่จริงคะ โครงการของเราไม่มีคนเข้ามาเกี่ยวข้อง
และถ้าเราทำสำเร็จจะแก้ไขปัญหาคือ ในประเทศได้
และประเทศของเราก็จะก้าวขึ้นสู่ความเป็นผู้นำในด้านนี้ด้วยนะคะ
- อิสระ ท่านประธานครับ วิทยาศาสตร์ไม่มีทางสร้างธรรมชาติได้
ถ้าเราอยากจะทำกลับไปมีสิ่งที่เป็นธรรมชาติ
เราต้องปล่อยให้ธรรมชาติสร้างธรรมชาติครับ
เพราะฉะนั้นถ้าเราจะกู้โครโมโซมพวกนั้นกลับมา
ผมเชื่อว่าจะต้องสร้างมาจากคนเท่านั้น
ผมมั่นใจครับว่าโครงการนี้ต้องนำคนมาทดลอง และเขากำลังทรมานคนอยู่ครับ
ขอเวลาผมตรวจสอบ เลื่อนไปก่อนเถอะครับ

(ทั้งคู่เสียบปลั๊กครุใหญ่ ต่างลั่นคำตอบจากสภา)

เอลิกา ว่ายังไงคะ...คะ

(ทั้งคู่เคารพประธาน ประธานปิดการประชุมและออกไป)

เอลิกา (หันมาพูดกับอิสระ) เลิกยุ่งกับฉันสักทีได้ไหม

อิสระ ไม่ ผมจะไม่ยอมให้คุณทำร้ายใครได้อีก

(ไฟดับ)

ฉาก 2 เวลาค่ำ ภายในห้องทดลองซึ่งเป็นห้องโล่งๆ ประตูทางเข้าอยู่ตรงกลาง ด้านขวาเห็นอุปกรณ์ทางเคมีและคอมพิวเตอร์ ด้านซ้ายเป็นตู้กระจก ซึ่งด้านในเห็นเกศินีนั่งกึ่งยืน ผมยาวสลวย มีสายออกซิเจนที่จมูก ไฟยังไม่สว่างให้เห็นเกศินี เราเห็นแต่เอลิกาพยายามตัดสินใจทำอะไรสักอย่าง เกศินีร้องขึ้นเพราะฝันร้าย ไฟที่เกศินีขึ้น

เอลิกา (เข้าไปปลอบ) เป็นอะไรอีก

เกศินี มันมาอีกแล้ว มันตามมาอีกแล้ว ปล่อย ปล่อยหนู ปล่อย

เอลิกา ไม่เป็นไรแล้ว ไม่ต้องร้อง

เกศินี (ลืมหืมตาขึ้น) แม่...เจ็บ เจ็บ

เอลิกา (พยายามบังคับตัวเองให้ฉีดยานอนหลับให้เกศินี) หนน้อย เดี่ยวก็ไม่เจ็บแล้ว

ไฟดับ

ฉาก 3 ที่หน้าห้องทดลองเอลิกา

อิสระ ทำไมถึงให้ผมพาหนี่มาที่นี่

กฤติกา ฉันอยากให้เธอช่วย เอาลูกฉันคืนจากเอลิกา

อิสระ ลูกคุณ

กฤติกา ฉันฝากเขาไว้ก่อนที่จะถูกจับเข้าคุก
 อิศระ เขาไม่ฆ่าลูกคุณไปแล้วหรือ ลูกคุณเกิดอย่างผิดกฎหมายนี่
 กฤติกา ไม่หรอก ฉันว่าเขาต้องยังมีชีวิตอยู่ เขาต้องอยู่
 อิศระ ถ้าผมช่วยคุณกิติได้ทัน คุณคงได้อยู่กับลูก
 กฤติกา เธอทำหน้าที่ของเธอได้ดีที่สุดแล้ว
 อิศระ (ส่งสร้อยให้) ก่อนตายเขาฝากให้คุณ แล้วก็บอกด้วยว่าเขารักคุณกับลูกมาก
 กฤติกา เสียายที่เขาไม่ได้เห็นลูก...อิสระ ถ้าฉันเป็นอะไรไปเธอต้องช่วยลูกฉันนะ
 อิศระ ครับ เข้าไปก่อน มีอะไรติดต่อกันนะ

กฤติกา เข้าไป **อิสระ** มองตามแล้วกลับเข้าไปอีกทาง

ฉาก 4 ห้องทดลองเอลิกา เวลาต่อเนื่อง เอลิกาเอาเข็มเจาะที่ท้องเกศินี กฤติกาเข้า

กฤติกา เอลิกา
 เอลิกา (รีบปิดไฟตู้ทดลองเกศินีแล้วเดินเลี่ยงไปทางอื่น) เธอออกมาตั้งแต่เมื่อไร
 กฤติกา ลูกฉันล่ะ เกศินี เขาอยู่ไหน ปลอดภัยรึเปล่า
 เอลิกา เขาตายแล้ว
 กฤติกา ทำไมเขาถึงตาย
 เอลิกา ก็เป็นอย่างนี้ล่ะ เด็กที่เกิดเองจากการปฏิสนธิตามธรรมชาติ อ่อนแอ อยู่ได้ไม่นาน
 กฤติกา ไม่จริง เขาต้องอยู่ได้ เขายังอยู่ในท้องฉันได้ตั้งนาน ตอนเกิดมาก็ดูแข็งแรงดี
 ฉันยังได้เห็นหน้าเขา เห็นตาเขา แล้วก็เห็นผมเขา เขามีผมด้วย
 เขาต้องแข็งแรงกว่าคนอื่นด้วยซ้ำ
 เอลิกา ไม่หรอก ลูกเธอต่างจากเด็กคนอื่น เขาเลยอยู่ไม่ได้ในอากาศแบบที่พวกเราอยู่
 กฤติกา แล้วทำไมเธอไม่ช่วยเขา ทำไมปล่อยให้เขาตาย
 เอลิกา ถ้าจะโทษ โกรธตัวเองดีกว่า ที่ปล่อยให้เขาเกิดมาเป็นแบบนี้ เพราะเธอเขาถึงตาย
 กฤติกา ศพเขาล่ะ
 เอลิกา ทำลายแล้ว ไม่มีที่เก็บหรือ...กลับไปได้แล้ว หรืออยากให้ฉันเรียกคนมาจับเธอ

เกศินี ร้องขึ้นเพราะฝันร้าย และเจ็บปวด

เกศินี แม่ แม่ แม่
 กฤติกา นั่นใคร
 เอลิกา ลูกฉัน
 กฤติกา เธอไม่มีวันมีลูกเองได้ (จะเข้าไปหาเกศินี)
 เอลิกา อย่ายุ่งกับเขานะ ไปได้แล้ว
 กฤติกา เธอทำอะไรเขา...เธอใช้เขาทดลองใช้ไหม
 เอลิกา ไม่ใช่
 กฤติกา ถ้าฉันเธอทำอะไรกับเขา
 เอลิกา ฉันบอกให้ไป

กฤติกา ดึง **เอลิกา** ที่ขวางทางให้พ้น แล้วพยายามจะเปิดตู้

กฤติกา เกศินี เกศินี (เปิดตู้สำเร็จ พิจารณาอย่างละเอียด) เกศินี ใช้ลูกจริงๆ
 เอลิกา ลูกเธอตายไปแล้ว
 กฤติกา ฉันจำเขาได้ ฉันจำเขาได้
 เอลิกา ก็บอกว่าไม่ใช่ เป็นบ้าไปแล้วหรือ ลูกเธอตายไปแล้ว นี่ลูกฉัน
 กฤติกา เธอไม่มีทางมีลูกที่มีผมได้
 และเธอก็ไม่มีทางหาเด็กที่มีผมที่ไหนมาทดลองได้ด้วยนอกจากเขาจะเป็นลูกฉัน
 เกศินี (เข้าไปจับตัวอย่างรักใคร่)
 เอลิกา (เข้าไปจับมือกฤติกาให้ออกจากเกศินี) อย่ายุ่งกับเขานะ
 กฤติกา เธอทำอะไรเขา บอกฉันมานะ เธอทำอะไร เขาเจ็บรีเปล่า เขาทรมานรีเปล่า
 เอลิกา เธอไม่มีสิทธิ์มาโวยวาย จำไม่ได้หรือว่าเขาเป็นคนทิ้งเขาไป
 กฤติกา ฉันไม่ได้อยากทิ้งเขาไปเธอก็รู้ ฉันถึงคิดถึงเขา คิดถึงเขาทุกวัน
 รอทุกวันที่จะได้ออกมาเจอเขา เอลิกา คืนเขาให้ฉันเถอะนะ ให้ฉันได้อยู่กับเขา
 เอลิกา ได้ แต่เธอต้องอยู่ที่นี้ ห้ามออกไปไหน แล้วให้ฮอริโมนเขาทุกวัน
 ถ้าช่วงไหนเขาตื่นขึ้นมาก็ให้ยานอนหลับเขา อย่าให้เขาตื่นขึ้นมาร้องได้ล่ะ

กฤติกา จะให้ฉันฉีดยาลูกตัวเองแทนเธอสินะ ฉันทำไม่ได้หรอก
 ไม่มีแม่คนไหนทำแบบนี้กับลูกตัวเองได้หรอก

เอลิกา ฉันถึงให้เธอทำแทนใจล่ะ

กฤติกา ...

เอลิกา เลือกลงแล้วกันว่าจะทำหรือจะออกไปตาย

กฤติกา (ตัดสินใจ)

เอลิกา จำไว้นะ ห้ามพาเขาออกมาข้างนอก ถ้าเขาออกมาเขาจะตาย

เอลิกา เดินไปกดลิศประตูที่คอมพิวเตอร์ แล้วเข้าไปในห้องทดลองด้านขวาของเวที

ไฟดับ

ฉาก 5 บนจอภาพ ปรากฏภาพเอ็นิเมชั่นของสวนกุหลาบ ที่ปลูกให้ขึ้นเองตามธรรมชาติ ดอกออกมาสีไม่สด ต้นเล็ก อ่อนแอ ในที่สุดก็ถูกทำลายอีกสวนเป็นการปลูกที่เกิดจากการเลือกเมล็ดพันธุ์อย่างดี ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กลายเป็นสวนกุหลาบที่ออกดอกสวยงาม แข็งแรง หลากหลายสี ได้รับการรับรองจาก World Standard 2747 ปรากฏภาพดร. เอลิกา และสัญลักษณ์กระทรวงพิทักษ์มนุษย์

เอลิกา (อย่างเป็นทางการ) อยากให้ลูกคุณเป็นอย่างกุหลาบต้นไหน คุณเท่านั้นที่มีสิทธิ์เลือก แจกเบาะแสผู้กระทำผิดและศึกษาข้อมูลการกำหนดลักษณะบุตรได้ทุกที่ที่คุณเห็นสัญลักษณ์กระทรวงพิทักษ์มนุษย์

ฉาก 6 วันรุ่งขึ้น ห้องทดลองเอลิกา ไฟขึ้นเห็นกฤติกากับอิสระ

กฤติกา ทำยังไงดี

อิสระ หนี พาเขาหนีไป

กฤติกา ไม่ได้ ถ้าพาเขาออกมาเขาจะตาย

อิสระ ไม่หรอกครับ ร่างกายมนุษย์ต้องปรับสภาพกับอากาศได้เอง เขาเป็นคนนะครับ มีทุกอย่างเหมือนเรา มีมากกว่าด้วยซ้ำ เอาเขาออกมาแล้วไปกัน

กฤติกา ไม่ได้ เสียเกินไป
 อิศระ ถ้าไม่ทำตอนนี้ เราจะไม่มีโอกาสแล้วนะครับ
 กฤติกา แต่ถ้าออกมาแล้วเขาตายล่ะ ไม่ได้ หาวิธีอื่น

ทั้งสองคนพยายามคิดหาวิธีอื่น

กฤติกา คนของเธอไง ให้พวกเขามาช่วยสิ
 อิศระ มาแล้วจะช่วยอะไรได้
 กฤติกา เอาหมอมาร่วม เพื่อเกศินีเป็นอะไรจะได้ช่วยทัน
 อิศระ ผมจะไปหาหมอที่ไหน ใครจะยอมมาเสี่ยงที่นี่
 กฤติกา ก็พวกต่อต้านไง เธอสนับสนุนเขานี้
 เขาต้องช่วยเธอแน่ๆ ไม่มีใครเป็นหมอเลยหรอก
 อิศระ ผมว่าช้าเกินไป ตอนนั้นเราอาจจะไม่มีโอกาสก็ได้
 ผมว่าพาเกศินีออกไปตอนนี้เลยดีกว่า
 กฤติกา (คิด)
 เกศินี (กรีดร้องเพราะฝันร้าย)
 กฤติกา เกศินี เป็นอะไรไปลูก เป็นอะไร
 เกศินี (สะลึมสะลือ) เจ็บ เจ็บ
 กฤติกา (หยิบยามาฉีดยา)
 อิศระ ทำอะไร
 กฤติกา ต้องให้ยานอนหลับเขา เขาจะได้ไม่ทรมาน
 อิศระ เป็นขนาดนี้แล้วคุณยังยอมให้เขาอยู่ในนี้อีกเหรอ คุณเป็นแม่คนได้ยังไง
 กฤติกา ก็จะให้ฉันทำยังไงล่ะ

กฤติกา กำลังจะฉีดยา เกศินีลื้มตาขึ้นหันมาเจอ

เกศินี ใคร แม่ แม่ แม่
 กฤติกา ไม่ต้องกลัวจ๊ะ ไม่ต้องกลัว เราไม่ทำร้ายหนูหรอก
 เกศินี แม่ แม่
 อิศระ

กฤติกา (เข้าไปปลอบ) ไม่ต้องกลัวนะลูก ไม่ต้องกลัว
 เกศินี (สงบลง แต่ยังเจ็บระบมอยู่ หันไปมองทีละคน)
 อีสระ (หยิบเข็มฉีดยาที่กฤติกามาฉีดให้เกศินี)
 กฤติกา อีสระ...ทำไม
 อีสระ (เปิดตู้) ต้องพาเขาออกไปเดี๋ยวนี้
 กฤติกา เขาอยู่ไม่ได้ ร่างกายเขาปรับสภาพกับอากาศข้างนอกไม่ได้
 อีสระ ต้องได้สิครับ ให้โอกาสเขาสิครับ

เกศินี ดิ้นและร้องเพราะเจ็บที่ถูกจับโดนตัวที่ระบม

กฤติกา อีสระ เขากำลังจะตาย อีสระเขากำลังจะช็อค อีสระ
 อีสระ (พามาเก็บที่ตู้)
 กฤติกา (ใส่สายออกซิเจนให้) ทำแบบนี้เขาจะตายรู้ไหม
 อีสระ เขาปลอดภัยแล้ว เห็นไหม ผมว่าเขาต้องอยู่ได้
 กฤติกา หาวิธีอื่นเถอะ กลับไปได้แล้ว

(ไฟดับ)

ฉาก 7 กลางคืน ห้องทดลองของเอลิกา เกศินีนอนหลับอยู่ทั้งคู่ เอลิกาออกมาจากห้องทดลอง มาหยุดที่ตู้เกศินี มองอย่างเอ็นดูรักใคร่ ตัดใจหยิบเข็มฉีดยา เห็นหลอดยาที่ไม่ได้ฉีดยา เดินไปหากฤติกา ซึ่งตื่นมาสักระยะแล้ว

เอลิกา ไม่ได้ให้ยาเขาหรอก
 กฤติกา (นิ่ง)
 เอลิกา ทำไมไม่ให้ยาเขา...ถ้าทำแบบนี้อีกฉันจะส่งเธอเข้าคุก
 กฤติกา อยู่ในคุกก็ยิ่งดีกว่าเห็นเขาทรมาน ฉันไม่เข้าใจ เธอทนได้ยังไง
 เอลิกา ทำตามที่คุณสั่งก็พอ
 กฤติกา (มองเอลิกาจับผิด) เอลิกา เธอไม่ยอมทำใช่ไหม เธอไม่ยอมทำร้ายเกศินีใช่ไหม
 ถึงให้ฉันทำแทน

เอลิกา (นิ่ง)

กฤติกา ในเมื่อเธอรักเขา แล้วจะทรมานเขาทำไม

เอลิกา ...

กฤติกา ไม่มีประโยชน์หรอก ยังไงพ่อแม่เธอก็ตายไปแล้ว

เขาไม่รับรู้ในสิ่งที่เธอทำหรอก... เธอไม่จำเป็นต้องเสียสละตัวเองถึงขนาดนี้

เอลิกา

กฤติกา สิ่งที่ทำมันเกินกำลังของเธอ พ่อแม่เธอเขาทำมาทั้งชีวิตยังไม่สำเร็จเลย

แล้วเธอคนเดียวจะทำได้ยังไง

เอลิกา (นิ่ง)

กฤติกา เธออยู่คนเดียวในโลกนี้ไม่ได้นะ เลิกโครงการพวกนี้เถอะ

แล้วอยู่ด้วยกัน... ให้เกศินีมีแม่สองคน แล้วเราช่วยกันเลี้ยงเขา

ดีไหม... ดูลิเขาน่ารักจะตาย อย่าให้เขาต้องทรมานอีกเลย

เอลิกา (ส่งหลอดยาให้กฤติกา) ฉีดยาฮอร์โมนให้เขา แล้วอย่าทำให้เขาตื่นขึ้นมาอีก

กฤติกา ฉันจะไม่ทำร้ายเขาต่อไปแล้ว

ไฟดับ

ฉาก 8 ภาพบนจอเป็นรูปเอลิกากับสัญลักษณ์กระทรวงพิทักษ์มนุษย์

ผู้ประกาศ (เสียง) ขณะนี้สถานการณ์ดูจะเลวร้ายลงทุกที

ไม่เพียงแต่ประชาชนชั้นสองเท่านั้นที่ถูกขึ้นมอด้านนโยบายกีดกันชนชั้นและก

ำจัดทหารที่ไม่ได้เกิดด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ประชาชนทั่วไปที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ได้เข้าร่วมกับกับกลุ่มต่อต้านมากขึ้นทุก

ที และวันนี้สถาบันกำหนดลักษณะบุตรได้ถูกเผาทำลายเสียหาย

ซึ่งทำให้กระทรวงพิทักษ์มนุษย์ยืนยันที่จะใช้วิธีปราบปรามด้วยความรุนแรงหาก

กลุ่มต่อต้านยังไม่สลายตัว ตอนนี้เรากำลังอยู่กับท่านรัฐมนตรีค่ะ ท่านคะ

ไม่ทราบว่...

ฉาก 9 ไฟเปิด เห็นกฤติกากับอิสระที่มุมหนึ่ง เกตินิกนอนหลับสบายอยู่ในตู้

อิสระ ตกลงพรุ่งนี้ผมกับพวกต่อต้านจะเข้ามาช่วยคุณและเกตินีหนีออกไป

กฤติกา (นิ่ง)

อิสระ ผมเตรียมหมด เตรียมทีมปฐมพยาบาลไว้ทุกอย่าง
รับรองเขาปลอดภัย...เขาเป็นถึงขนาดนี้แล้วคุณยังจะยอมให้เขาอยู่ในนี้อีกหรอ
รู้ไหมว่าเอลิกากำลังทำอะไร เขาฉีดยาให้เกตินีเพื่อเร่งให้ไขตกเร็วขึ้น
แล้วเอาไปเพาะทำโครโมโซมเส้นผม เพื่อให้เด็กคนอื่นๆ
เกิดมามีผมเหมือนเกตินีไง

กฤติกา (คิดตามและเริ่มคล้อยตามสิ่งที่อิสระพูด แต่ยังไม่ตัดสินใจ เลี้ยวไปดูเกตินี)

อิสระ เขาเป็นยังไงบ้างแล้วครับ

กฤติกา แข็งแรงขึ้นบ้าง ฉันไม่ค่อยได้ให้ฮอร์โมนเขา ช่วงนี้เขาหลับได้เอง แต่ยังไม่ค่อย
รู้สึกตัว

อิสระ พยายามสร้างสัมพันธ์กับเขาไว้นะครับ เขาจะได้ยอมไปกับเรา

กฤติกา (พยักหน้า)

เกตินี (รู้สึกตัว ลืมตามมาเห็นอิสระ ผงะ) ใคร

กฤติกา ไม่ต้องกลัว แม่...แม่เป็น...แม่หนูให้ฉันมาดูหนูแทน

เกตินี

อิสระ เกตินี เราเป็นเพื่อนเธอนะ เราไม่ทำร้ายเธอหรอก ใจเย็นๆ เกตินี ฉันชื่ออิสระ

เกตินี (เริ่มสงบแต่ยังไม่วางใจ)

อิสระ (หยิบกล่องไฟออกมาเปิด) ดูนี่สิ ชอบไหม

เกตินี (มองดาว)

อิสระ พวกนี้เรียกว่าดาว

เกตินี ดาวเหวอ

อิสระ ใช่ อยากเห็นดาวจริงๆไหม ข้างนอก สวยกว่านี้เป็นร้อยเท่าเลยนะ
อยากเห็นไหม

เกตินี (พยักหน้า) แต่หนูออกไปไม่ได้ แม่บอกว่าถ้าออกไปหนูจะตาย

กฤติกา หนูไม่ตายหรอกจ้ะ หนูจะต้องได้ออกไป

เกตินี จริงๆเหวอ